

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
4^η ΥΠΕ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ «ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»
Εθνικής Αντίστασης 161,
ΤΚ 55134, Καλαμαριά

Ημερομηνία: .../.../...

Έργο: Ανακαίνιση διαφόρων τμημάτων και αναβάθμιση ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του Γ.Ν.Θ. «ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»

CPV:

45215140-0: Κατασκευαστικές εργασίες για εγκαταστάσεις νοσοκομείων
79421200-3: Υπηρεσίες μελέτης έργων, εκτός από εργασίες κατασκευής

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

4^η ΥΠΕ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

«ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»

Εθνικής Αντίστασης 161,

ΤΚ 55134, Καλαμαριά

**Έργο: Ανακαίνιση διαφόρων τμημάτων
και αναβάθμιση ηλεκτρομηχανολογικών
εγκαταστάσεων του Γ.Ν.Θ. «ΑΓΙΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ»**

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Άρθρο 1. Αντικείμενο της Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων

Η παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (ΕΣΥ) αφορά τους γενικούς και ειδικούς συμβατικούς όρους, με βάση τους οποίους, σε συνδυασμό με τους όρους των λοιπών τευχών δημοπράτησης και στοιχείων της προμελέτης, θα εκτελεστεί από τον ανάδοχο που θα αναδειχθεί για το έργο: **«Ανακαίνιση διαφόρων τμημάτων και αναβάθμιση ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του Γ.Ν.Θ. «ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»** (εφεξής: **«το Έργο»**), προϋπολογισμού **3.450.000,00 €** (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.). Το αντικείμενο του Έργου περιγράφεται αναλυτικά στο τεύχος της Τεχνικής Περιγραφής.

Η συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία με την υποβολή προσφοράς αποτελεί αμάχητο τεκμήριο ότι ο προσφέρων οικονομικός φορέας αποδέχεται ότι έχει μελετήσει και θα συμμορφωθεί με τα σχέδια και τα λοιπά στοιχεία της προμελέτης, καθώς και τις πρόσθετες απαιτήσεις του Έργου. Παράλειψη του Αναδόχου να ενημερωθεί με κάθε δυνατή πληροφορία που αφορά στο Έργο, δεν τον απαλλάσσει από την ευθύνη για την πλήρη συμμόρφωσή του με τις συμβατικές υποχρεώσεις του.

Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο Ανάδοχος υποχρεούται να δηλώσει εγγράφως στον Κύριο του Έργου (και στη Διευθύνουσα Υπηρεσία), την έδρα του και την ακριβή διεύθυνσή του κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής (άρθρο 135 παρ. 2 ν. 4412/2016).

Άρθρο 2. Τεχνικές Προδιαγραφές – Διατάξεις και Κανονισμοί που ισχύουν

Για το Έργο ισχύουν οι παρακάτω τεχνικές προδιαγραφές, κανονισμοί και ειδικές διατάξεις:

1. Η με αριθ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/273/17.7.2012 Απόφαση του αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων με θέμα «Έγκριση τετρακοσίων σαράντα (440) Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ), με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημόσια έργα» (ΦΕΚ 2221 Β), και η συνοδευτική εγκύκλιος με αριθ. πρωτ.

ΔΙΠΑΔ/οικ/356/4.10.2012, Εγκύκλιος 26/2012 «Δημοσίευση απόφασης Αναπλ. Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με θέμα: «Έγκριση τετρακοσίων σαράντα (440) Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ) με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημόσια Έργα».

2. Οι τεχνικές προδιαγραφές σύμφωνα με την παράγραφο 13 της εγκυκλίου 26/ΔΙΠΑΔ/οικ./356/4.10.2012 Έγκριση τετρακοσίων σαράντα (440) Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ), με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημόσια Έργα»
3. Τα έγγραφα της Σύμβασης (τεύχη, σχέδια κ.λπ.).
4. Η με αριθ. 6690/15.6.2012 Κοινή απόφαση Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων (ΦΕΚ 1914 Β), «Προϊόντα Δομικών Κατασκευών: χαρακτηριστικά, τεχνικές προδιαγραφές, διαδικασίες αξιολόγησης συμμόρφωσης και σήμανση συμμόρφωσης «CE», σε εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 334/1994.
5. Για οποιοδήποτε υλικό, κατασκευή, ποιοτικό έλεγχο (διαδικασίες / μεθόδους / δοκιμές κ.λπ.) που δεν καλύπτονται από τους προαναφερθέντες κανονισμούς και προδιαγραφές και τους λοιπούς όρους δημοπράτησης, θα εφαρμόζονται τα «Ευρωπαϊκά Πρότυπα» (ΕΤ) που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) ή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτρονικής Τυποποίησης (CENELEC) ως «Ευρωπαϊκά Πρότυπα CEN» ή ως «Κείμενα εναρμόνισης (HD)», σύμφωνα με τους κοινούς κανόνες των Οργανισμών αυτών.

Συμπληρωματικά προς τα ανωτέρω και κατά σειρά ισχύος θα εφαρμόζονται:

- α. Οι Κοινές Τεχνικές Προδιαγραφές, ήτοι εκείνες που έχουν εκπονηθεί με διαδικασία αναγνωρισμένη από τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό την εξασφάλιση της ενιαίας εφαρμογής σε όλα τα κράτη – μέλη και έχουν δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- β. Οι «Ευρωπαϊκές Τεχνικές Εγκρίσεις» (ΕΤΕ) που είναι οι ευνοϊκές τεχνικές εκτιμήσεις της καταλληλότητας ενός προϊόντος για χρήση, με γνώμονα την ικανοποίηση των βασικών απαιτήσεων για τις κατασκευές, με βάση τα εγγενή χαρακτηριστικά του προϊόντος και τους τιθέμενους όρους εφαρμογής και χρήσης του. Τέτοιες ΕΤΕ χορηγούνται από τον Οργανισμό που είναι αναγνωρισμένος για τον σκοπό αυτό από το εκάστοτε κράτος – μέλος.
- γ. Συμπληρωματικά προς τα παραπάνω, θα εφαρμόζονται οι προδιαγραφές ΕΛΟΤ (Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης) και σε συμπλήρωση αυτών οι Προδιαγραφές ISO (International Standards Organization) και σε συμπλήρωση αυτών οι ASTM των ΗΠΑ.
6. Η εγκύκλιος 27 του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων με αριθ. ΔΙΠΑΔ/οικ./369/15.10.2012 «Ένταξη στα συμβατικά τεύχη (ΕΣΥ) των δημοπρατούμενων έργων άρθρου σχετικού με τα **απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο** και το άρθρο 47 της παρούσας.
7. Η εγκύκλιος Ε 23/31.8.2001 του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ «Κοινοποίηση της Υπουργικής Απόφασης «Οδηγίες υποχρεωτικής εφαρμογής για το

περιεχόμενο, τον έλεγχο και την έγκριση Προγράμματος Ποιότητας Έργου» και η συνημμένη σ' αυτήν απόφαση με αριθ. ΔΙΠΑΔ/οικ./611/24.7.2001 (ΦΕΚ 1013 Β).

8. Η απόφαση με αριθ. ΔΙΠΑΔ/οικ./12/13.1.2009(ΦΕΚ 125 Β) απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ «Οδηγίες για την παρακολούθηση και την εφαρμογή των Προγραμμάτων Ποιότητας Έργων (ΠΠΕ)».
9. Ο ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 160 Α), όπως ισχύει σήμερα μετά την τροποποίησή του με τον ν. 3010/2002 (ΦΕΚ 91 Α), οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν σε εφαρμογή του, καθώς και οι σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος εγκύκλιοι κ.λπ. του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ (Εγκ. Α213/5.12.1975 κ.λπ.) καθώς και οποιεσδήποτε λοιπές διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας τυγχάνουν εφαρμοστέες.
10. Η απόφαση Υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθ. ΔΙΠΑΔ/οικ/889/27.11.2002 (ΦΕΚ 16 Β/2003) «Πρόληψη και αντιμετώπιση του εργασιακού κινδύνου κατά την κατασκευή Δημοσίων Έργων (ΣΑΥ και ΦΑΥ)»
11. Ο ν. 3193/2003 (ΦΕΚ 266 Α) «Κανόνες τιμολόγησης, ρυθμίσεις ΦΠΑ ηλεκτρονικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»
12. Ο ν. 3212/2003 (ΦΕΚ 308 Α) «Άδεια δόμησης, πολεοδομικές και άλλες διατάξεις θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»
13. Ο ν. 3263/2004 (ΦΕΚ 179 Α) «Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των Δημοσίων Έργων και συναφείς διατάξεις»
14. Ο ν. 3310/2005 (ΦΕΚ 30 Α) «Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων»
15. Ο ν. 3414/2005 (ΦΕΚ 279 Α) «Τροποποίηση του ν. 3310/05 «Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων»
16. Ο ν. 4412/2016 «Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει
17. Η Εγκύκλιος με αριθ. πρωτ. 3434/15.11.2005 του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ, Εγκύκλιος 38, Ορθή επανάληψη 23.11.2005 «Οδηγός εκπόνησης μελετών Δημοσίων έργων»
18. Ο ν. 3481/2006 (ΦΕΚ 162 Α) «Τροποποιήσεις στη νομοθεσία για το Εθνικό Κτηματολόγιο, για την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων έργων και μελετών και άλλες διατάξεις»
19. Η Εγκύκλιος με αριθ. πρωτ. Δ17γ/03/114/ΦΝ 443/26.7.2006 του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ, Εγκύκλιος 20 «Τροποποιήσεις νομοθετικού πλαισίου έργων και μελετών»
20. Ο ν. 3669/2008 (ΦΕΚ 116 Α) «Κωδικοποίηση της Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων», όπως ισχύει
21. Η κ.υ.α. με αριθ. πρωτ. 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1312 Β) «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)»
22. Ο ν. 4070/2012 (ΦΕΚ 82 Α) «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις»

23. Οποιοιδήποτε άλλοι Κανονισμοί, Τεχνικές Προδιαγραφές και Ειδικές Διατάξεις, καθώς και Εγκύκλιοι, Οδηγίες, Διαταγές και Αποφάσεις των υπουργείων Υποδομών & Μεταφορών και Περιβάλλοντος & Ενέργειας, που δεν αναφέρονται ρητώς προηγουμένως, αλλά άπτονται του αντικειμένου του Έργου.

Άρθρο 3. Περιβαλλοντικοί όροι

Η εκτέλεση και η λειτουργία του έργου θα πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να τηρούνται οι εγκεκριμένες ΠΠΔ.

Άρθρο 4. Συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας κατά σειρά ισχύος τους.

Συμβατικά στοιχεία της υπόψη εργολαβίας ορίζονται όσα αναφέρονται στο ειδικό άρθρο της Διακήρυξης και ισχύουν με την ίδια σειρά προτεραιότητας, στην περίπτωση που εμφανίζεται ασυμφωνία όρων μεταξύ τους. Η σειρά ισχύος αυτών καθορίζεται ως εξής:

1. Η Σύμβαση
2. Η Διακήρυξη
3. Η Οικονομική Προσφορά
4. Το Τιμολόγιο Δημοπράτησης
5. Ο Κανονισμός Μελετών του Έργου
6. Η Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (ΕΣΥ)
7. Οι Τεχνικές Προδιαγραφές
8. Η Τεχνική Περιγραφή
9. Ο Προϋπολογισμός Δημοπράτησης
10. Η προμελέτη του έργου
11. Η Τεχνική Προσφορά – Μελέτη
12. Το εγκεκριμένο Χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου.

Σε περίπτωση τυχόν ασυμφωνίας στο περιεχόμενο ενός και του αυτού από τα συμβατικά στοιχεία του παρόντος άρθρου η τελική επιλογή θα ανήκει στην Αναθέτουσα Αρχή και ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συμμορφωθεί αναντίρρητα σε αυτήν, χωρίς να δικαιούται να προβάλει οποιαδήποτε απαίτηση για αποζημίωση, από αυτήν την αιτία.

Επίσης συμβατική ισχύ έχουν τα παρακάτω, επειδή είναι δημοσιευμένα κείμενα:

- α. Τα εγκεκριμένα ενιαία Τιμολόγια
- β. Οι Ευρωκώδικες
- γ. Οι εγκεκριμένες Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ), σύμφωνα με την με αριθ. ΔΙΠΑΔ/οικ./273/17.7.2012 απόφαση του αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων
- δ. Οι Προδιαγραφές ΕΛΟΤ και ISO

Σε κάθε περίπτωση, από όλα τα παραπάνω συμβατικά στοιχεία και τεύχη, κατά την εκτέλεση του Έργου, θα υπερισχύει η σύμβαση κατασκευής του Έργου, όπως θα

υπογραφεί μετά την απόφαση κατακύρωσης της δημοπρασίας, προς την οποία θα είναι σύμφωνη.

Άρθρο 5. Εγγυήσεις για την καλή εκτέλεση

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 72 του ν. 4412/2016 καθώς και το άρθρο 17 της Διακήρυξης, ο Ανάδοχος υποχρεούται σε παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης. Ειδικότερα, μέχρι και την υπογραφή του συμφωνητικού, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει και να καταθέσει εγγύηση για την «καλή εκτέλεση» γραμμένη στα Ελληνικά ή τουλάχιστον συνοδευόμενη από επίσημη μετάφραση (δηλαδή του Υπουργείου Εξωτερικών, ή Ελληνικής Προξενικής Αρχής ή Έλληνα Δικηγόρου). Το ύψος της εγγύησης ορίζεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016.

Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά το άρθρο 132, περί τροποποίησης συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, η Αναθέτουσα Αρχή απαιτεί από τον Ανάδοχο να καταθέσει μέχρι και την υπογραφή της τροποποιημένης σύμβασης, συμπληρωματική εγγύηση καλής εκτέλεσης το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί του ποσού της αύξησης της αξίας της σύμβασης.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης εκδίδεται από πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα ή ασφαλιστική επιχείρηση κατά την έννοια των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 Ν. 4364/2016 (Α' 13) που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη-μέλη της ΣΔΣ και έχουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα αυτό. Σε περίπτωση αμφιβολιών για την εγκυρότητα του πιστωτικού ιδρύματος που εξέδωσε την εγγυητική επιστολή αποφαίνεται γραπτά η Τράπεζα της Ελλάδος. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το ΤΜΕΔΕ ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση του αντίστοιχου χρηματικού ποσού.

Οι εγγυητικές επιστολές θα είναι σύμφωνες με τις διατάξεις του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, καθώς και με τα προβλεπόμενα στην Διακήρυξη, και θα απευθύνονται προς την Αναθέτουσα Αρχή.

Η επιστροφή όλων των εγγυήσεων θα γίνει σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 72 Ν. 4412/2016.

Άρθρο 6. Προθεσμία

Για την προθεσμία εκτέλεσης του Έργου εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 145 και 147 του ν. 4412/2016.

Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του Έργου ορίζεται σε **δώδεκα μήνες (12) μήνες** και αρχίζει από την υπογραφή της σύμβασης. Μέσα στη συνολική αυτή προθεσμία, πρέπει να έχουν γίνει όλες οι μελέτες και οι επιμέρους εργασίες του Έργου και να έχουν ολοκληρωθεί οι προβλεπόμενες από τη σύμβαση δοκιμές που τυχόν θα προβλέπονται από τη μελέτη για την κατασκευή του Έργου.

Η παράταση των προθεσμιών γίνεται μόνον ύστερα από έγκριση της Προϊσταμένης Αρχής του Έργου, αν οι καθυστερήσεις δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου. Σε κάθε περίπτωση ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συνεχίσει την κατασκευή του

Έργου για επιπλέον χρονικό διάστημα ίσο προς το ένα δεύτερο της συνολικής προθεσμίας του έργου και όχι μικρότερο των τριών (3) μηνών (παρ.4, άρθρο 147 του ν. 4412/2016).

Η συνολική προθεσμία υπολογίζεται με βάση την αρχική συμβατική προθεσμία και τις τυχόν παρατάσεις που εγκρίθηκαν ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου μέσα στην αρχική συμβατική προθεσμία και δεν οφείλονται σε υπαιτιότητά του.

Εκτός από τη συνολική προθεσμία ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρήσει τις παρακάτω **τμηματικές προθεσμίες**.

Τμηματικές προθεσμίες

1^η τμηματική προθεσμία

Εντός δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υπογραφή της σύμβασης ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει συντάξει και υποβάλει στην Υπηρεσία για έγκριση το «Χρονοδιάγραμμα Κατασκευής του Έργου». Στο χρονοδιάγραμμα θα περιγράφεται η έναρξη και η αποπεράτωση της μελέτης, η έναρξη και η αποπεράτωση των εργασιών σε κάθε τμήμα του Νοσοκομείου ξεχωριστά ώστε να είναι δυνατός ο έγκαιρος προγραμματισμός των εφημεριών του Νοσοκομείου και η προσωρινή μετακίνηση των λειτουργιών του Νοσοκομείου.

2^η τμηματική προθεσμία

Όχι αργότερα από ενενήντα (90) ημερολογιακές ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης ο Ανάδοχος υποχρεούται να παραδώσει στην Διευθύνουσα Υπηρεσία τη μελέτη εφαρμογής του έργου προς έγκριση.

3^η τμηματική προθεσμία

Όχι αργότερα από εκατόν είκοσι (120) ημερολογιακές ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης ο Ανάδοχος υποχρεούται:

- α.** Να υποβάλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, οργανόγραμμα του εργοταξίου, στο οποίο θα περιγράφονται λεπτομερώς τα πλήρη στοιχεία στελεχών, εξοπλισμού και μηχανημάτων που θα περιλαμβάνει η εργοταξιακή ανάπτυξη για την εκτέλεση του Έργου (άρθρα 139, 145 και 147 του ν. 4412/2016).
- β.** Να παραδώσει ασφαλιστήριο συμβόλαιο Αστικής Ευθύνης για το έργο, ανεξάρτητα και πέρα από την ασφάλιση των μηχανημάτων και των αυτοκινήτων που θα διαθέτει στο έργο και που είναι υποχρεωμένος να τα έχει ασφαλίσει έτσι και αλλιώς σύμφωνα με τον νόμο. Το ασφαλιστήριο συμβόλαιο θα αφορά στην κάλυψη για κάθε περίπτωση ατυχήματος ή θανάτου του εργατοτεχνικού και υπαλληλικού προσωπικού του, τρίτων, υπαλλήλων του Κυρίου του Έργου και του Φορέα Κατασκευής, καθώς και στην κάλυψη για πρόκληση υλικών ζημιών.
- γ.** Να προσκομίσει τις προβλεπόμενες από το π.δ. 305/1996 και το π.δ. 17/1996 δηλώσεις και γνωστοποιήσεις για ανάθεση καθηκόντων Τεχνικού Ασφαλείας, Συντονιστή Υγιεινής και Ασφάλειας και Γιατρού Ασφαλείας, καθώς και σύμβαση με εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης ΑΕΚΚ.
- δ.** Να έχει υποβάλει αίτηση έγκρισης άδειας δόμησης σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη εφαρμογής ή οποιασδήποτε άλλης απαιτείται.
- ε.** Να συντάξει Πρόγραμμα Υγιεινής και Ασφάλειας, σύμφωνα με το π.δ. 305/1996 και την υ.α. ΔΙΠΑΔ/οικ./889/2002 (ΦΕΚ 16 Β/2003), και

στ. Να συντάξει Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου, σύμφωνα με τις υ.α. ΔΙΠΑΔ/οικ./611/24.7.2001 (ΦΕΚ 1013 Β) και ΔΙΠΑΔ/οικ./12/13.1.2009 (ΦΕΚ 125 Β).

4^η τμηματική προθεσμία

Εντός δώδεκα (12) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει ολοκληρώσει την κατασκευή του Έργου, ώστε να είναι δυνατόν να λειτουργήσει κανονικά, έχοντας προβεί σε όλες τις παραλαβές-παραδόσεις-εκμάθηση όλων συστημάτων του Έργου, καθώς και το σύνολο των προβλεπόμενων από τη σύμβαση δοκιμών, που προβλέπονται από την προμελέτη για την κατασκευή του έργου.

Οι εργασίες στα νοσηλευτικά τμήματα α) Παθολογικό – Ρευματολογικό, β) Ορθοπαιδικό και γ) Χειρουργικό – Ουρολογικό, θα πρέπει να γίνουν διαδοχικά, ανάλογα με τη δυνατότητα του Νοσοκομείου να παραχωρήσει τους χώρους ελεύθερους και ο χρόνος από την διακοπή λειτουργίας κάθε ομάδας νοσηλευτικών τμημάτων έως την πλήρη παράδοσή της δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος των σαράντα πέντε (45) ημερών.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την εκτέλεση των εργασιών σε κάθε τμήμα του Νοσοκομείου είναι η έγκαιρη επικοινωνία με την τεχνική υπηρεσία του Νοσοκομείου, προκειμένου να παραχωρηθούν ελεύθεροι οι χώροι, ειδικά όταν οι εργασίες αφορούν νοσηλευτικά τμήματα.

Άρθρο 7. Υπέρβαση προθεσμίας – Ποινικές ρήτρες – Έκπτωση Αναδόχου

1. Στην περίπτωση που γίνει υπέρβαση της συνολικής συμβατικής προθεσμίας ή των τυχόν τμηματικών προθεσμιών κατασκευής του Έργου επιβάλλονται στον ανάδοχο ποινικές ρήτρες και λοιπές κυρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 148 του ν. 4412/2016.
2. Στην περίπτωση υπέρβασης των τμηματικών προθεσμιών επιβάλλεται στον Ανάδοχο ποινική ρήτρα ίση με το 1/10.000 του συνολικού ποσού της σύμβασης για αριθμό ημερών ίσο με το τριάντα τοις εκατό (30%) της κάθε μιας τμηματικής προθεσμίας.
Σε κάθε περίπτωση, το συνολικό ποσό της ποινικής ρήτρας για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών δεν μπορεί να υπερβεί σε ποσοστό το τρία τοις εκατό (3%) του συνολικού ποσού της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ (άρθρο 148 παρ. 2 του ν. 4412/2016).
3. Αν ο Ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της Υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τον νόμο, κηρύσσεται έκπτωτος από την εργολαβία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 160 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 8. Μελέτη των συνθηκών του Έργου

1. Με την υποβολή της προσφοράς του ο Ανάδοχος αποδέχεται ότι είναι απόλυτα ενήμερος σχετικά με τη φύση και την τοποθεσία του Έργου, τις γενικές και τοπικές συνθήκες εκτέλεσής του, κυρίως όσον αφορά τις κάθε είδους πηγές λήψης υλικών, τις θέσεις προσωρινής απόθεσης προϊόντων καθαίρεσης, τις μεταφορές, τη διάθεση, διαχείριση και αποθήκευση υλικών, την ύπαρξη εργατοτεχνικού εν γένει προσωπικού, του υπάρχοντος ηλεκτρολογικού

- δικτύου, των δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και των δικτύων ιατρικών αερίων του Νοσοκομείου,
2. Επίσης με την υποβολή της προσφοράς του ο Ανάδοχος αποδέχεται ότι είναι απόλυτα ενήμερος για το είδος και τα μέσα ευκολίας πριν από την έναρξη και κατά την πρόοδο εκτέλεσης των εργασιών και για οποιαδήποτε άλλα ζητήματα, τα οποία κατά οποιοδήποτε τρόπο, μπορούν να επηρεάσουν τις εργασίες, την πρόοδο ή το κόστος αυτών, σε συνδυασμό με τους όρους της Σύμβασης.
 3. Επίσης ο Ανάδοχος αποδέχεται ότι έχει μελετήσει, με σκοπό να συμμορφωθεί, το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα του Έργου, καθώς και τα συμβατικά στοιχεία του Έργου, τα οποία περιλαμβάνονται στον φάκελο της προμελέτης του Έργου και ότι αυτά συνιστούν τη βάση της σύμβασης.
 4. Παράλειψη του Αναδόχου προς ενημέρωσή του με κάθε δυνατή πληροφορία που αφορά στους όρους της Σύμβασης δεν απαλλάσσει αυτόν από την ευθύνη για την πλήρη συμμόρφωσή του προς αυτή.
 5. Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι οι εργασίες θα γίνονται με ταυτόχρονη λειτουργία του Νοσοκομείου με όλες τις δυσχέρειες που θα προκύψουν από την αιτία αυτή, τις οποίες ο Ανάδοχος πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη του κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς του.

Άρθρο 9. Χρονικός προγραμματισμός του Έργου

1. Ο χρονικός προγραμματισμός της εκτέλεσης του Έργου θα καθοριστεί από το χρονοδιάγραμμα κατασκευής που θα υποβληθεί από τον Ανάδοχο, όπως αυτό θα εγκριθεί τελικά από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και το οποίο θα αποτελεί συμβατικό στοιχείο της εργολαβίας. Η υποβολή του χρονοδιαγράμματος θα γίνει εντός δεκαπέντε (15) το αργότερο ημερών από την υπογραφή της σύμβασης και θα εγκριθεί ή θα τροποποιηθεί εντός διαστήματος δέκα πέντε (15) ημερών, από την ημέρα υποβολής του στην Υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 145 του ν. 4412/2016.
Σε περίπτωση που η Υπηρεσία δεν ενεργήσει εντός της ανωτέρω προθεσμίας, το εν λόγω χρονοδιάγραμμα θεωρείται εγκριθέν αυτοδικαίως και αποτελεί το αναλυτικό πρόγραμμα κατασκευής του Έργου.
Μετά την έγκριση του από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, το χρονοδιάγραμμα θα αποτελεί συμβατικό στοιχείο και ο Ανάδοχος υποχρεούται να το τηρεί και να το εφαρμόζει πιστά και απαρέγκλιτα. Τυχόν μελλοντική τροποποίηση του θα γίνει, αν είναι απαραίτητο, όπως προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις. Κατά το άρθρο 145 του ν. 4412/2016, η έναρξη των εργασιών του έργου από μέρους του Αναδόχου δεν μπορεί να καθυστερήσει πέρα των τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης. Η μη τήρηση των προθεσμιών του χρονοδιαγράμματος με υπαιτιότητα του Αναδόχου συνεπάγεται επιβολή των διοικητικών και παρεπομένων χρηματικών κυρώσεων, αποτελεί λόγο έκπτωσης του Αναδόχου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν. 4412/2016.
2. Το χρονοδιάγραμμα που θα υποβληθεί προς έγκριση θα συνταχθεί σύμφωνα με το άρθρο 145 του ν. 4412/2016 και θα συνοδεύεται από έκθεση, στην οποία θα αναλύεται και θα δικαιολογείται πλήρως ο προτεινόμενος προγραμματισμός και από κατάλογο που θα περιλαμβάνει λεπτομερώς τον μηχανικό εξοπλισμό του

Αναδόχου, που θα διατίθεται και θα διατηρείται σε λειτουργία σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών.

Το χρονοδιάγραμμα εργασιών θα συνταχθεί με τη μορφή τετραγωνικού πίνακα και θα παρουσιασθεί επίσης με την μορφή γραμμικού διαγράμματος Gantt. Απαιτείται και η σύνταξη τευχών ή διαγραμμάτων με τη μέθοδο της δικτυωτής ανάλυσης (PERT-CPM), κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 145 του ν. 4412/2016.

Το χρονοδιάγραμμα θα αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης της συμβατικής προθεσμίας, θα λάβει υπόψη του τις τμηματικές προθεσμίες που αναφέρονται στο άρθρο 6 της παρούσας και θα καλύπτει όλες τις δραστηριότητες που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση του Έργου, συμπεριλαμβανομένων και των τυχόν ενδιάμεσων εγκρίσεων που απαιτούνται, των παραγγελιών των διαφόρων εφοδίων και εξαρτημάτων, των διατυπώσεων τυχόν εκτελωνισμού αυτών κ.λ.π.

3. Απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκριση του χρονοδιαγράμματος είναι:

- Να φαίνεται η σειρά κατασκευής των εργασιών με τις αντίστοιχες τμηματικές προθεσμίες για διακεκριμένα τμήματα του έργου που μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτοτελώς, καθώς και για κάθε άλλο ανεξάρτητο τμήμα του Έργου. Η υποβολή των μελετών εφαρμογής του Έργου θα εντάσσεται επίσης στο αναλυτικό «Χρονοδιάγραμμα Κατασκευής του Έργου» που θα συνταχθεί από τον Ανάδοχο.
- Να εξασφαλίζεται η δυνατότητα λειτουργίας τμημάτων του Έργου πριν από την ολική περάτωση της εργολαβίας.
- Να εξασφαλίζεται η δυνατότητα κυκλοφορίας στους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους του Νοσοκομείου καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου.
- Να προβλέπεται η έγκαιρη ειδοποίηση των αρμοδίων υπηρεσιών του Νοσοκομείου (τουλάχιστον 20 ημέρες) για τις προγραμματιζόμενες εργασίες στους διάφορους χώρους του Νοσοκομείου.
- Να παρουσιάζεται η χρονική κλιμάκωση των δαπανών σε μηνιαία βάση.
- Λεπτομερή στοιχεία του απαιτούμενου κύριου μηχανικού εξοπλισμού για κάθε φάση κατασκευής του Έργου και τους αντίστοιχους χρόνους, που ο Ανάδοχος θα προσκομίσει αυτόν στο Έργο, μαζί με τον αντίστοιχο εφεδρικό εξοπλισμό.

4. Ο προγραμματισμός των εργασιών κάθε τμήματος του Έργου θα πρέπει να αναλυθεί τουλάχιστον στις παρακάτω επιμέρους ενέργειες:

- Προπαρασκευαστικές εργασίες (υποβολή χρονοδιαγράμματος εργασιών, οργανογράμματος εργοταξίου, Προγράμματος Ποιότητας Έργου, εγκατάσταση εργοταξίου, κ.λπ.)
- Προμήθεια υλικών και εξοπλισμού
- Κατασκευή έργων πολιτικού μηχανικού
- Εγκατάσταση ΗΛΜ εξοπλισμού – δοκιμές
- Δοκιμαστικές λειτουργίες του τμήματος του έργου
- Απομάκρυνση εργοταξίων και αποκατάσταση περιβάλλοντος χώρου
- Υποβολή Μητρώου του έργου.

Οι ανωτέρω ενέργειες θα πρέπει να υποδιαίρούνται σε δραστηριότητες που κατά το δυνατόν θα συμπίπτουν με τα άρθρα του Τιμολογίου μελέτης που απαρτίζουν

τον Προϋπολογισμό μελέτης της Υπηρεσίας, εκτός εάν αυτές περιλαμβάνονται στα γενικά έξοδα του Αναδόχου και δεν αποζημιώνονται ιδιαίτερα.

Άρθρο 10. Χρηματοδότηση και κρατήσεις υπέρ τρίτων – Προϋπολογισμός του Έργου

1. Το Έργο χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, και υπόκειται στις κρατήσεις που προβλέπονται στη Διακήρυξη και τις εφαρμοστέες νομοθετικές διατάξεις.
2. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταβάλει τις κρατήσεις που προβλέπονται από τον προϋπολογισμό των Δημοσίων Επενδύσεων και να προσκομίζει τις αντίστοιχες κανονικές αποδείξεις πριν από την πληρωμή κάθε λογαριασμού, καθώς και κάθε άλλη νόμιμη κράτηση για το Δημόσιο ή για τρίτους (τελών πώσης φύσεως μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται στο έργο κ.λπ.).
Διευκρινίζεται ότι δεν απαλλάσσονται από φόρους και δασμούς τα καύσιμα και λιπαντικά, που χρησιμοποιούνται από τους ιδιώτες εργολάβους για την εκτέλεση έργων Δημοσίων Επενδύσεων.
3. Τον Ανάδοχο βαρύνουν και όλες οι κρατήσεις για λογαριασμό τρίτων που αφορούν ασφάλιση του προσωπικού στον ΕΦΚΑ κ.λπ.
4. Ο ΦΠΑ βαρύνει τον κύριο του Έργου.
5. Ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τα τέλη διοδίων των κάθε είδους μεταφορικών του μέσων. Επίσης δεν απαλλάσσεται από τους κάθε είδους φόρους και δασμούς επί των εισαγομένων από το εξωτερικό υλικών, εφοδίων κ.λπ., έστω και αν τυχόν αναφέρεται αντίθετη γενική διατύπωση στην ΣΑΕ του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.
6. Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να πληρώνει ανελλιπώς τις εισφορές του από το Έργο προς τον οικείο ασφαλιστικό φορέα. Τούτο θα αποδεικνύεται κατά τη σύνταξη των πιστοποιήσεων με την προσκόμιση του βιβλίου ενσήμων, όπως και με τις σχετικές βεβαιώσεις που χορηγεί ο εκάστοτε ασφαλιστικός φορέας, οι οποίες πρέπει να συνοδεύουν κάθε λογαριασμό.
7. Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν εξοφλεί σύμφωνα με τα παραπάνω τις εισφορές του, έχει δικαίωμα ο Κύριος του Έργου να τις πληρώσει απευθείας στους ασφαλιστικούς οργανισμούς για λογαριασμό του Αναδόχου και το αντίστοιχο ποσό θα παρακρατείται από το ποσό της πιστοποίησης.
8. Πάντως δεν θα συνταχθεί τελικός λογαριασμός του Αναδόχου εάν δεν προσκομιστεί τελική βεβαίωση των εκάστοτε ασφαλιστικών φορέων ότι έχουν εξοφληθεί όλες τις παραπάνω υποχρεώσεις από το Έργο, όπως διαμορφώνονται αυτές μετά την περαίωση του, καθώς και εάν δεν εκκαθαρισθούν οι υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν κατά την εκτέλεση του Έργου, απέναντι στους άλλους ΟΚΩ.

Άρθρο 11 Προκαταβολή

Ισχύει το άρθρο 16 της Διακήρυξης.

Άρθρο 12. Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου (ΠΠΕ)

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλλει σε δύο (2) αντίτυπα και σε σαράντα (40) ημερολογιακές ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης Πρόγραμμα Ποιότητας

Έργου (απόφαση ΔΕΕΠΠ/οικ./502/13.10.2000, ΦΕΚ 1265 Β), το οποίο ενσωματώνει και κωδικοποιεί όλες τις απαιτήσεις των συμβατικών τευχών, περιγράφει τις φάσεις ανάπτυξης του Έργου και τις αντίστοιχες δραστηριότητες, είναι σε πλήρη εναρμόνιση και περιλαμβάνει το χρονοδιάγραμμα του Έργου, καθορίζει τον τρόπο οργάνωσης και διοίκησης του Έργου και τον τρόπο και τις λεπτομέρειες συγκέντρωσης και αρχειοθέτησης των στοιχείων της κατασκευής, ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας. Το ΠΠΕ αποτελεί το εσωτερικό κανονιστικό έγγραφο του Έργου και παρέχει όλα τα εργαλεία παρακολούθησης του έργου, συγκέντρωσης των στοιχείων τεκμηρίωσης των εργασιών που έχουν εκτελεστεί και αρχειοθέτησης τους.

Το ΠΠΕ του Έργου θα εκπονηθεί και θα εφαρμοστεί με φροντίδα και δαπάνες του Αναδόχου, σύμφωνα με το άρθρο 158 του ν. 4412/2016, καθώς και τις υ.α. ΔΙΠΑΔ/οικ./611/24.7.2001 (ΦΕΚ 1013 Β) και ΔΙΠΑΔ/οικ./12/13.1.2009 (ΦΕΚ 125 Β) του Υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ.

Το ΠΠΕ θα πρέπει κατ' ελάχιστον να περιέχει τα εξής:

- Εγχειρίδιο στο οποίο θα περιέχεται η πολιτική ποιότητας για το συγκεκριμένο έργο, συσχετισμό των απαιτήσεων του προτύπου (π.χ. ISO 9001) με το παρόν έργο, περιγραφή όλων των επιμέρους δραστηριοτήτων που απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου, τους απαιτούμενους ελέγχους και δοκιμές που πρέπει να εκτελεστούν σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές και κανονισμούς των τεχνικών έργων
- Χρονοδιάγραμμα του έργου με λεπτομερή ανάλυση όλων των απαιτούμενων δραστηριοτήτων για την κατασκευή του έργου σε συνάρτηση με την συνολική και τις τυχόν επιμέρους τιθέμενες προθεσμίες του έργου
- Οργανόγραμμα στελέχωσης του εργοταξίου στο οποίο θα εμφανίζεται κατά θέση και το όνομα του στελέχους και πλήρης περιγραφή των θέσεων εργασίας κάθε στελέχους
- Χρονοδιάγραμμα των απαιτούμενων δοκιμών και έλεγχος των υλικών και εργασιών. Το χρονοδιάγραμμα αυτό θα αποτελεί συγκερασμό του χρονοδιαγράμματος του έργου και των συνολικά απαιτούμενων δοκιμών και ελέγχων από τις προδιαγραφές και κανονισμούς
- Χρονοδιάγραμμα των απαιτούμενων σημείων και στάσεων και αναμονών που απαιτούνται για τυχόν ελέγχους και εγκρίσεις
- Πίνακα του συνολικά απαιτούμενου μηχανολογικού εξοπλισμού συνοδευόμενο από τα παραστατικά έγκρισης τύπου του κάθε μηχανήματος, καθώς και πρόγραμμα συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού
- Πίνακα του απαιτούμενου εξοπλισμού μετρήσεων μαζί με τα παραστατικά διακρίβωσής του
- Πίνακα των εγκεκριμένων σχεδίων και μελετών που ισχύουν για το συγκεκριμένο έργο.
- Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας, όπως αυτό απαιτείται από το π.δ. 305/1996 και όλη την ισχύουσα σήμερα νομοθεσία γύρω από το υπόψη θέμα
- Αναφορά στην περιβαλλοντική μελέτη του έργου, αν υπάρχει, ή σε αντίθετη περίπτωση αναφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του έργου
- Διαδικασίες των απαιτούμενων δραστηριοτήτων για την υλοποίηση του έργου
- Οδηγίες εργασίας
- Υποδείγματα εντύπων και λιστών ελέγχου

- Εάν υπάρχει πιστοποιημένο ή μη Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του αναδόχου αναφορά στις διαδικασίες του συστήματος αυτού που έχουν εφαρμογή στο παρόν έργο
- Σχέδιο αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου
- Διαδικασία σύνταξης και διαρκούς ενημέρωσης, μέχρι την παράδοση του στον Κύριο του Έργου, Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας και Μητρώου του έργου.

Το ΠΠΕ θα αποτελεί την τεκμηριωμένη και συστηματική παρουσίαση των ειδικών μέτρων και πρακτικών που θα εφαρμόσει ο ανάδοχος κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου, για την εξασφάλιση της συμμόρφωσής του με τις απαιτήσεις της σύμβασης. Θα περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα στοιχεία που αναγράφονται στην απόφαση ΔΙΠΑΔ/οικ./611/24.7.2001 (ΦΕΚ 1013 Β), όπως ισχύει. Το ΠΠΕ πέραν των παραπάνω ενδεικτικώς αναφερομένων περιεχομένων μπορεί να περιέχει και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κρίνει ο ανάδοχος απαραίτητο για την ολοκληρωμένη παρουσίαση της διασφάλισης της ποιότητας του έργου.

Για την ανάπτυξη και εφαρμογή του Προγράμματος Ποιότητας δεν θα καταβληθεί στον Ανάδοχο οποιαδήποτε αμοιβή γιατί οι σχετικές δαπάνες θεωρούνται ότι έχουν περιληφθεί ανηγμένα στην οικονομική προσφορά του.

Άρθρο 13. Γενικές υποχρεώσεις Αναδόχου

Οι γενικές υποχρεώσεις του Αναδόχου περιγράφονται στο άρθρο 138 του ν. 4412/2016. Πέρα από αυτά ο Ανάδοχος υποχρεούται στα ακόλουθα:

- Ορισμένες εργασίες καθαιρέσεων κ.λπ. λόγω προστασίας των υπαρχόντων δικτύων και άλλων εμποδίων, πρέπει να εκτελεσθούν με προσοχή με τα χέρια, αποκλεισμένης της χρήσης μηχανικών μέσων. Κατά την εκτέλεση των έργων αυτών πρέπει ο εργολάβος να πάρει τα απαραίτητα μέτρα τοποθέτησης εμποδίων, προειδοποιητικών πινακίδων, φανών τη νύχτα, για να αποφευχθεί οποιοδήποτε ατύχημα στους εργαζομένους, διαβάτες, τροχοφόρα κ.λπ. και οποιαδήποτε βλάβη στις εγκαταστάσεις κοινής ωφελείας, υπονόμους καθώς και τις παρακείμενες οικοδομές.
- Όταν είναι εξαιρετικά επείγουσες ορισμένες ειδικές εργασίες και προκειμένου να αποπερατωθούν γρήγορα για να προληφθούν πιθανά ατυχήματα ή ζημιές στο έργο ιδίως όταν αναμένονται δυσμενείς καιρικές συνθήκες ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εργαστεί υποχρεωτικά Κυριακές και εορτές εφόσον τον διατάξει η επιβλέπουσα Υπηρεσία και αφού με δική του μέριμνα πάρει άδεια από τις αρμόδιες Αρχές.
- Να εξασφαλίζει ασφαλή περάσματα, όπου υπάρχουν ακάλυπτες τάφροι και επικίνδυνα σημεία για τους διερχόμενους πεζούς με δική του ευθύνη ή και μετά από υπόδειξη του επιβλέποντα.
- Να διαθέτει επάρκεια σε εργατικά χέρια και μηχανικά μέσα και, εν ανάγκη, να εφαρμόζει και νυχτερινά συνεργεία και εργασία κατά τις εξαιρεσιμες ημέρες για την καλή και εμπρόθεσμη εκτέλεση του έργου, χωρίς για τον λόγο αυτό να δικαιούται καμιάς πρόσθετης αποζημίωσης. Η Υπηρεσία μπορεί σε κάθε στιγμή να ζητήσει από τον Ανάδοχο την αύξηση των συνεργείων του και τον αριθμό των απασχολούμενων μηχανικών μέσων αν κρίνει ότι ο αριθμός προόδου του έργου δεν είναι ικανοποιητικός.

- Να προφυλάσσει και να προστατεύει την υπάρχουσα βλάστηση, όπως δένδρα, θάμνους και καλλιεργημένες εκτάσεις, που βρίσκονται στην περιοχή του έργου, εφόσον η βλάστηση αυτή δεν παρεμποδίζει την εκτέλεση του Έργου, κατά την κρίση της Αναθέτουσας Αρχής. Ο Ανάδοχος θα είναι υπεύθυνος για κάθε αυθαίρετη κοπή ή βλάβη δένδρων, θάμνων και καταστροφή φυτείας που θα προκληθεί από κακόχειρισμό των μηχανημάτων, την εναπόθεση υλικών κ.λπ.
- Με δικές του δαπάνες, χωρίς πρόσθετη αποζημίωση, προ της παραδόσεως προς χρήση του όλου έργου ή κάθε τμήματός του, να αφαιρέσει και απομακρύνει από τους γύρω χώρους τα απορρίμματα, εργαλεία, ικριώματα, μηχανήματα, υλικά, προσωρινές εγκαταστάσεις μηχανημάτων κ.λπ., καθώς επίσης να ισοπεδώσει τους χώρους στους οποίους είχαν αποθεθεί ή ήταν εγκατεστημένα κ.λπ.
- Να τοποθετήσει πινακίδες, σε κατάλληλο σημείο και σε εμφανείς θέσεις με δικά του έξοδα, οι οποίες θα αναγράφουν τον τίτλο της Αναθέτουσας Αρχής, την ονομασία του εκτελούμενου Έργου, τον χρηματοδότη, την επωνυμία του Αναδόχου, του μελετητή και της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.
- Να εξασφαλίσει με δική του ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη την ηλεκτροδότηση του εργοταξίου του. Για τον σκοπό αυτό με δαπάνες του ο Ανάδοχος θα κατασκευάσει τις σχετικές εγκαταστάσεις σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας και θα τοποθετήσει μετρητή της έγκρισης της Υπηρεσίας. Η ηλεκτροδότηση θα γίνει μετά από προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης εγκαταστάτη και την ευθύνη για τις εγκαταστάσεις θα φέρει ο Ανάδοχος. Ο Ανάδοχος θα χρεώνεται για την παρεχόμενη ισχύ και ενέργεια με βάση τους λογαριασμούς ΔΕΚΟ προς τον ΚΤΕ.

Όλες οι δαπάνες που αφορούν στις υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου δεν θα πληρωθούν ιδιαιτέρως και θα πρέπει να έχουν συνυπολογισθεί ανηγμένα στις τιμές προσφοράς του Αναδόχου.

Οι μελετητές της οριστικής μελέτης και της μελέτης εφαρμογής έχουν την υποχρέωση να αναγράφουν την επωνυμία των μελετητών που έχουν εκπονήσει τις προμελέτες του Έργου στα σχέδια και τα λοιπά έγγραφα της μελέτης τους, καθώς και σε τυχόν δημοσιεύσεις ή παρουσιάσεις τους.

Άρθρο 14. Επιμέτρηση εργασιών

Το συμβατικό τίμημα θα πληρώνεται με βάση τμηματικές και κατ' ελάχιστον μηνιαίες πιστοποιήσεις. Οι πιστοποιήσεις θα συντάσσονται για τις εργασίες που έχουν εκτελεστεί με βάση τον Πίνακα ποσοστιαίας ανάλυσης των εργασιών κάθε φυσικού μέρους που θα υποβάλλει ο Ανάδοχος και θα εγκριθεί από την Υπηρεσία και την αντίστοιχη κατ' αποκοπή τιμή του Φυσικού Μέρους, όπως αυτή έχει καθοριστεί στην ανάλυση της Οικονομικής Προσφοράς του Αναδόχου.

Για τις πιστοποιήσεις των ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών ισχύουν συμπληρωματικά τα εξής:

- Για τα κονδύλια των ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών μπορεί να πιστοποιείται πριν από την εγκατάσταση του εξοπλισμού, αλλά αφού έχει παραληφθεί επιτόπου του έργου, ποσοστό μέχρι 70% της αξίας του πλήρως εγκατεστημένου υπόψη εξοπλισμού.

- Μετά την εγκατάσταση του εξοπλισμού στο έργο και την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των δοκιμών και ελέγχων που προβλέπονται (δοκιμών στο εργοστάσιο και δοκιμών πριν την περαίωση), πιστοποιείται ποσοστό 100% της αξίας του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, πλήρως εγκατεστημένου.

Άρθρο 15. Ποσοστό Γενικών Εξόδων και Οφέλους του Αναδόχου

Στο ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους του Αναδόχου, το οποίο καταβάλλεται επί της αξίας των εργασιών που θα εκτελεσθούν με βάση τις ισχύουσες ή τις νέες τιμές μονάδας ή των έργων που εκτελούνται απευθείας με αυτεπιστασία, διαλαμβάνονται:

- Οι δαπάνες συμμετοχής στον διαγωνισμό δημοσιεύσεων διακηρύξεως, κηρύκεια σύναψης σύμβασης, εγκατάστασης εκτέλεσης και παραλαβή έργων
- Οι μισθοί και κάθε είδους αποζημιώσεις, ασφαλίσεις και έξοδα κινήσεως διοικητικού και τεχνικού προσωπικού του αναδόχου
- Οι δαπάνες ιατρικής περίθαλψης του προσωπικού του Αναδόχου, καθώς επίσης και οι δαπάνες για την κανονική λειτουργία των εγκαταστάσεων (ύδρευση, φωτισμός, θέρμανση κ.λπ.)
- Έξοδα ασφάλισης ή αποζημίωσης ατυχημάτων του προσωπικού του εργολάβου, καθώς επίσης και κάθε φύσεως αποζημιώσεις προς τρίτους, κάθε είδους φόρος, τέλη, έξοδα εγγυητικών επιστολών, τόκοι κινήσεως κεφαλαίων και λοιπές κάθε φύσεως επιβαρύνσεις
- Έξοδα εφαρμογής των εγκεκριμένων χαράξεων, δοκιμής των υλικών και κάθε φύσεως δοκιμές για την παράδοση των έργων και των εργοταξίων
- Έξοδα καθαρισμού των έργων και των εργοταξίων και αποκομίσσεως των προϊόντων σε θέσεις που επιτρέπονται από την αστυνομία.

Επίσης βαρύνουν τον Ανάδοχο:

- Οι πρόσθετες δαπάνες και επιβαρύνσεις που πιθανόν να προκύψουν κατά το στάδιο της εκτέλεσης των εργασιών από την ανάγκη σύγχρονης εκμετάλλευσης πηγών υλικών
- Οι δαπάνες των τοπογραφικών εργασιών που απαιτούνται για την εφαρμογή των στοιχείων της μελέτης για την εκτέλεση γενικά του έργου τις επιμετρήσεις, αγωγών δικτύου, χωροσταθμίσεις, κ.λπ., όπου αυτό απαιτείται
- Οι δαπάνες λήψης φωτογραφικών και λοιπών παραστατικών στοιχείων του εκτελούμενου έργου, ημερολογίου έργου και βιβλίου καταμέτρησης, σε εφαρμογή του άρθρου 38 του π.δ. 609/1985, καθώς επίσης και κάθε δαπάνη που δεν κατονομάζεται ρητά αλλά που είναι αναγκαία για τη σωστή και έντεχνη και σύμφωνα με τα συμβατικά στοιχεία, εκτέλεση των εργασιών ή που απαιτείται για την τακτοποίηση των έργων από κάθε πλευρά σε σχέση με τις κείμενες διατάξεις και κάθε είδους επισφαλή έξοδα και όφελος εργολάβου.

Άρθρο 16. Πιστοποίηση αξίας εργασιών που εκτελέσθηκαν – Αναθεώρηση τιμών

Γενικά, ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 152 και 153 του ν. 4412/2016. Τα στοιχεία που καθορίζονται από το άρθρο 151 του ν. 4412/2016, συντάσσονται με μέριμνα και ευθύνη του Αναδόχου και υποβάλλονται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία. Κάθε λογαριασμός συντάσσεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 152 του ν. 4412/2016.

Οι συμβατικές τιμές μονάδας για την υπόψη σύμβαση ορίζονται:

- Οι κατ' αποκοπήν τιμές των Φυσικών Μερών για την κατασκευή του Έργου
 - Οι κατ' αποκοπήν τιμές για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής του Έργου
- Αναλυτικά το περιεχόμενο των τιμών μονάδας του Τιμολογίου περιγράφεται στους γενικούς όρους του Τεύχους Τιμολογίου Δημοπράτησης.
- Οι ως άνω συμβατικές τιμές μονάδας αναφέρονται σε εργασίες πλήρως περαιωμένες σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης. Οι τιμές αυτές, προσαυξημένες κατά το κατά νόμο ποσοστό γενικών εξόδων και εργολαβικού οφέλους του αναδόχου που ορίζεται σε δέκα οκτώ τοις εκατό (18%), περιλαμβάνουν όλες τις απαραίτητες εργασίες για την πλήρη και έντεχνη κατασκευή και λειτουργία - συντήρηση των έργων, καλύπτοντας όλες τις δαπάνες του αναδόχου, άμεσες ή έμμεσες και με την επιφύλαξη των περί αναθεώρησης τιμών κειμένων διατάξεων, αποτελούν πλήρη αποζημίωση του αναδόχου για την κατά τα ανωτέρω εκτέλεση των εργασιών.
 - Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) επί των τιμολογίων εισπράξεων του αναδόχου επιβαρύνει τον ΚτΕ. Στο έργο έχει εφαρμογή το άρθρο 39α του κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4281/2014, σύμφωνα με το οποίο υπόχρεος για την απόδοση του ΦΠΑ στο Δημόσιο καθίσταται ο λήπτης του Τιμολογίου αντί του αναδόχου – εργολήπτη που είναι ο εκδότης του Τιμολογίου (αντιστροφή υποχρέωσης). Ο ανάδοχος, δεν χρεώνει ΦΠΑ στα φορολογικά στοιχεία που εκδίδει προς την αναθέτουσα Αρχή και υποχρεούται να αναγράφει σε αυτά «Άρθρο 39α του κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4281/2014: Υπόχρεος για την καταβολή του ΦΠΑ είναι ο λήπτης».
 - Ο Ανάδοχος υποχρεούται στην καταβολή προς το εργατοτεχνικό προσωπικό των καθοριζόμενων (με τις εκάστοτε εκδιδόμενες αποφάσεις) από το Υπουργείο Εργασίας, δώρων λόγω εορτών, αποζημιώσεων ημερών υποχρεωτικής αργίας, χορήγησης άδειας με αποδοχές, αποζημιώσεων λόγω απόλυσης καθώς και καταβολής των νομίμων εισφορών του υπέρ των ασφαλιστικών και επικουρικών Οργανισμών ή Ταμείων (ΕΦΚΑ κ.λπ.).
 - Το Έργο υπόκειται στις κρατήσεις που προβλέπονται για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα, όπως ειδικότερα αναφέρεται στο άρθρο 8.1 της Διακήρυξης.
 - Η καταβολή των προβλεπόμενων κρατήσεων θα αποδεικνύεται με την προσκόμιση κανονικής απόδειξης πριν από την πληρωμή των λογαριασμών, όπως ο νόμος ορίζει.
 - Ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τα τέλη διοδίων των πάσης φύσης μεταφορικών μέσων. Επίσης, ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τον ΦΠΑ και τον ειδικό φόρο του Άρθρου 17 του ν.δ. 3092/1954 επί των εισαγόμενων από το εξωτερικό, πάσης φύσης υλικών, εφοδίων κ.λπ. και από τους φόρους κ.λπ., που αναφέρονται στο ν.δ. 4486/1965 (ΦΕΚ 131 Α) και στο ν.δ. 4535/1966 (ΦΕΚ 165 Α) περί Φορολογικών Διατάξεων, όπως ισχύουν σήμερα.
 - Επίσης ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από δασμούς και από κάθε άλλο φόρο, τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου για καύσιμα και λιπαντικά, σύμφωνα με τον ν. 2366/1953 (ΦΕΚ 83 Α) και το ν.δ. 1081/1971 (ΦΕΚ 273 Α) και την εγκύκλιο Β 19/1979.

Κατά την υποβολή των εκάστοτε λογαριασμών πληρωμής θα προσκομίζονται πλην των άλλων δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις και τα παραστατικά στοιχεία πληρωμής των τελών των πάσης φύσεως μηχανημάτων (ιδιόκτητων ή όχι).

Άρθρο 17. Διεύθυνση Έργου – Μηχανικός εξοπλισμός και μέσα

Ο Ανάδοχος κατά τη σύνταξη του οργανογράμματος του εργοταξίου που προβλέπεται από το άρθρο 145 του ν. 4412/2016, πρέπει να λάβει υπόψη του και τα παρακάτω:

1. Είναι υποχρεωμένος να βρει και να διαθέσει όλα τα απαιτούμενα μηχανήματα, όργανα, εργαλεία, μεταφορικά μέσα, εγκαταστάσεις και προσωπικό που προβλέπονται στο οργανόγραμμα του έργου για την εμπρόθεσμη εκτέλεση του έργου όπως ορίζεται στο άρθρο 138 του ν. 4412/2016.
2. Αν παρόλα αυτά, και κατά την απόλυτη κρίση της Υπηρεσίας, δεν κριθούν επαρκή τα μηχανικά κ.λπ. μέσα που προσκομίσθηκαν στο Έργο για εμπρόθεσμη περαίωση των εργασιών, τότε ο Ανάδοχος υποχρεούται μέσα σε δεκαήμερη προθεσμία από τη γραπτή εντολή της Υπηρεσίας, να ενισχύσει τον επιτόπου υπάρχοντα εξοπλισμό του κ.λπ., σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας, τροποποιώντας ενδεχομένως το υποβληθέν από αυτόν οργανόγραμμα εργοταξίου.
3. Είναι υποχρεωμένος να τοποθετήσει διπλωματούχο της απαιτούμενης για το έργο ειδικότητας μηχανικό αναγνωρισμένης σχολής ημεδαπής ή αλλοδαπής ως εκπρόσωπό του, ο οποίος θα διευθύνει το Έργο. Ο ανωτέρω μηχανικός που θα διευθύνει τα έργα πρέπει να έχει την σχετική πείρα για την κατασκευή του έργου και κατά τα λοιπά ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 139 του ν. 4412/2016. Εφόσον κατά τη διάρκεια του Έργου, αλλάξει ο επιτόπου του Έργου επιβλέπων μηχανικός, οφείλει να καταθέσει νέες δηλώσεις αναθέσεως-αναλήψεως επίβλεψης-παρακολούθησης επιτόπου από τον καινούργιο μηχανικό και για το τμήμα του έργου που απομένει. Η αμοιβή για την επίβλεψη - παρακολούθηση επιτόπου των εργασιών με όποιο τρόπο κι αν προκύπτει, περιλαμβάνεται στην προσφορά του αναδόχου, και βαρύνει αποκλειστικά αυτόν. Ο ανωτέρω μηχανικός πρέπει να είναι συνέχεια στη διάθεση της επίβλεψης, όλες τις ημέρες και ώρες εκτέλεσης των εργασιών. Η Υπηρεσία δικαιούται να μην αποδεχθεί τον ανωτέρω μηχανικό εάν δεν έχει τις σχετικές προϋποθέσεις.
4. Είναι υποχρεωμένος να διαθέτει, εκτός από τα ανωτέρω και το ειδικευμένο τεχνικό και βοηθητικό προσωπικό που απαιτείται για την εμπρόθεσμη και έντεχνη κατασκευή του υπόψη έργου.
5. Σε κάθε περίπτωση ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για την πρόοδο του έργου, έστω και αν η Υπηρεσία δεν έκανε χρήση του παρόντος άρθρου.

Στην περίπτωση που ο Ανάδοχος είναι αλλοδαπός, στο προσωπικό θα περιλαμβάνεται και διερμηνέας. Το αλλοδαπό προσωπικό του αναδόχου πρέπει να εφοδιασθεί με σχετική άδεια παραμονής και εργασίας στην Ελλάδα. Η Υπηρεσία μπορεί να βοηθήσει τον ανάδοχο στις σχετικές διατυπώσεις, αν αυτός το ζητήσει. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι όροι όπως αναφέρονται αναλυτικότερα στους ειδικούς όρους της ΕΣΥ.

Άρθρο 18. Επιλογή προσωπικού του Αναδόχου

Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο Ανάδοχος θα δηλώσει στην Υπηρεσία τον αντίκλητό του, κάτοικο Θεσσαλονίκης, εξουσιοδοτημένο για την παραλαβή των κοινοποιουμένων εγγράφων σε αυτόν, μαζί με έγγραφη αποδοχή του διοριζομένου αντικλήτου, τη διεύθυνση των κεντρικών γραφείων του, καθώς και το εντεταλμένο προσωπικό που θα βρίσκεται σε αυτά (άρθρο 135 του ν. 4412/2016).

Η Υπηρεσία δύναται κατά την απόλυτη κρίση της να ανακαλέσει την έγγραφη έγκρισή της για τον ορισμό οποιουδήποτε από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 17 της παρούσας, οπότε ο Ανάδοχος υποχρεούται να το απομακρύνει και να το αντικαταστήσει με άλλο, του οποίου ο διορισμός θα υπόκειται επίσης στην έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας.

Επίσης, η Υπηρεσία μπορεί να διατάσσει τη στελέχωση του εργοταξίου με πρόσθετο προσωπικό, όταν κατά την κρίση της είναι απαραίτητο. Όλο το παραπάνω αναφερόμενο προσωπικό θα τυγχάνει της έγκρισης της Υπηρεσίας.

Ρητά καθορίζεται ότι ο διορισμός των υπόψη προσώπων του Αναδόχου σε καμιά περίπτωση δεν απαλλάσσει τον τελευταίο από τις ευθύνες του και τις υποχρεώσεις του, ο δε Ανάδοχος παραμένει πάντοτε αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος απέναντι στην Υπηρεσία.

Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος αμελήσει ή αστοχήσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του άρθρου τούτου, η Υπηρεσία μπορεί εκτός των άλλων κυρώσεων για αντισυμβατική συμπεριφορά να του επιβάλει και πρόστιμο μέχρι του διπλάσιου της δαπάνης για προσωπικό που ενώ θα έπρεπε κατά τα ανωτέρω να υπάρχει, ελλείπει. Τούτο δε ανεξάρτητα αν το προσωπικό αυτό είναι μόνιμο ή περιστασιακό. Εάν κατά την εκτέλεση των εργασιών ο ΚτΕ διαπιστώσει ότι τα συνεργεία τεχνικών του Αναδόχου δεν έχουν την απαιτούμενη ικανότητα και πείρα για το έργο που εκτελούν, έχει δικαίωμα να διατάξει την αντικατάσταση ή την άμεση αποπομπή κάθε ανίκανου, απείθαρχου ή όχι τίμιου μέλους του τεχνικού, υπαλληλικού ή εργατικού προσωπικού του Αναδόχου. Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος δυστροπήσει και δεν συμμορφωθεί με τις εντολές που του δίνονται από την Υπηρεσία, ο ΚτΕ μπορεί να προβεί στην αντικατάσταση των ακατάλληλων προσώπων με άλλα που θα αμείβονται από τον ΚτΕ σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου και με τιμές αυτές που ορίζονται στα ισχύοντα δελτία τιμαριθμικής διαπιστώσεως ή και με ανώτερες αυτών σε περίπτωση, κατά την οποία δεν βρεθεί ο κατάλληλος άνθρωπος με τις παραπάνω αμοιβές. Τούτο γίνεται για να αποφευχθεί καθυστέρηση του Έργου και ο Ανάδοχος δεν δικαιούται καμία πρόσθετη αποζημίωση, εκτός από την πιστοποιούμενη με βάση τις τιμές μονάδας της σύμβασης.

Η παρουσία του περιγραφόμενου στο παρόν άρθρο προσωπικού θα ελέγχεται αδιάλειπτα από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και σε περίπτωση συστηματικής μη συμμόρφωσης πλην των ανωτέρω κυρώσεων θα ενημερώνεται η Προϊσταμένη Αρχή.

Για το παραπάνω προσωπικό απαιτείται προσκόμιση στη Διευθύνουσα Υπηρεσία βεβαίωση του οικείου ασφαλιστικού φορέα στην οποία θα αναγράφεται ο χρόνος ασφάλισης των εργαζομένων.

Άρθρο 19. Ειδικές υποχρεώσεις του Αναδόχου για τις περιπτώσεις υπερωριακής εργασίας- Εργασίες σε αργίες και εορτές

Επιτρέπεται η εκτέλεση υπερωριακής εργασίας και εργασίας κατά τις αργίες και εορτές σύμφωνα με όσα σχετικά ορίζονται από τους νόμους του Κράτους. Σε περίπτωση εκτέλεσης τέτοιας εργασίας ο Ανάδοχος δεν δικαιούται να ζητήσει πρόσθετη αποζημίωση. Κατά την εκτέλεση της ανωτέρω εργασίας ο Ανάδοχος υποχρεούται να εξασφαλίζει τη σχετική άδεια και να τηρεί όλους τους νόμους και κανονισμούς, που αφορούν τέτοια εργασία. Εφόσον καθίσταται αναγκαία κατά την κρίση της Υπηρεσίας η υπερωριακή εργασία ή η εκτέλεση εργασίας κατά τις αργίες και εορτές, ο Ανάδοχος υποχρεούται να την εκτελεί χωρίς αντίρρηση και χωρίς καμιά ιδιαίτερη αποζημίωση. Σε οποιαδήποτε περίπτωση υπερωριακής απασχόλησης ο Ανάδοχος υποχρεούται να ενημερώνει έγκαιρα την Υπηρεσία. Ειδικά για την υπερωριακή εργασία η Υπηρεσία θα συνηγορήσει, εφόσον κρίνεται απαραίτητη και δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα για εξασφάλιση περισσότερου προσωπικού, αλλά δεν μπορεί να εγγυηθεί την εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης από τις αρμόδιες Αρχές.

Αν ο Ανάδοχος δεν μπορέσει να εξασφαλίσει έγκριση για υπερωριακή εργασία, αυτό δεν θα αποτελέσει δικαιολογία για παράταση των προθεσμιών εκτέλεσης του Έργου.

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπόψη του την ισχύουσα νομοθεσία, για ηχορύπανση και ώρες κοινής ησυχίας στην περιοχή, για τον προγραμματισμό εκτέλεσης του Έργου. Κατά τις ώρες κοινής ησυχίας και τις νυχτερινές θα πρέπει να αποφεύγεται εκτέλεση εργασιών που ηχορυπαίνουν την περιοχή και θα πρέπει να λαμβάνονται τέτοια μέτρα, ώστε να αποφεύγεται η ηχορύπανση.

Άρθρο 20. Εφαρμογή – Προσαρμογή – Συμπλήρωση μελετών του Έργου

Ο Ανάδοχος υποχρεούται χωρίς καταβολή ιδιαίτερης αποζημίωσης, όπως βάσει των μελετών που του δόθηκαν, των εγγράφων οδηγιών της Υπηρεσίας και των εγκεκριμένων προδιαγραφών για την εκπόνηση μελετών, να προβεί παρουσία της Υπηρεσίας στην εφαρμογή των μελετών στον έλεγχο και τη λήψη των συμπληρωματικών στοιχείων που απαιτούνται για τη συμπλήρωση και προσαρμογή των στοιχείων της μελέτης εφαρμογής που θα εκπονήσει, όπως επίσης στη σήμανση της ζώνης κατάληψης των έργων. Ο Ανάδοχος είναι εξ ολοκλήρου υπεύθυνος για την εκπόνηση και εφαρμογή της μελέτης και είναι υποχρεωμένος να προβεί σε συσχετισμό και αριθμητικό έλεγχο των αναγραφόμενων στοιχείων και σε περίπτωση ασυμφωνίας να διορθώσει κάθε σφάλμα, γιατί σύμφωνα με τη σύμβαση αναλαμβάνει ρητά να εφαρμόσει πιστά τα σχέδια της μελέτης την οποία ο ίδιος εκπόνησε.

Ο Ανάδοχος θα κατασκευάσει τα έργα με βάση τις οριστικές μελέτες και μελέτες εφαρμογής που θα εγκριθούν. Αν απαιτηθεί τροποποίηση ή επικαιροποίηση των μελετών αυτών για οποιονδήποτε λόγο, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να την υλοποιήσει χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση, έχοντας λάβει υπόψη την απαίτηση αυτή στην προσφορά του.

Όλες οι υποστηρικτικές μελέτες και ερευνητικές εργασίες που θα κρίνει ο Ανάδοχος ότι του είναι χρήσιμες για να επαληθεύσει ή να καθορίσει επακριβώς τα στοιχεία που του διατέθηκαν, θα εκπονηθούν με δική του ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να μεριμνήσει για τον ορισμό μηχανικών και την πληρωμή των αντίστοιχων αμοιβών επίβλεψης με δική του δαπάνη χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση, έχοντας λάβει υπόψη την απαίτηση αυτή στην προσφορά του.

Ο Ανάδοχος θα ετοιμάσει και υποβάλει στις διάφορες Υπηρεσίες όλα τα δικαιολογητικά (υπεύθυνες δηλώσεις - μελέτες - αιτήσεις κ.λπ.) υπογεγραμμένα από τον ίδιο ή από εκπρόσωπό του που έχει το δικαίωμα αυτό, τα απαραίτητα για την έκδοση των διαφόρων αδειών που απαιτούνται για την εγκατάσταση και λειτουργία του κτιρίου. Ενδεικτικά αναφέρονται ότι θα φροντίσει για την έκδοση, εφόσον απαιτηθεί, των ακόλουθων:

α. Άδεια λειτουργίας ανελκυστήρα

β. Οικοδομική άδεια κ.λπ.

γ. Επίσης ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος με αντιπροσώπους του να μεταβεί στις διάφορες Υπηρεσίες και να παραστεί όσες φορές είναι απαραίτητο για την έκδοση των ανωτέρω αδειών. Για όλες τις ανωτέρω υπηρεσίες ο εργολάβος δεν θα αμειφθεί ιδιαίτερα, δεδομένου ότι συμφωνείται αμοιβαία ότι η αμοιβή του για αυτές περιέχεται ανηγμένη στις τιμές της προσφοράς του. Εάν κατά τη διάρκεια έκδοσης των ανωτέρω αδειών χρειαστεί να υποβληθούν στις διάφορες Υπηρεσίες παράβολα ή δαπάνες που βαρύνουν τον ιδιοκτήτη του έργου αυτά θα καταβάλλονται από τον ΚΤΕ.

Διευκρινίζεται πάντως ότι εάν απαιτηθεί να καταβληθούν δαπάνες για αμοιβές μηχανικών και κρατήσεις ή επιβαρύνσεις πάνω σε αυτές, οι δαπάνες αυτές βαρύνουν τον Ανάδοχο.

Άρθρο 21. Κατασκευαστικά σχέδια – Λήψη φωτογραφιών

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, με την αποπεράτωση των εργασιών και πριν την Βεβαίωση Περαίωσης Εργασιών του έργου να συντάξει με δαπάνες του και να παραδώσει σε δύο (2) αντίγραφα στην υπηρεσία και σε ηλεκτρονική μορφή εκτός από τα αναφερόμενα στο άρθρο 52 Κώδικα Δημοσίων Έργων επιμετρητικά τεύχη και στοιχεία και τα εξής:

- Κατασκευαστικά σχέδια

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να πάρει και να εκτυπώσει με δαπάνες του έγχρωμες και ασπρόμαυρες φωτογραφίες πριν από την έναρξη των εργασιών, κατά τις πιο ενδιαφέρουσες φάσεις εκτέλεσης του έργου και μετά το πέρας των εργασιών, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας. Οι φωτογραφίες αυτές πρέπει να είναι ευκρινείς και καλλιτεχνικές και θα αποθηκεύονται σε μίνι σκληρό δίσκο τύπου USB και θα αποδίδονται προς την Υπηρεσία. Επίσης θα δίδονται και εκτυπωμένες σε ένα φύλλο χαρτί μεγέθους Α4. Οι δαπάνες για όλα τα ανωτέρω βαρύνουν τον Ανάδοχο και περιλαμβάνονται στα γενικά έξοδά του.

Άρθρο 22. Ποιότητα εργασιών - Κακοτεχνίες

Οι εργασίες θα εκτελεσθούν σύμφωνα με:

α. Τις ισχύουσες Τεχνικές Προδιαγραφές

β. Την περιγραφή και τους όρους του Τιμολογίου

γ. Τα εγκεκριμένα σχέδια, τους κανόνες της τέχνης και τις οδηγίες της επιβλέπουσας Υπηρεσίας. Εάν κατά την εκτέλεση των έργων διαπιστωθεί ότι έχουν εκτελεσθεί εργασίες πλημμελώς ή κακότεχνα ή όχι σύμφωνα με τα παραπάνω, τίθεται σε εφαρμογή το άρθρο 159 του ν. 4412/2016.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει το Έργο σύμφωνα με τη σύμβαση και τα τεύχη και σχέδια που την συνοδεύουν.

Στην περίπτωση ανάγκης εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών που δεν προβλέπονται από το συμβατικό τιμολόγιο θα συντάσσεται Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών (ΑΠΕ), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 156 του ν. 4412/2016.

Για τις νέες τιμές θα εφαρμοστούν τα εγκεκριμένα συμβατικά τιμολόγια, τα ενιαία τιμολόγια του Υπουργείου που εγκρίθηκαν με την υπ' αριθ. Δ11γ/0/9/7/7.2.2013 (ΦΕΚ 363 Β) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί μέχρι σήμερα, οι αναλύσεις τιμών που ισχύουν καθώς και τα περιγραφικά τιμολόγια κατά τις άνω διατάξεις.

Για τις συμπληρωματικές εργασίες θα συντάσσεται κατατεθεί συμπληρωματική εγγύηση, όπως προβλέπεται από το άρθρο 72 παρ. 4 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 23. Υλικά – Έλεγχος – Δοκιμές υλικών

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να γνωστοποιήσει στον ΚτΕ τις πηγές των υλικών που θα χρησιμοποιήσει για την κατασκευή του Έργου. Πριν από τη χρήση ή την ενσωμάτωση κάποιου υλικού, θα πρέπει να υποβάλλεται στην επιβλέπουσα Υπηρεσία δείγμα για έγκριση. Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να απορρίψει υλικά που θα χρησιμοποιηθούν χωρίς την έγκρισή της, και να αξιώσει την απομάκρυνσή τους από το Έργο. Η έγκριση της Υπηρεσίας πάντως για την τοποθέτηση κάποιου υλικού, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από την ευθύνη του για την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του έργου ή τμήματος αυτού.

Όλα τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν στο έργο θα μπορεί να υπόκεινται σε επιθεώρηση, εξέταση και δοκιμή οποιαδήποτε στιγμή κατά την κρίση της επιβλέπουσας Υπηρεσίας. Ο Ανάδοχος θα πρέπει όταν του ζητείται, να παραδίδει δείγματα των υλικών για εξέταση σε αναγνωρισμένο και διαπιστευμένο εργαστήριο εγκεκριμένο από την Υπηρεσία και να καταβάλλει τις δαπάνες των εργαστηριακών ελέγχων.

Άρθρο 24. Έλεγχος - Δοκιμές κατασκευών

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελεί με δική του ευθύνη και δικές του δαπάνες τις εργαστηριακές δοκιμές που απαιτούνται από τις προδιαγραφές της σύμβασης, τις Εθνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ) ή όπου δεν υπάρχει ΕΤΕΠ ισχύουν οι Προσωρινές Εθνικές Προδιαγραφές (ΠΕΤΕΠ) ή οι αντίστοιχες Ευρωπαϊκές Προδιαγραφές (ΕΝ κ.λπ.), της ΤΣΥ του έργου, τις οδηγίες των σχετικών εγκυκλίων και τις τεχνικές προδιαγραφές όπως αυτές αναφέρονται στα τιμολόγια. Οι έλεγχοι αυτοί αφορούν στην περίοδο της κανονικής παραγωγής και εκτέλεσης των έργων και όχι στην περίοδο των προπαρασκευαστικών εργασιών, οπότε οι πολλαπλές δοκιμές που θα εκτελούνται για τη ρύθμιση της παραγωγής, δεν θα υπολογίζονται στον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό δοκιμών που προαναφέρθηκε.

Τα αποτελέσματα των παραπάνω δοκιμών θα υποβάλλονται στην επιβλέπουσα Υπηρεσία άμεσα από τη λήψη τους, γιατί διαφορετικά δεν θα λαμβάνονται υπόψη. Οι εργαστηριακές δοκιμές του Αναδόχου θα καταχωρούνται καθημερινά και με κάθε λεπτομέρεια στο ημερολόγιο του Έργου, σε ιδιαίτερη ξεχωριστή σελίδα.

Η υπηρεσία μπορεί, κατά την κρίση της, να διατάξει τον Ανάδοχο να τηρεί για ένα μήνα αντιδείγματα για το σύνολο ή και για μέρος των εργαστηριακών δοκιμών που ο ίδιος εκτελεί.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει και να ενημερώνει ανελλιπώς σε όλη τη διάρκεια του Έργου κατάλληλο διάγραμμα, στο οποίο θα σημειώνεται η ακριβής θέση στο έργο των δοκιμών που θα λαμβάνονται. Το διάγραμμα αυτό θα είναι αναρτημένο σε εμφανή θέση του γραφείου του εργοταξίου.

Τονίζεται ιδιαίτερα ότι, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, με δικές του δαπάνες να διενεργεί συστηματικό έλεγχο των υλικών, ώστε να εξασφαλίζεται η ποιότητα, η ομοιογένεια και η καταλληλότητά τους πριν την ενσωμάτωση.

Οι δοκιμές (Έλεγχοι) που θα πραγματοποιούνται, μαζί με τα ακριβή στοιχεία των θέσεων από τις οποίες θα λαμβάνονται τα αντίστοιχα δείγματα (αριθμός δείγματος, ημέρα και θέση δειγματοληψίας, είδος δοκιμής που έγινε και το αντίστοιχο αποτέλεσμα), θα πρέπει να καταγράφονται σε ιδιαίτερο πίνακα.

Ο πίνακας αυτός (Αρχείο Ελέγχων) θα συνοδεύει τις πιστοποιήσεις, τις τμηματικές προσωρινές επιμετρήσεις, την τελική καταμέτρηση του έργου, ως αναπόσπαστο μέρος τους.

Τόσο στη δειγματοληψία όσο και στις εργαστηριακές δοκιμές πρέπει να παρίστανται εκπρόσωποι της Υπηρεσίας και του Αναδόχου. Κατά τη σύνταξη των τμηματικών προσωρινών επιμετρήσεων, θα ελέγχεται η αναλογία μεταξύ των ποσοτήτων των διαφόρων εργασιών που θα περιλαμβάνονται και των αντίστοιχων αναγκαίων δοκιμών. Εάν από τη σύγκριση αυτή προκύψει ότι ο αριθμός των δοκιμών που έχουν πραγματοποιηθεί είναι μικρότερος από αυτόν που έχει καθορισθεί ως αναγκαίος σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, θα επιβάλλεται στον ανάδοχο ποινική ρήτρα ύψους εκατό πενήντα (150) ευρώ για κάθε δεκάδα δοκιμών που θα λείπουν.

Η ποινική ρήτρα θα παρακρατείται με βάση σχετική απόφαση του προϊστάμενου της επιβλέπουσας Υπηρεσίας και θα εκπίπτει από τους λογαριασμούς του Αναδόχου.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία έχει τη δυνατότητα να προβεί σε περαιτέρω ελέγχους και δοκιμές των κατασκευών σε διαπιστευμένα και αναγνωρισμένα εργαστήρια της επιλογής της με δαπάνες του αναδόχου, όποτε κρίνει ότι είναι απαραίτητο.

Άρθρο 25. Έλεγχος – Δοκιμές εξοπλισμού

Για την έγκριση της προμήθειας και της εγκατάστασης του μηχανολογικού εξοπλισμού θα πρέπει να προσκομίζονται εγκαίρως στην Υπηρεσία τα τεχνικά φυλλάδια του κατασκευαστή και τα σχετικά πιστοποιητικά ποιότητας, ώστε να ελέγχεται εάν ο εξοπλισμός είναι σύμφωνος με τα οριζόμενα στις Τεχνικές Προδιαγραφές.

Ο εξοπλισμός που θα τοποθετείται θα είναι απόλυτα καινούργιος, αποκλεισμένων εντελώς των ανακατασκευασμένων συστημάτων.

Οι δοκιμές θα εκτελούνται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς. Επίσης, οι δοκιμές, οι έλεγχοι και τα αντίστοιχα πρωτόκολλα για τις Η/Μ εγκαταστάσεις θα πραγματοποιούνται σύμφωνα τις αντίστοιχες ΤΟΤΕΕ, τους κανονισμούς εγκαταστάσεων, τα Ελληνικά και Ευρωπαϊκά πρότυπα, τις οδηγίες της ΕΕ και τον νόμο. Οι δοκιμές καλής λειτουργίας του Η/Μ εξοπλισμού συνίστανται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά από τους ακόλουθους ελέγχους:

- Διαδοχικές εκκινήσεις αντλιών και κινητήρων στις επιτρεπόμενες συχνότητες εκκίνησης
- Κραδασμοί κατά τη λειτουργία των διαφόρων μηχανισμών
- Στάθμη θορύβου των μηχανημάτων σε πλήρη λειτουργία

- Διαρροές λιπαντικών
 - Ομαλή λειτουργία και αποτελεσματικότητα του επιμέρους εξοπλισμού.
- Ο Ανάδοχος οφείλει με την αποπεράτωση των εγκαταστάσεων και πριν από την παραλαβή τους, να συντάξει χωρίς πρόσθετη αμοιβή και να υποβάλει στην Επίβλεψη σε δύο (2) αντίγραφα, πλήρεις και λεπτομερειακές οδηγίες χειρισμού, λειτουργίας και συντήρησης των εγκαταστάσεων που εκτελέστηκαν από αυτόν.
- Ο Ανάδοχος οφείλει επίσης, πριν από την παράδοση των εγκαταστάσεων να διδάξει στους χρήστες του ΚτΕ και κυρίως στους τελικούς χρήστες, τη χρήση και τον χειρισμό των εγκαταστάσεων.

Άρθρο 26. Επίβλεψη

Ο Ανάδοχος υπόκειται στον έλεγχο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, που εκπροσωπείται από το προσωπικό επίβλεψης του Έργου. Ο Ανάδοχος οφείλει να επιτρέπει ελεύθερα την είσοδο στον επιβλέποντα και σε όλους τους εντεταλμένους για την επίβλεψη του έργου υπαλλήλους της Υπηρεσίας στα εργοτάξια, λατομεία, αποθήκες, εργοστάσια κ.λπ. Το ίδιο ισχύει και για όποιον άλλον η Υπηρεσία θα δώσει σχετική έγκριση. Ο διευθύνων εκ μέρους της Αναδόχου επιχείρησης το Έργο υποχρεούται, μετά από ειδοποίηση της Υπηρεσίας, να συνοδεύει τους υπαλλήλους που επιβλέπουν, διευθύνουν ή επιθεωρούν τα έργα, κατά τις μεταβάσεις για επίβλεψη, έλεγχο ή επιθεώρηση στον τόπο του έργου ή στους άλλους τόπους παραγωγής.

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις έγγραφες εντολές της Υπηρεσίας, που δίνονται για την άρτια, εύρυθμη και έντεχνη εκτέλεση του Έργου. Το ότι η Υπηρεσία επιβλέπει το Έργο δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από οποιαδήποτε ευθύνη που προκύπτει από τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή και τους ισχύοντες νόμους, διατάξεις κ.λπ., ούτε τον απαλλάσσει από την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη του και από τις υποχρεώσεις του που επιτάσσουν οι όροι της Διακήρυξης, της παρούσας ΕΣΥ, της Τεχνικής Περιγραφής και των λοιπών Τευχών της Σύμβασης.

Ο Ανάδοχος οφείλει να διευκολύνει την επίβλεψη και το προσωπικό της Υπηρεσίας επίβλεψης, στην άσκηση των ελέγχων κ.λπ.

Επισημαίνεται ότι η Υπηρεσία ενδέχεται να χρησιμοποιήσει Τεχνικό Σύμβουλο κατά την κατασκευή του Έργου. Ο Ανάδοχος οφείλει να διευκολύνει τον Σύμβουλο στην άσκηση των καθηκόντων που θα του αναθέσει η Υπηρεσία. Το ίδιο ισχύει και για το προσωπικό του Συμβούλου.

Άρθρο 27. Ημερολόγιο προόδου εργασιών- Μητρώο Έργου

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί ανελλιπώς ηλεκτρονικό ημερολόγιο του Έργου, σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης. Το τεχνικό στέλεχος του Αναδόχου, που θα τηρεί με εντολή του το ημερολόγιο, μετά την εγκατάσταση του εργοταξίου, θα γνωστοποιηθεί άμεσα στη Διευθύνουσα Υπηρεσία.

Το ημερολόγιο θα συμπληρώνεται καθημερινά, με τα στοιχεία που αναφέρονται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, στην παρ. 1 του άρθρου 146 του ν. 4412/2016. Το ημερολόγιο του Έργου θα υπογράφεται με ψηφιακή υπογραφή από τον τηρούντα αυτό και θα αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και στον επιβλέποντα του Έργου. Ο επιβλέπων του Έργου θα ελέγχει και διορθώνει το ημερολόγιο, αν απαιτείται, και θα το υποβάλλει προς έγκριση στον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας εντός δύο (2) εργασίμων ημερών. Ο

Προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας θα ελέγχει τις εγγραφές και δύναται να απορρίψει όσες από αυτές κρίνει ως ανακριβείς, ενώ μπορεί να χορηγήσει εντολή προς τον ανάδοχο για την εγγραφή στο ημερολόγιο και άλλων συμπληρωματικών πληροφοριών ή άλλων στοιχείων που προσιδιάζουν στο συγκεκριμένο έργο ή να ζητήσει από τον ανάδοχο την τήρηση και άλλων στατιστικών στοιχείων.

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 146 του ν. 4412/2016.

Ο τρόπος επιμετρήσεων βασίζεται στο περιεχόμενο των αντιστοίχων άρθρων του Τιμολογίου της Μελέτης και των διατάξεων της παρούσας Συγγραφής Υποχρεώσεων.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει και να υποβάλει στην Υπηρεσία μετά την ολοκλήρωση των εργασιών το Μητρώο του Έργου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Υπουργική Απόφαση ΔΝΣγ/οικ.38108/ΦΝ/466/22.3.2017 (ΦΕΚ 1956 Β).

Το Μητρώο του έργου θα πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητα τα παρακάτω:

- Το ημερολόγιο του Έργου
- Πλήρη σειρά των σχεδίων του έργου με τις διαστάσεις όπως τελικά εφαρμόστηκαν και που, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, για παράδειγμα, θα πρέπει να περιλαμβάνουν, οριζοντιογραφία, μηκοτομή, διατομές των σκαμμάτων (με ανάλυση της διαμόρφωσης κάθε στρώσης, καθώς και των στρώσεων κατά τμήματα οδοστρωμάτων), όψεις, κατόψεις, τομές, λεπτομέρειες σε κατάλληλες κλίμακες των λοιπών έργων ή επιμέρους έργων, που θα αποδίδουν τη θέση, τη μορφή, τυχόν ειδικά τεχνικά χαρακτηριστικά τους, καθώς και τις συνθήκες λειτουργικότητας τους. Τα παραπάνω σχέδια θα πρέπει να υποβάλλονται και για τα κάθε είδους συναφή και συμπληρωματικά έργα. Έτσι, στην περίπτωση έργων εγκατάστασης αγωγών, απαιτούνται να υποβληθούν σχέδια, διάβασης γεφυρών, οχετών, τοίχων αντιστήριξης, διατρήσεων (μικροσηράγγων), δομικών και Η/Μ έργων εγκαταστάσεων, θέσεων μονίμων οργάνων μέτρησης, και λοιπών επιμέρους έργων που περιλαμβάνονται και συμπληρώνουν το όλο έργο.
- Την αποτύπωση του έργου, που θα παραδίδεται με την ολοκλήρωση του 25, 50, 75, 100% των εργασιών.
- Τεύχος στοιχείων υψομετρικών αφετηριών με ενδεικτικά σχέδια της θέσης τους
- Τεύχος συνοπτικής παρουσίασης όλων των ερευνών πεδίου και εργαστηρίων (γεωτεχνικές έρευνες, γεωλογικές έρευνες και μελέτες κ.λπ.
- Τεύχος για όλες τις δοκιμές και διαδικασίες Ποιοτικού Ελέγχου με αντίγραφα όλων των αντίστοιχων πιστοποιητικών που έχουν εκδοθεί (Οίκων Ποιοτικού Ελέγχου εξωτερικού, ΟΠΕ του έργου, άλλων εργαστηρίων, κ.λπ.), σύμφωνα με τους Ειδικούς Όρους Δημοπράτησης. Ειδικότερα θα περιλαμβάνονται και όλοι οι έλεγχοι λειτουργίας των δικτύων και Η/Μ εγκαταστάσεων.
- ΣΑΥ – ΦΑΥ
- Φάκελο εγγυήσεων εξοπλισμού και εργασιών
- Σύνολο αδειών που τυχόν εκδόθηκαν κατά τη σύμβαση και την κείμενη νομοθεσία, π.χ. Δήμου, Πολεοδομίας, ΔΕΗ, ΟΤΕ, Περιφέρειας, Αστυνομίας κ.λπ.

Ως στοιχεία του Μητρώου Έργου νοούνται, εκτός από τα στοιχεία που αναλυτικά αναφέρθηκαν παραπάνω, και τα στατιστικά στοιχεία σε σχέση με το έργο που ο

ανάδοχος υποχρεούται να συγκεντρώσει, επεξεργαστεί και υποβάλει στην Υπηρεσία, το εποπτικό υλικό τεκμηρίωσης της προόδου και προβολής του έργου (φωτογραφίες, διαφάνειες, βίντεο, ταινίες, ψηφιοποιημένο οπτικοακουστικό υλικό κ.λπ.), το εγχειρίδιο επιθεώρησης και συντήρησης, καθώς και εγχειρίδιο λειτουργίας του έργου και του εγκατεστημένου εξοπλισμού.

Παράλειψη υποβολής του Μητρώου του έργου θεωρείται ουσιώδες ελάττωμα του έργου.

Άρθρο 28. Επιμετρήσεις – Περαιώση εργασιών

Για κάθε διακεκριμένο μέρος του έργου, που επιδέχεται αυτοτελή επιμέτρηση, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει επιμέτρηση και να την υποβάλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, κατά τις διατάξεις του άρθρου 151 του ν. 4412/2016.

Μετά τη λήξη των προθεσμιών περαιώσεως των εργασιών, ο επιβλέπων ελέγχει τα έργα για να διαπιστώσει αν αυτά έχουν περαιωθεί και υποστεί ικανοποιητικά κάθε δοκιμασία προβλεπόμενη από τη σύμβαση και υποβάλλει σχετική έκθεση. Κατόπιν των ανωτέρω ο Προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας εκδίδει βεβαίωση για την εμπρόθεσμη περαίωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 168 του ν. 4412/2016. Η κατά την παρ. 2 του άρθρου 170 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, έννοια της τελικής επιμέτρησης διαστέλλεται και περιλαμβάνει και το Μητρώο του Έργου, τα Εγχειρίδια λειτουργίας και συντήρησης, καθώς και τον Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας του Έργου.

Σε περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα από τον Ανάδοχο η τελική επιμέτρηση επιβάλλεται σε βάρος του ειδική ποινική ρήτρα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 151, παρ. 10 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 29. Παραλαβή Έργου – Χρόνος εγγύησης – Υποχρεωτική συντήρηση

Η παραλαβή του Έργου θα γίνει μέσα σε χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών από την πάροδο του χρόνου υποχρεωτικής από τον Ανάδοχο συντήρησης του Έργου, σύμφωνα με το άρθρο 172 του ν. 4412/2016. Η επιτροπή παραλαβής έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο άρθρο 172 παρ. 5 Ν. 4412/2016.

Κατά την παραλαβή εξετάζονται οι πιθανές διαφορές μεταξύ του Αναδόχου και της επιβλέπουσας Υπηρεσίας, σχετικά με την εκτέλεση από τον Ανάδοχο τμημάτων του Έργου διαφορετικών διαστάσεων, καθώς επίσης οι ενστάσεις του εργολάβου κατά της τελικής επιμέτρησης. Επίσης, η επιτροπή ελέγχει το εμπρόθεσμο της εκτελέσεως των εργασιών και γενικά κάθε παράβαση των όρων της συμβάσεως.

Το πρωτόκολλο παραλαβής υπογράφεται υποχρεωτικά από τον Ανάδοχο, τον τελευταίο επιβλέποντα που παρίσταται κατά τη διενέργειά της και όλα τα μέλη της επιτροπής.

Η παραλαβή θεωρείται αυτοδικαίως συντελεσθείσα αν δεν γίνει μέσα σε τρεις (3) μήνες μετά από την πάροδο του χρόνου υποχρεωτικής από τον ανάδοχο συντήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 172 παρ. 2 του ν. 4412/2016.

Μετά από την οριστική παραλαβή του Έργου ο Ανάδοχος ευθύνεται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα περί κρυφών ελαττωμάτων (άρθρο 692), σύμφωνα με την παρ. 9 του 172 του ν. 4412/2016.

Ορίζεται ο χρόνος εγγυήσεως σε **ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ (15) μήνες**, μετά την πάροδο των οποίων θα γίνει η οριστική παραλαβή του Έργου εντός τριών (3) μηνών.

Κατά τον χρόνο αυτόν υποχρεούται ο Ανάδοχος να συντηρεί το Έργο, ώστε να είναι σε καλή κατάσταση, να επισκευάζει και να επανορθώνει με δικές του δαπάνες κάθε βλάβη και φθορά από συνήθη χρήση.

Αν ο Ανάδοχος παραμελήσει τη συντήρηση του Έργου και επήλθε ή επίκειται βλάβη αυτού, τότε καλείται εγγράφως όπως, μέσα σε ορισμένη προθεσμία, συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις του. Αν δεν συμμορφωθεί προς την παραπάνω διαταγή, οι σχετικές εργασίες εκτελούνται από το ΚτΕ σε βάρος και λογαριασμό του αναδόχου από τις κατατιθέμενες εγγυήσεις ή από τα οφειλόμενα σε αυτόν ποσά και σε περίπτωση ανεπάρκειας αυτών, το υπόλοιπο βεβαιώνεται σε βάρος του εργολάβου με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής.

Κατά τον χρόνο εγγυήσεως ο Ανάδοχος βαρύνεται με τις δαπάνες αποκαταστάσεως τόσο του Έργου που θα κατασκευασθεί από αυτόν, μέσα πάντα στον χρόνο εγγυήσεως και εφόσον οι φθορές και ζημιές γενικά οφείλονται σε πλημμελή κατασκευή των έργων που έχει αναλάβει αυτός με τη σύμβαση του.

Σε περίπτωση που γίνουν ζημιές από ανώτερη βία κατά τον χρόνο εγγυήσεως του Αναδόχου, αυτές θα αποκατασταθούν από τον ανάδοχο μετά την έγκριση από την Προϊσταμένη Αρχή, στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγεται το Έργο, του σχετικού Πρωτοκόλλου διαπιστώσεως ζημιών που θα συνταχθεί από την Επιτροπή που συγκροτείται από αυτήν (Προϊσταμένη Αρχή).

Άρθρο 30. Παράδοση προς χρήση πριν από την παραλαβή

Ο ΚτΕ μπορεί να κάνει χρήση οποιουδήποτε τμήματος του Έργου που έχει αποπερατωθεί ολικά ή κατά ένα μέρος, με την προϋπόθεση ότι η χρήση αυτή δεν παρεμβαίνει δυσμενώς στην ομαλή εξέλιξη της εκτέλεσης του υπολοίπου της εργολαβίας. Η παράδοση κάποιου τμήματος προς χρήση ως άνω δεν αποτελεί παραλαβή αυτού σύμφωνα με τα ανωτέρω, ούτε συνεπάγεται αυτοδίκαια ότι αυτό εκτελέστηκε σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους.

Οι τυχόν βλάβες στο τμήμα του έργου που έχει παραδοθεί για χρήση πριν από την παραλαβή αυτού, εφόσον δεν οφείλονται σε κακή ποιότητα του έργου, βαρύνουν τον Κύριο αυτού.

Ο ΚτΕ δικαιούται παράλληλα με την εκτέλεση εργασιών να χρησιμοποιεί το όλο έργο ή τμήμα του, αν κατά την κρίση του αυτή η χρήση είναι δυνατή (Διοικητική παραλαβή για χρήση).

Η παραπάνω χρήση δεν αποδεικνύει ότι ο ΚτΕ παρέλαβε το Έργο, ή ότι αυτό εκτελέστηκε καλά και διατηρεί όλα τα δικαιώματα του να ελέγξει και να παραλάβει εν καιρώ το Έργο, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και τους συμβατικούς όρους. Επίσης, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από τις ευθύνες και υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση.

Η παραπάνω χρήση διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 169 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 31. Διευκόλυνση της κυκλοφορίας – Πινακίδες ενδεικτικές του Έργου- Φωτογραφίες – Παραστατικά στοιχεία του έργου

1. Για κάθε διακοπή της κυκλοφορίας στο διάστημα που θα γίνεται το Έργο θα πρέπει απαραίτητα ο Ανάδοχος να συνεννοείται νωρίτερα με την Υπηρεσία και το αρμόδιο τμήμα της Τροχαίας κίνησης. Ακόμα, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τοποθετήσει με δικές του δαπάνες, πινακίδες για την καθοδήγηση της κυκλοφορίας οχημάτων, νυχτερινά σήματα, να περιφράξει

κάθε επικίνδυνη θέση για την κυκλοφορία πεζών και οχημάτων επισημαίνοντάς την με τις απαραίτητες πινακίδες, νυχτερινά σήματα κ.λπ., να τοποθετήσει σε όλα τα έργα και σε εμφανή σημεία μεταλλικά εμπόδια στα οποία θα αναγράφεται ο τίτλος της επιχείρησης και του Έργου, το ονοματεπώνυμο και ο αριθμός τηλεφώνου του εργολάβου. Τέλος, ο Ανάδοχος οφείλει να εξασφαλίζει ασφαλείς διαβάσεις για οχήματα και πεζούς σε επίκαιρα σημεία από χαλύβδινα ελάσματα και τα αντίστοιχα ξύλινα πλαίσια και τις τεχνικές προδιαγραφές.

2. Ο Ανάδοχος υποχρεούται ένα μήνα από την υπογραφή της σύμβασης, με μέριμνα και δαπάνες του, να κατασκευάσει και εγκαταστήσει πινακίδα δημοσιότητας του έργου, σύμφωνα με υπόδειγμα, που θα χορηγήσει η Υπηρεσία και σύμφωνα με τις εγκυκλίους της ΓΓΔΕ για την τοποθέτηση πινακίδων εκτέλεσης έργων που είναι ενταγμένα σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, τις προβλέψεις του Ελλάδα 2.0-ΣΔΕ (ΕΥΣΤΑ) αναφορικά στις απαιτήσεις δημοσιότητας για τα χρηματοδοτούμενα από το Ταμείο Ανάκαμψης Έργα και τις ισχύουσες ΕΤΕΠ σχετικά με τις πληροφοριακές πινακίδες. Οι διαστάσεις της πινακίδας, οι αναφερόμενες ενδείξεις (ονομασία έργου, κύριος του έργου, Διευθύνουσα Υπηρεσία, μελετητής, ανάδοχος, προϋπολογισμός έργου και χρονολογία έναρξης και περαιώσεως), ο χρωματισμός και ο τρόπος στηρίξεως, καθώς και η τοποθέτησή της θα καθορισθούν έγκαιρα από την Διευθύνουσα το Έργο Υπηρεσία.

Στην περίπτωση που δεν τοποθετηθούν οι παραπάνω πινακίδες μέσα στην προθεσμία που ορίζεται, η Υπηρεσία που διευθύνει το έργο τις προμηθεύεται, μεταφέρει και τοποθετεί σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου.

Επίσης ο Ανάδοχος με δαπάνη του, μετά την αποπεράτωση του έργου, θα τοποθετήσει μόνιμη επεξηγηματική πινακίδα σε περίοπτη θέση για το κοινό σύμφωνα με τις οδηγίες που θα του δοθούν από την Υπηρεσία.

3. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να παίρνει, εκτυπώνει και παραδίνει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία αρκετό αριθμό φωτογραφιών και άλλων παραστατικών στοιχείων του Έργου που εκτελείται, καθώς και να τηρεί, συντάσσει, εκτυπώνει και παραδίνει πλήρη στοιχεία αυτού.

Οι δαπάνες για όλα τα ανωτέρω βαρύνουν τον Ανάδοχο και περιλαμβάνονται στα γενικά έξοδά του.

Άρθρο 32. Ευθύνη του Αναδόχου

Διευκρινίζεται ότι, σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη και τις ισχύουσες διατάξεις τόσο για τη σύνταξη και την εκτέλεση των μελετών εφαρμογής, όσο και για την ποιότητα και αντοχή του Έργου, μόνος υπεύθυνος είναι ο Ανάδοχος, οι δε έλεγχοι, κάθε φύσεως, που θα γίνουν από την επιβλέπουσα Υπηρεσία δεν απαλλάσσουν τον Ανάδοχο από την ευθύνη αυτή.

Ο Ανάδοχος είναι καθ' ολοκληρίαν υπεύθυνος για την επιλογή των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν, τη χρησιμοποίηση αυτών και γενικά εκτέλεση της εργασίας κατά τους όρους της παρούσας, των οικείων τεχνικών προδιαγραφών και λοιπών εγκεκριμένων συμβατικών τευχών και σχεδίων.

Σε περίπτωση χρησιμοποίησης υπεργολάβου για την εκτέλεση ειδικών εργασιών, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για τις υπόψη εργασίες.

Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος και για τις κατασκευαστικές μεθόδους, τις χρήσεις υλικών, τη δημιουργία και λειτουργία εργοταξιακών οδών, εργοταξιακών εγκαταστάσεων και διαμόρφωσης των έργων, τις απαιτήσεις κατά τη διάρκεια της κατασκευής και τα στοιχεία των μόνιμων έργων, για τα οποία υπάρχει επιλογή βάσει των τυχόν μελετών που θα εκπονηθούν από αυτόν.

Οι απαιτήσεις ασφάλισης εκ μέρους του Αναδόχου, του ΚτΕ, των εκπροσώπων του, του προσωπικού του, των συνεργατών του και τρίτων ορίζονται στο Άρθρο 45 της παρούσας.

Σχετικά με ζημιές που τυχόν θα παρουσιαστούν στο Έργο και στις μόνιμες εγκαταστάσεις του Αναδόχου στον τόπο του Έργου, έχει ισχύ και η παρ. 1, του άρθρου 157 του ν. 4412/2016, μόνο σε όση έκταση δεν καλύπτεται από την ασφάλιση του έργου «κατά παντός κινδύνου», σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους που αναφέρονται στην παρούσα. Οποιοσδήποτε αστικές ή ποινικές ευθύνες, που προκύπτουν από οποιασδήποτε φύσης δυστυχήματα ή ζημιές στο προσωπικό του Αναδόχου ή σε τρίτους ή σε περιουσίες τρίτων που οφείλονται είτε σε αμέλεια είτε υπαιτιότητα του προσωπικού του Αναδόχου, είτε στις οποιασδήποτε κατασκευαστικές δραστηριότητες του Αναδόχου, είτε στην ύπαρξη του έργου καθ' εαυτού, βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον ίδιο.

Για όλες τις εργασίες που θα εκτελεστούν ισχύουν οι τεχνικές προδιαγραφές. Οποιαδήποτε ζημιά στο Έργο, είτε στα μηχανήματα, είτε στις εγκαταστάσεις (εργοτάξια, κ.λπ.), που προέρχεται από οποιονδήποτε λόγο ή δολιοφθορά κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών της σύμβασης, περιλαμβανομένων και των περιπτώσεων ζημιών από ανωτέρα βία (σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 144 του ν. 4412/2016) όπως ορίζεται στην παρούσα και πρέπει να έχει καλυφθεί από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, βαρύνει τον Ανάδοχο. Επίσης, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τις ζημιές που προέρχονται από οποιασδήποτε φύσης δυστυχήματα ή ζημιές στο προσωπικό του ή σε τρίτους ή και σε περιουσίες τρίτων και οφείλονται σε αμέλεια η υπαιτιότητά του.

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μεριμνά για τη φύλαξη κάθε υλικού, μηχανήματος εργαλείου κ.λπ. που ανήκει σε αυτόν ή σε τρίτους και βρίσκεται στον χώρο του εργοταξίου και να παίρνει όλα τα προβλεπόμενα μέτρα, προσλαμβάνοντας συγχρόνως και το κατάλληλο για το σκοπό αυτό προσωπικό (φύλακες ημέρας, νυχτοφύλακες κ.λπ.). Σε περίπτωση απώλειας, φθοράς, βλάβης, καταστροφής υλικού ή μηχανήματος κ.λπ., που ανήκει σε αυτόν ή τρίτους, ο ανάδοχος είναι αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος να αποζημιώσει τον ιδιοκτήτη ή να αποκαταστήσει το υλικό κ.λπ., χωρίς να δικαιούται να προβάλει αξίωση για οποιαδήποτε δική του αποζημίωση ή και να εγείρει αξίωση επέκτασης των προθεσμιών κατασκευής του έργου.

Ο Ανάδοχος οφείλει να λάβει, κατά την εκτέλεση των έργων, όλα τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας που επιβάλλονται από την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και κάθε άλλο μέτρο που αναφέρεται στην παρούσα και στους διεθνείς κανονισμούς πρόληψης ατυχημάτων.

Σε περίπτωση που κάποια υλικά, μηχανήματα, λογισμικό ή τρόποι εργασίας, από τα απαιτούμενα για το έργο, καλύπτονται από πνευματικά ή βιομηχανικά δικαιώματα ή διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα έξοδα απόκτησης των σχετικών δικαιωμάτων για τη χρησιμοποίησή τους βαρύνουν τον ανάδοχο, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση από τον ΚτΕ. Επίσης ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για

οποιαδήποτε παράτυπη ή παράνομη χρησιμοποίηση υλικών, μεθόδων, μελετών, μηχανημάτων, λογισμικών κ.λπ., που καλύπτονται από πνευματικά ή βιομηχανικά δικαιώματα ή διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Αν ο Ανάδοχος παραλείψει, σκόπιμα ή αθέλητα, να αποκτήσει με ορθό και νόμιμο τρόπο τα ανωτέρω δικαιώματα, η παραλείψη αυτή θεωρείται αντισυμβατική συμπεριφορά και επισύρει τις ακόλουθες κυρώσεις:

- Ο Κύριος του Έργου δικαιούται, με μονομερή ενέργεια του, να του παρακρατήσει από τον πρώτο επόμενο λογαριασμό ή να εκπέσει από τις εγγυήσεις για καλή εκτέλεση το ποσό που αντιστοιχεί στα ανωτέρω δικαιώματα (πνευματικά, βιομηχανικά ή ευρεσιτεχνίας) ή το ποσό στο οποίο τυχόν θα καταδικαστεί ή συγκαταδικαστεί από τον κάτοχο του δικαιώματος. Τούτο ισχύει έστω και αν η σχετική δίκη δεν έχει τελεσιδικήσει.
- Ο Κύριος του Έργου δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση για ηθική βλάβη.

Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για την έκδοση όλων των απαραίτητων αδειών και βαρύνεται με τις σχετικές δαπάνες. Επίσης, είναι υποχρεωμένος να συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις των φορέων έκδοσης των αδειών χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση.

Ο Ανάδοχος έχει το δικαίωμα αλλά και την υποχρέωση να απαγορεύει την προσπέλαση στους χώρους εργασίας οποιουδήποτε προσώπου που δεν είναι σχετικό με την εκτέλεση του Έργου, με την εξαίρεση των εξουσιοδοτημένων από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία ατόμων. Το ότι η Υπηρεσία επιβλέπει το Έργο δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από οποιαδήποτε ευθύνη, που προκύπτει από τις συμβατικές και εξωσυμβατικές του υποχρεώσεις, τους ισχύοντες κανόνες δικαίου, τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις των έργων και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τους ειδικούς όρους χρηματοδότησης του έργου ή τυχόν άλλες υποχρεώσεις, ούτε εξασθενεί τις πλήρεις και αποκλειστικές ευθύνες του και υποχρεώσεις του που επιτάσσουν οι όροι της Διακήρυξης Δημοπρασίας, της παρούσας ΕΣΥ και των λοιπών Τευχών Δημοπράτησης.

Απαγορεύεται αυστηρά στον Ανάδοχο να προβαίνει, χωρίς προηγούμενη έγκριση της Υπηρεσίας, σε οποιαδήποτε ανακοίνωση ή δημοσίευση σχετικά με το έργο ή κάποιο τμήμα του Έργου.

Άρθρο 33. Έκπτωση του Αναδόχου – Διάλυση σύμβασης

Για την έκπτωση του Αναδόχου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 160 του ν. 4412/2016. Επίσης, ο Ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος για τους λόγους που αναφέρονται στα λοιπά τεύχη της Σύμβασης, ιδίως δε σε περίπτωση που δεν προσκομίσει ασφαλιστήριο συμβόλαιο στην προθεσμία που του τίθεται.

Για τη διακοπή εργασιών – διάλυση της σύμβασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 161 του ν. 4412/2016.

Για τη ματαίωση διάλυσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 162 του ν. 4412/2016, ενώ για την αποζημίωση του αναδόχου λόγω διάλυσης της σύμβασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 163 του ν. 4412/2015.

Άρθρο 34. Σήμανση – Τήρηση διατάξεων εργατικής νομοθεσίας

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του Έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο,

ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του έργου (π.δ. 305/1996, άρθρα 7-9, ν.4412/2016, άρθρο 138 παρ. 7, ν. 3850/2010, άρθρο 42).

Στο πλαίσιο της ευθύνης του, ο Ανάδοχος υποχρεούται:

- α.** Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κ.λπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα (άρθρο 138 του ν. 4412/2016).
- β.** Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ: ΔΙΠΑΔ/οικ.177/2.3.2001, ΔΕΕΠΠ/85/14.5.2001 και ΔΙΠΑΔ/οικ.889/27.11.2002, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου (άρθρο 138 του ν. 4412/2016).
- γ.** Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας: π.δ. 1073/1981, άρθρο 111, π.δ. 305/1996, άρθρα 10 & 11, ν. 3850/2010, άρθρα 42-49. Για τη σωστή εφαρμογή της παρ. γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το Έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος κατά το στάδιο εκτελέσεως των εργασιών να προβαίνει στην τοποθέτηση και να φροντίζει για την συντήρηση και αντικατάσταση όλων των απαιτούμενων προσωρινών σημάτων, φανών, αντανakλαστικών πινακίδων και σημάτων κ.λπ., σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10 του ΚΟΚ και τις ΠΤΠ σήμανσης έργων εκτελουμένων εκτός ή εντός κατοικημένων περιοχών, που εγκρίθηκαν αντίστοιχα με τις αποφάσεις ΒΜ5/30428/1980 και ΒΜ5/30058/1983 του ΥΔΕ (ΦΕΚ 589 Β και 121 Β), καθώς και τροχονόμων για την απρόσκοπτη και ασφαλή κυκλοφορία στην οδό, στις παρακαμπτήριες και προσπελάσεις και γενικά σε όλα τα εργοτάξια του έργου κατά τη διάρκεια της ημέρας και της νύχτας, για την ασφαλή καθοδήγηση των πεζών και των τροχοφόρων. Αυτός φέρει την ευθύνη ποινικά και αστικά για κάθε ατύχημα λόγω των έργων, μη εξαιρουμένων και αυτών που εκτελούνται απολογιστικά.

Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος εκτελέσει πλημμελώς τη σήμανση υπόκειται σε ανέκκλητη ποινική ρήτρα είκοσι ευρώ (€20,00) για κάθε κακώς τοποθετημένη πινακίδα σήμανσης, ή μη τοποθετημένη στη θέση που επιβάλλεται.

Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν προβεί στην έγκαιρη εκτέλεση της σήμανσεως που αναφέρθηκε ανωτέρω, η Υπηρεσία ανεξάρτητα από την εφαρμογή των κυρώσεων των προβλεπόμενων από τις κείμενες διατάξεις περί δημοσίων έργων, στις οποίες περιλαμβάνεται και η περί εκπτώσεως του Αναδόχου κύρωση, μπορεί να εκτελέσει τη σήμανση σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου, ο οποίος δεν παύει και στην περίπτωση αυτή να έχει ακέραια την ευθύνη για κάθε ατύχημα που θα συμβεί από την αμέλειά του αυτή.

Η δαπάνη για την εκτέλεση της σε βάρος του Αναδόχου εργασίας εκπίπτει από τον λογαριασμό του.

Στις εργασίες σήμανσης ο Ανάδοχος θα είναι υπεύθυνος για όλα τα οποιασδήποτε φύσης υλικά που θα χρησιμοποιήσει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 2 της Γενικής Συγγραφής Υποχρεώσεων (ΓΣΥ) και ακόμη:

- α. Όλα τα είδη σήμανσης και οδικής ασφάλειας θα ανταποκρίνονται πλήρως στους όρους της μελέτης και τις εγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές.
- β.
- γ. Ο Ανάδοχος έχει ακέραια την ευθύνη για την άριστη ποιότητα και το σύμφωνο με τις εγκεκριμένες πρότυπες τεχνικές προδιαγραφές των κάθε φύσης ειδών και υλικών που υπεισέρχονται στις διάφορες εργασίες και εξυπακούεται ότι με την προσφορά του ανέλαβε την υποχρέωση και την ευθύνη για έντεχνη εκτέλεση των εργασιών με δόκιμα υλικά.
- δ. Η Υπηρεσία πάντως έχει το δικαίωμα σε κάθε στιγμή να κάνει δειγματοληψίες και έλεγχο της ποιότητας, των διαστάσεων κ.λπ., τόσο των διαφόρων ειδών και υλικών οποιασδήποτε φύσης όσο και των εργασιών.
Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει τις δαπάνες, που απαιτούνται για τους εργαστηριακούς ελέγχους και οι οποίες ανάγονται στα γενικά του έξοδα, χωρίς αυτό να τον απαλλάσσει από την ευθύνη του, διότι είναι μοναδικός και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος για την ποιότητα και το δόκιμο των διαφόρων ειδών, των υλικών και των εργασιών.
- ε. Τα είδη ή υλικά κ.λπ., καθώς και οι εργασίες που δεν ανταποκρίνονται πλήρως τις παραπάνω απαιτήσεις δεν θα παραλαμβάνονται καθόλου ούτε θα πιστοποιούνται με όρους, διότι κρίνονται ακατάλληλα.

Άρθρο 35. Εγκαταστάσεις Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας

Πριν από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας, ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να ενημερωθεί σχετικά με τα στοιχεία των αγωγών ή γραμμών όλων των Οργανισμών ή Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας (ΟΚΩ) που διέρχονται από την περιοχή του έργου και να κάνει γνωστό στην Υπηρεσία κάθε πρόβλημα που προκύπτει σχετικά.

Κάθε βλάβη που προξενείται σε έργα τρίτων με υπαιτιότητα του Αναδόχου βαρύνει εξ ολοκλήρου ποινικώς και αστικώς αυτόν.

Απαγορεύεται καθόλη τη διάρκεια των εργασιών κάθε επέμβαση σε αγωγούς, καλώδια εγκαταστάσεις κ.λπ. ΟΚΩ χωρίς έγγραφη εντολή της αρμόδιας Υπηρεσίας. Στην περίπτωση, κατά την οποία η θέση των αγωγών κοινής ωφελείας είναι τέτοια ώστε να απαιτηθεί μόνιμη μετάθεσή τους, οι εργασίες θα εκτελούνται με δαπάνες του κυρίου του έργου από τον ΟΚΩ στον οποίο ανήκει. Στην περίπτωση αυτή ο Ανάδοχος δεν δικαιούται καμία αποζημίωση εξαιτίας τυχόν προσθέτων δυσχερειών ή καθυστερήσεως ή άλλης αιτίας που θα δημιουργηθούν από την ανάγκη μεταθέσεως των εγκαταστάσεων κοινής ωφελείας, γιατί έχει την υποχρέωση να πάρει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες προκειμένου να εκτιμήσει τις τυχόν πρόσθετες δαπάνες και καθυστερήσεις τις οποίες θα του επιφέρει η μετάθεση αυτών.

Προκειμένου για προσωρινές μετατοπίσεις αγωγών ο Ανάδοχος δεν θα πληρωθεί ιδιαίτερα γιατί η αμοιβή του περιλαμβάνεται στις συμβατικές τιμές μονάδος του τιμολογίου, ανεξάρτητα από τις τυχόν δυσχέρειες. Ο ΚΤΕ μπορεί να αναθέτει στον Ανάδοχο, εφόσον κρίνει σκόπιμο και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, την

εκτέλεση έργων μόνιμης μετατοπίσεως αγωγών και δικτύων και ο Ανάδοχος υποχρεούται στην εκτέλεση αυτών με τις συμβατικές τιμές μονάδος. Εάν οι μετατοπίσεις των αγωγών ΟΚΩ επηρεάζουν υπερβολικά και δυσανάλογα το πρόγραμμα κατασκευής του Έργου ως προς την εγκεκριμένη προθεσμία εκτέλεσης, τότε ο Ανάδοχος δικαιούται ανάλογη παράταση προθεσμίας, αλλά όχι αποζημίωση. Ο Ανάδοχος οφείλει να λάβει κάθε μέτρο για την ασφάλεια του προσωπικού του ή τρίτων από τη διατήρηση ανοιχτών αγωγών ΟΚΩ κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών και είναι ο μόνος υπεύθυνος για κάθε ατύχημα που θα προκληθεί από τον λόγο αυτό.

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να παρέχει κάθε εύλογη διευκόλυνση προς άλλους εργολήπτες ή εργατικό προσωπικό που χρησιμοποιείται από τον ΚΤΕ ή ΟΚΩ, εφόσον αυτοί εκτελούν εργασίες στην περιοχή του έργου. Στην περίπτωση που εκτιμηθεί ότι αυτό θα επιφέρει σημαντικές καθυστερήσεις στην εκτέλεση της εργολαβίας ή ότι υπάρχει κίνδυνος για την ασφάλεια του εκτελούμενου έργου, θα πρέπει να ειδοποιείται εγκαίρως η επιβλέπουσα Υπηρεσία.

Άρθρο 36. Οδοί προσπέλασης

Η πρόσβαση στις εκάστοτε θέσεις των επιμέρους εργασιών για τη μεταφορά και προσκόμιση των απαιτούμενων υλικών, εφοδίων, μηχανημάτων κ.λπ., καθώς και στις διάφορες πηγές από όπου θα γίνεται η προμήθεια των πάσης φύσεως υλικών ή πρώτων υλών, θα πραγματοποιείται είτε μέσω των υφιστάμενων οδικών αρτηριών, είτε μέσω νέων οδών που θα κατασκευαστούν ειδικά για τον σκοπό αυτόν, με αποκλειστική δαπάνη του αναδόχου.

Όταν για τους ανωτέρω σκοπούς ο Ανάδοχος χρησιμοποιεί δημόσιες οδικές αρτηρίες (εθνικές, επαρχιακές, δημοτικές κ.λπ.) ή και τα καταστρώματα αναχωμάτων που έχουν κατασκευαστεί από άλλους φορείς, υποχρεούται καθόλη τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών να προβαίνει στην απαραίτητη και αναγκαία συντήρηση αυτών, με αποκλειστικά δική του δαπάνη και ευθύνη. Ιδιαίτερα ευθύνεται για κάθε φθορά ή ζημία που ενδέχεται να προκληθεί είτε στα οδοστρώματα των οδών είτε στα κάθε είδους τεχνικά έργα αυτών και οφείλει να τις επιδιορθώσει με δική του δαπάνη και χωρίς καθυστέρηση. Όταν πρόκειται για αμμοχαλικόστρωτους, σκυρόστρωτους ή χωρίς οδόστρωμα δρόμους, οι κάθε είδους συνήθεις καταστροφές ή φθορές του καταστρώματος που θα οφείλονται στην εν γένει κυκλοφορία θα επισκευάζονται στο πλαίσιο των ανωτέρω υποχρεώσεων του αναδόχου, με χρήση υλικού οδοστρωσίας ομοίου με το υφιστάμενο.

Ο Ανάδοχος δεν θα παρακωλύει σε καμία περίπτωση, έστω και παροδικώς, την κυκλοφορία στις ανωτέρω δημόσιες οδούς, λόγω καταλήψεως τμήματος αυτών από τα μεταφορικά οχήματα που χρησιμοποιεί ή από την εναπόθεση επί του καταστρώματος αυτών κάθε είδους υλικών, εφοδίων, εργαλείων ή μηχανημάτων. Επίσης θα πρέπει να μεριμνά ώστε να εξασφαλίζεται η πρόσβαση των κατοίκων προς τις οικίες και τις άλλες ιδιοκτησίες τους.

Άρθρο 37. Καθαρισμός εργοταξίου, κατασκευών και εγκαταστάσεων - Φύλαξη εργοταξίου

Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση, με δαπάνες του (χωρίς πρόσθετη αποζημίωση, των δαπανών αυτών περιλαμβανομένων στις τιμές μονάδος της προσφοράς του και στις ειδικές δαπάνες που βαρύνουν αυτόν) και πριν από την παράδοση για χρήση κάθε

τμήματος Έργου καθώς και μετά την περαίωση ολόκληρου του Έργου, να αφαιρέσει και απομακρύνει από τους γύρω του τμήματος αυτού χώρους και γενικά από το εργοτάξιο, κάθε προσωρινή εγκατάσταση, τα απορρίμματα, εργαλεία και ικριώματα, μηχανήματα, πλεονάζοντα υλικά χρήσιμα ή άχρηστα, προσωρινές εγκαταστάσεις μηχανημάτων κ.λπ. Θα πρέπει να καταστρέψει και απαλείψει κάθε βοηθητικό έργο κ.λπ., το οποίο θα υποδειχθεί από την Υπηρεσία, ως άχρηστο ή επιζήμιο για τη μετέπειτα λειτουργία, να ισοπεδώσει τους χώρους επί των οποίων ήταν εγκατεστημένα κ.λπ., για να παραδώσει τελείως καθαρές τόσο τις κατασκευές όσο και τους γύρω χώρους του εργοταξίου και να μεριμνήσει για την παράδοση του έργου σε εύρυθμη λειτουργία σύμφωνα με τους όρους Σύμβασης ή τις προδιαγραφές της παρούσας ΕΣΥ.

Επίσης, ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να προβεί στην άρση (καθαίρεση, αποκόμιση κ.λπ.), όταν θεωρηθεί από την Υπηρεσία ως όχι απαραίτητη, κάθε προστατευτικής κατασκευής που είχε επιβληθεί (για την εκτέλεση του έργου), για οποιονδήποτε λόγο, για αποφυγή ζημιών, φθορών, ατυχημάτων κ.λπ. σε ιδιοκτησίες, οικοδομές, δένδρα, αγρούς, καλλιεργήσιμες εκτάσεις, κοινωφελείς εγκαταστάσεις και κάθε φύσης έργα, καθώς και για την απομάκρυνση των περιφραγμάτων των εργοταξίων. Εάν μέσα σε δέκα (10) ημέρες, από την έγγραφη υπόμνηση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, δεν προβεί στην έναρξη και σε εύλογη προθεσμία περαίωση των πιο πάνω εργασιών ο Ανάδοχος, οι εργασίες αυτές εκτελούνται σε βάρος του. Η δαπάνη των εργασιών αφαιρείται από την επόμενη πληρωμή του και για τον λόγο αυτό δεν του εκδίδεται βεβαίωση εμπρόθεσμης εκτέλεσης του Έργου ή του τμήματος αυτού. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να φυλάσσει τους εργοταξιακούς χώρους από άτομα μη έχοντα εργασία ή μη διαπιστευμένα ή μη δικαιούμενα για οποιοδήποτε λόγο να ευρίσκονται στους χώρους που εκτελούνται εργασίες. Για τον σκοπό αυτό, θα χρησιμοποιούνται, όπου παρίσταται ανάγκη, φύλακες, υπάλληλοι του Αναδόχου για το εργοτάξιο του Έργου κατά την ημέρα και νύχτα.

Τα ανωτέρω μέτρα θα λαμβάνονται με ευθύνη και δαπάνη του αναδόχου.

Άρθρο 38. Προστασία περιβάλλοντος

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προφυλάσσει και να προστατεύει την υπάρχουσα βλάστηση, όπως δέντρα, θάμνους και καλλιεργημένες εκτάσεις γύρω από τον χώρο που του διατίθεται από την Υπηρεσία για την εκτέλεση των έργων θα είναι δε υπεύθυνος για κάθε ζημιά που θα προκαλέσει σε τρίτους λόγω αυθαίρετης κοπής ή βλάβης δέντρων ή θάμνων, απόθεσης υλικών, λόγω κακού χειρισμού των μηχανημάτων ή καταπάτησης φυτεμένων περιοχών από μηχανικά μέσα.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, κατά την εκτέλεση των εργασιών, να συμμορφώνεται πλήρως με τις παρακάτω νομοθετικές διατάξεις:

- ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 160 Α)
- ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/61/ΕΕ, διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 91 Α)
- ν. 4014/2011 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 209 Α)
- κ.υ.α. Η.Π. 11014/703/Φ104/14.3.2003 (ΦΕΚ Β) «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (ΠΠΕΑ) και Έγκρισης

Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ) σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 1650/1986 (Α 160) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του ν. 1650/1986 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/61/ΕΕ και άλλες διατάξεις» (Α 91)»

- κ.υ.α. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/28.8.2006 «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Ιουνίου 2001» (ΦΕΚ 1225 Β)
- απόφαση υπουργού ΠΕΚΑ με αριθ. 1958/13.1.2012 (Β 21) «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του ν. 4014/21.09.2011 (ΦΕΚ Α' 209/2011)», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,

καθώς και στις λοιπές διατάξεις, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά παραπάνω αναφορικά με την προστασία του περιβάλλοντος.

Δεν θα κοπεί κανένα δέντρο ή δενδρύλλιο χωρίς την έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας. Για να δοθεί η έγκριση ο Ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει τοπογραφικό διάγραμμα, στο οποίο θα έχουν σημειωθεί τα δέντρα ή δενδρύλλια που θα πρέπει να κοπούν.

Σε περίπτωση ζημιάς ή καταστροφής σε υπάρχουσες κατασκευές ή σε στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος, που δεν προβλέπεται από την εγκεκριμένη μελέτη του έργου (ή από τυχόν εγκεκριμένες από την Υπηρεσία τροποποιήσεις της), ο Ανάδοχος, ανεξάρτητα των οποιωνδήποτε ευθυνών που θα μπορούν να προκύψουν για αυτόν, είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τα υπάρχοντα έργα ή το φυσικό περιβάλλον στην κατάσταση που βρισκόταν πριν από την εγκατάστασή του, με δαπάνες του, χωρίς να δικαιούται οποιασδήποτε χρηματικής αποζημίωσης ή παράτασης προθεσμίας.

Επισημαίνεται ότι οι οποιεσδήποτε αποθέσεις πλεοναζόντων προϊόντων καθαιρέσεων ή άλλων προϊόντων θα πρέπει να γίνονται σε θέσεις που να μην δημιουργούν οποιοδήποτε πρόβλημα στο περιβάλλον και να έχουν την έγκριση των αρμοδίων Αρχών (οι θέσεις αυτές θα εξασφαλισθούν με ευθύνη και δαπάνες του Αναδόχου χωρίς να αναλαμβάνει η Υπηρεσία καμία δέσμευση) και χωρίς ο Ανάδοχος να δικαιούται οποιασδήποτε ιδιαίτερης αποζημίωσης για την μεταφορά των εν λόγω προϊόντων στις θέσεις αυτές.

Επισημαίνεται επιπλέον, ότι θα πρέπει να πληρούνται κι οι οποιεσδήποτε άλλες προϋποθέσεις προστασίας του περιβάλλοντος με τις εγκρίσεις των αρμόδιων Αρχών.

Ο Ανάδοχος οφείλει καθόλη τη διάρκεια κατασκευής και κατά τον χρόνο συντήρησης του Έργου, να παίρνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα αντιμετώπισης και αποκατάστασης δυσάρεστων περιβαλλοντικά καταστάσεων, οφειλομένων σε ενέργειες ή παραλείψεις του Αναδόχου, κατά παράβαση των περιβαλλοντικών όρων.

Άρθρο 39. Εκχώρηση έργων σε τρίτους

Απαγορεύεται η εκχώρηση τμήματος ή του συνόλου του Έργου σε τρίτους χωρίς την έγγραφη έγκριση της Προϊσταμένης Αρχής του έργου (άρθρο 164 του ν.

4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4782/2021), πέραν των περιπτώσεων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Σε κάθε περίπτωση, υπεύθυνος έναντι του Κυρίου του Έργου για τη σωστή εκτέλεση των εργασιών και για θέματα του προσωπικού είναι αποκλειστικά ο Ανάδοχος.

Εάν κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου διαπιστωθεί κατά οποιοδήποτε τρόπο ότι έχει γίνει φανερή ή σιωπηρή υποκατάσταση του αναδόχου από άλλη εργοληπτική επιχείρηση, τότε ο Ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος μετά από απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής.

Άρθρο 40. Παράλληλη εκτέλεση πολλών τμημάτων του Έργου

Ο Ανάδοχος του Έργου έχει υποχρέωση να διαθέτει τον απαιτούμενο αριθμό συνεργείων από εργατοτεχνικό και λοιπό προσωπικό, καθώς και τα μηχανήματα και εργαλεία για να μπορεί να εκτελεί παράλληλα δύο ή περισσότερα τμήματα του Έργου, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο ανάλογα με τη συνολική προθεσμία αποπερατώσεως του έργου, τις τμηματικές προθεσμίες, κυκλοφοριακούς ή άλλους λόγους και σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του Έργου που πρέπει να συνταχθεί σύμφωνα με τις παραπάνω απαιτήσεις.

Άρθρο 41. Βλάβες στο Έργο – Αναγνώριση αποζημιώσεων

Ο Ανάδοχος δεν δικαιούται καμία αποζημίωση από τον ΚΤΕ για οποιαδήποτε βλάβη επέρχεται στο Έργο, για οποιαδήποτε φθορά ή απώλεια υλικών και γενικά για οποιαδήποτε ζημία του που οφείλεται σε αμέλεια, απρονοησία ή ανεπιτηδειότητα αυτού ή του προσωπικού του, ή σε μη χρήση των καταλλήλων μέσων ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία, εκτός αν από τις περιπτώσεις υπαιτιότητας του φορέα κατασκευής του Έργου ή ανωτέρας βίας, όπως αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 157 του ν. 4412/2016.

Μέχρι την οριστική παραλαβή, ο Ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του Έργου για βλάβες από οποιαδήποτε αιτία εκτός αν αυτές οφείλονται σε υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής του έργου. Αν το έργο παραδοθεί για χρήση πριν από την παραλαβή, οι βλάβες από τη χρήση, εφόσον δεν οφείλονται σε κακή ποιότητα του έργου, βαρύνουν τον Κύριο αυτού. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 157 του ν. 4412/2016.

Κατ' εξαίρεση, για βλάβες του Έργου ή των μόνιμων εγκαταστάσεων του αναδόχου στον τόπο του έργου που προέρχονται από ανωτέρα βία, αναγνωρίζεται στον ανάδοχο δικαίωμα αποζημίωσης ανάλογης με τη ζημία, το ποσό της οποίας καθορίζεται με συνεκτίμηση του είδους και της έκτασης των βλαβών και των ειδικών συνθηκών σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 157 του ν. 4412/2016. Για την αποκατάσταση βλαβών ή ζημιών ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις εργασίες για τις οποίες θα του δοθεί εντολή και σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 8 του άρθρου 157 του ν. 4412/2016. Η εκτέλεση των εργασιών για την αποκατάσταση των βλαβών από ανωτέρα βία μπορεί να δικαιολογήσει παράταση των προθεσμιών εκτέλεσης των εργασιών για εύλογο χρονικό διάστημα.

Γενικά για τις βλάβες στο Έργο και την αναγνώριση αποζημιώσεων έχουν εφαρμογή όλες οι προβλεπόμενες διατάξεις του άρθρου 157 του ν. 4412/2016.

Ο Ανάδοχος οφείλει να διατηρεί σε διαρκή ετοιμότητα τόσο τον μηχανικό εξοπλισμό όσο και το απασχολούμενο προσωπικό του για την αντιμετώπιση εκτάκτων

καταστάσεων (καιρικών φαινομένων, τεχνικών ανωμαλιών κ.λπ.), οι οποίες μπορεί σε ανύποπτο χρόνο να προκαλέσουν πλημμύρες ή να έχουν άλλες καταστρεπτικές συνέπειες. Το ίδιο ισχύει και για περιπτώσεις που ειδικοί λόγοι (κυκλοφοριακοί, περιβαλλοντικοί κ.λπ.) επιβάλλουν την άμεση επέμβαση συνεργείου για εκτέλεση κάποιας εργασίας.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία δικαιούται σε τέτοιες περιπτώσεις να τροποποιεί το πρόγραμμα εργασίας, τις θέσεις εκτέλεσης του Έργου, το ωράριο εργασίας κ.λπ. του Αναδόχου και να διαθέτει και να κατανέμει σύμφωνα με τη δική της κρίση όλον τον προαναφερθέντα μηχανικό εξοπλισμό και το προσωπικό του αναδόχου.

Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος για οιοδήποτε λόγο δεν εκτελεί εμπρόθεσμα τις ως άνω οριζόμενες εργασίες, ο ΚΤΕ ή οποιαδήποτε αρμόδια κατά περίπτωση Υπηρεσία δικαιούται να προβεί στην εκτέλεση των εργασιών αυτών κατά την κρίση της, σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου, πέραν των κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία και από τα συμβατικά τεύχη.

Άρθρο 42. Ενστάσεις – Δικαστική επίλυση διαφορών

- Η δικαστική επίλυση διαφορών διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 175 του Ν. 4412/2016.

- Η διαιτητική επίλυση διαφορών διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 176 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 43. Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο

1. Ο ανάδοχος οφείλει να παίρνει τα επιβαλλόμενα για κάθε περίπτωση μέτρα ασφαλείας, για την πρόληψη οποιουδήποτε ατυχήματος και οποιουδήποτε ζημιάς κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων, είναι δε μόνος υπεύθυνος γι' αυτά και έχει αποκλειστικά αυτός τις αστικές και ποινικές ευθύνες για κάθε τι που θα τύχει, είτε από δική του υπαιτιότητα (από πράξεις ή παραλείψεις του), είτε από τα εργαλεία και μηχανήματα που απασχολούνται στο έργο του.

Σε περιπτώσεις που απαιτείται αντιστήριξη ή προστασία γειτονικής κατασκευής, κατόπιν εντολής της Υπηρεσίας, ο ανάδοχος υποχρεούται να προβεί στις απαραίτητες κατασκευές καθώς και στη λήψη κάθε άλλου μέτρου, για την αποφυγή πρόκλησης ζημιών σε τρίτους ή και στο έργο.

Ρητά καθορίζεται ότι ο ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για την ασφάλεια των εργαζομένων ή των με άλλο τρόπο εμπλεκόμενων στα έργα και είναι δική του ευθύνη η λήψη των ενδεδειγμένων και ορθών μέτρων ασφαλείας και η τήρηση των σχετικών κανονισμών. Για θέματα πρόληψης ατυχημάτων ισχύουν όσα ορίζονται από την ελληνική νομοθεσία όπως εκάστοτε ισχύει, κατά τον χρόνο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων.

Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα ανωτέρω, βαρύνουν τον ανάδοχο και θεωρούνται ανηγμένες στις τιμές της προσφοράς του.

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά τη φάση κατασκευής του έργου: άρθρα 7-9 του π.δ. 305/1996, άρθρο 138 του ν. 4412/2016.

2. Στο πλαίσιο της ευθύνης του, ο ανάδοχος υποχρεούται:

- α. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κ.λπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα (άρθρο 138 του ν. 4412/2016).
- β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ: ΔΙΠΑΔ/οικ.177/2.3.2001, ΔΕΕΠΠ/85/14.5.2001 και ΔΙΠΑΔ/οικ889/ 27.11.2002, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου (άρθρο 138 του ν. 4412/2016).
- γ. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας: π.δ. άρθρο 111 του 1073/1981, άρθρα 10 & 11 του π.δ. 305/1996, άρθρα 42-49 του ν. 3850/2010.

Για τη σωστή εφαρμογή της παρ. γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

- 3. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα της παρ. 2, ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα:

3.1 Εκ των προτέρων γνωστοποίηση – Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας(ΣΑΥ) – Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα:

- α. Να διαβιβάσει στην αρμόδια Επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, εφόσον η προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών του εργοταξίου υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και θα ασχολούνται σ' αυτό ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια: άρθρο 3 παρ. 12 & 13 π.δ. 305/1996. Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του π.δ. 305/1996.
- β. Να ακολουθήσει τις υποδείξεις / προβλέψεις των ΣΑΥ-ΦΑΥ, τα οποία αποτελούν τμήμα της Τεχνικής μελέτης του έργου (οριστικής ή εφαρμογής) σύμφωνα με το άρθρο 138 του ν. 4412/2016.
- γ. Να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλείψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με τη μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητές του κ.λπ. (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός κ.λπ.).
- δ. Να αναπροσαρμόσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την

ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας (άρθρο 138 του ν. 4412/2016).

- ε. Να τηρήσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του έργου: άρθρο 3 παρ. 10 του π.δ. 305/1996 και υ.α. ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.)ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.
- στ. Συμπληρωματικές αναφορές στο ΣΑΥ και στον ΦΑΥ. Το ΣΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρίσκονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου. Αντίστοιχα, ο ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του έργου.
- ζ. Το περιεχόμενο του ΣΑΥ και του ΦΑΥ αναφέρεται στο π.δ. 305/1996 (άρθρο 3 παρ.5-7) και στις υ.α: ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001 (άρθρο 3) και ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ. 2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στον ν. 4412/2016 (παρ. 9 του άρθρου 138).
- η. Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 3 του π.δ. 305/1996, όταν :
 - απαιτείται συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή,
 - οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους: άρθρο 12, Παράρτημα ΙΙ, π.δ. 305/1996,
 - απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας,
 - για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του ΣΑΥ και του ΦΑΥ του έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.1 εδάφιο α' του ν. 4030/2011 (ΦΕΚ 249 Α) και την με αριθ. πρωτ. 10201/27.3.2012 εγκύκλιο του Ειδικού Γραμματέα του ΣΕΠΕ.

Ο ΦΑΥ καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου: άρθρο 172 του ν. 4412/2016.

Μετά την αποπεράτωση του έργου, ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του ΚτΕ και το συνοδεύει καθόλη τη διάρκεια της ζωής του: άρθρο 3 παρ. 11 του π.δ. 305/1996 και υ.α. ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

Διευκρινίσεις σχετικά με την εκπόνηση του ΣΑΥ και την κατάρτιση του ΦΑΥ περιλαμβάνονται στην Εγκύκλιο 6 με αριθ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/215/31.3.2008 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

3.2 Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας – τήρηση στοιχείων ασφάλειας και υγείας

Ο Ανάδοχος υποχρεούται:

- α. να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας αν στο έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 και την παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 3850/2010,
- β. να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 και τις παρ. 4 ως 25 του άρθρου 12 του ν. 3850/2010,

- γ. τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συναφθεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή να συνδυαστούν αυτές οι δυνατότητες.

Η ανάθεση καθηκόντων σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφο της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής (άρθρο 9 του ν. 3850/2010).

- δ. Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και του τεχνικού ασφαλείας και του ιατρού εργασίας εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο των ακόλουθων στοιχείων:

- Γραπτή εκτίμηση προς τον ανάδοχο, από τους τεχνικό ασφαλείας και ιατρό εργασίας, των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους (παρ. 1 α και 3-8 του άρθρου 43 του ν. 3850/2010).
- Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους (παρ. 1 άρθρου 14 και παρ. 1 άρθρου 17 του ν. 3850/2010). Ο ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση αυτών των υποδείξεων. Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας. Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του ιατρού εργασίας (παρ. 4 άρθρου 20 του ν. 3850/2010), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (ΕΥΑΕ) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα άρθρα 4 και 5 του ν. 3850/2010. Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.
- Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα αναγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων Αρχών (παρ. 2β άρθρου 43 του ν. 3850/2010). Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας. Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες Επιθεωρήσεις Εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές Αρχές και στις αρμόδιες Υπηρεσίες του ασφαλιστικού Οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύνανται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος (παρ. 2α άρθρου 43 του ν. 3850/2010).
- Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών (παρ. 2γ άρθρου 43 του ν. 3850/2010).

- Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζόμενου (παρ. 9 άρθρου 18 του ν. 3850/2010).

3.3 Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο, σύμφωνα με την παρ. 14 του άρθρου 3 του π.δ. 305/1996, σε συνδυασμό με την υ.α. 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας.

Το ΗΜΑ θεωρείται, σύμφωνα με την παραπάνω υπουργική απόφαση, από τις κατά τόπους Διευθύνσεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχανικούς του αναδόχου και της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για την διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών, από το αρμόδιο Όργανο ελέγχου, όπως ο Επιθεωρητής Εργασίας κ.λπ. (άρθρο 113 του π.δ. 1073/19, άρθρο 8 του ν. 1396/1983 και Εγκύκλιος 27 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθ. πρωτ. ΔΕΕΠΠ/208 /12.9.2003).

3.4 Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολογίου Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Για την πιστή εφαρμογή του ΣΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το ΗΜΑ. Στο πλαίσιο του συσχετισμού αυτού, πρέπει να σημειώνεται στο ΗΜΑ κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του ΣΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του ΣΑΥ. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

4. Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο

4.1 Προετοιμασία εργοταξίου – Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας:

- α. Την ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοταξίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περίφραξη των επικίνδυνων θέσεων (π.δ. 105/1995, παρ. 18.1, άρθρου 12 Παραρτ. IV Μέρους Α του π.δ. 305/1996).
- β. Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προϋπαρχουσών της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπαρχόντων εναερίων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοτάξιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας (άρθρα 75-79 του π.δ. 1073/1981 & παρ. 2, άρθρο 12 Παραρτ. IV, Μέρος Β, Τμήμα II του π.δ. 305/1996).
- γ. Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί ατμών θερμών, υγρών ή αερίων κ.λπ.) και τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων αυτών (άρθρα 92-95 του π.δ. 1073/1981 & παρ. 6, άρθρου 12, Παραρτ. IV, Μέρος Α του π.δ. 305/1996).
- δ. Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως: κατάρτιση σχεδίου διαφυγής – διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη – αντιμετώπιση πυρκαγιών &

επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων κ.λπ. (άρθρα 92-96 του π.δ. 1073/1981 & παρ. 3, 4, 8-10, άρθρου 12, Παραρτ. IV, Μέρος Α του π.δ. 305/1996 & άρθρα 30,32 και 45 του ν. 3850/2010).

- ε. Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νιπτήρων, κ.λπ.) (άρθρα 109 & 110 του π.δ. 1073/1981, άρθρα 17 & 18 του ν. 1430/19, παρ. 13 & 14 άρθρου 12, Παραρτ. IV, Μέρος Α του π.δ. 305/1996).
- στ. Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης ΜΑΠ στους εργαζόμενους, όπως: προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, φωσφορίζοντα γιλέκα, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κ.λπ., εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του (άρθρα 102-108 του π.δ. 1073/1981, άρθρα 16-18 του ν. 1430/1984, κ.υ.α. Β.4373/1205/1993 και οι τροποποιητικές αυτής κ.υ.α. 8881/1994 και υ.α. οικ.Β.5261/190/1997, παρ. γ άρθρου 9 του π.δ. 305/19, π.δ. 396/19).

4.2 Εργοταξιακή σήμανση – σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κ.λπ.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται :

- α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του έργου, σύμφωνα με:
 - Την υ.α. με αριθ. ΔΜΕΟ/Ο/613/16.2.2011 του τ. Υπουργείου ΥΠΟΜΕΔΙ: «Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)
 - Τη κ.υ.α. με αριθ.6952/14.2.2011 των τ. Υπουργείων ΠΕΚΑ και ΥΠΟΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών»
 - Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (άρθρα 9-11 και 52 του ν. 2696/1999 όπως τροποποιήθηκαν αντίστοιχα με τα άρθρα 7-9 και 46 του ν. 3542/2007)
- β. Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφαλείας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου (άρθρα 47 & 48 του ν. 2696/1999, όπως τροποποιήθηκαν αντίστοιχα με τα άρθρα 43 & 44 του ν. 3542/2007)
- γ. Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφαλείας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου κ.λπ. (άρθρα 75-84 του π.δ. 1073/1981, άρθρα 8.δ και 12 παρ. 2, Παραρτ. IV, Μέρος Α του π.δ. 305/1996, και άρθρα 31 & 35 του ν. 3850/2010).
- δ. Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοιβάσης, ρίψης και μεταφοράς υλικών και άλλων στοιχείων (π.δ. 216/1978, άρθρα 85-91 του π.δ. 1073/1981, άρθρο 8 της κ.υ.α. 8243/1113/1991, άρθρο 8 [γ, ε, στ, ζ] και άρθρο 12 Παραρτ.

IV Μέρος Α παρ.11 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.4 του π.δ. 305/1996, άρθρο 32 του ν. 2696/1999 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 του ν. 3542/2007.

ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν:

- κραδασμούς (π.δ. 176/2005)
- θόρυβο (π.δ. 85/1991, π.δ. 149/2006)
- προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων (π.δ. 397/1994)
- προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες (άρθρα 36-41 του ν. 3850/2010 και π.δ. 82/2010).

4.3 Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας - αποδεικτικά στοιχεία αυτών

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων (άρθρο 2, π.δ. 304/2000).

α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (χωματουργικών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικριώματα, φορητές κλίμακες κ.λπ.) (άρθρα 17 & 45-74 του π.δ. 1073/1981, άρθρα 11-15 του ν. 1430/1984, π.δ. 31/1990, π.δ. 499/1991, π.δ. 395/1994 και οι τροποποιήσεις αυτών: π.δ. 89/1999, π.δ. 304/2000 και π.δ. 155/2004, π.δ. 105/1995 (παραρτ. ΙΧ), π.δ. 305/1996 (άρθρο 12 Παραρτ. ΙV μέρος Β Τμήμα ΙΙ παρ.7-9), κ.υ.α. 15085/593/2003, κ.υ.α. Δ13ε/4800/2003, π.δ. 57/2010, ν.3850/2010 (άρθρα 34 & 35).

β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το π.δ. 305/1996 (άρθρο 12 Παραρτ. ΙV, Μέρος Β, Τμήμα ΙΙ, παρ.7.4 και 8.5) και το π.δ. 304/2000 (άρθρο 2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία:

- Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας
- Άδεια κυκλοφορίας
- Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης
- Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης)
- Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το π.δ. 305/1996 (άρθρο 12, Παραρτ. ΙV, Μέρος Β, Τμήμα ΙΙ, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το π.δ. 89/1999 (Παραρτ. ΙΙ, παρ.2.1).

Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.

Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση- εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το π.δ. 89/1999 (άρθρο 4α παρ.3 και 6).

Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης, συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την κ.υ.α. 15085/593/2003 (άρθρο 3 και άρθρο 4 παρ.7).

5. Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το

είδος των εργασιών του Έργου. Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα:

5.1 Κατεδαφίσεις:

Ν. 495/1976, π.δ. 413/1977, π.δ. 1073/1981 (άρθρα 18 -33, 104), κ.υ.α. 8243/1113/1991 (άρθρο 7), υ.α. 31245/1993, ν. 2168/1993, π.δ. 396/1994 (άρθρο 9 παρ.4 Παραρτ. ΙΙΙ), υ.α. 3009/2/21-γ/1994, υ.α.2254/230/Φ.6.9/1994 και οι τροποποιήσεις αυτής: υ.α. Φ.6.9/13370/1560/1995 και υ.α. Φ.6.9/25068/1183/1996, π.δ. 305/1996 (άρθρο 12, Παραρτ.ΙV, Μέρος Β, Τμήμα ΙΙ, παρ.11), κ.υ.α. 3329/1989 και η τροποποίηση αυτής υ.α. Φ.28/18787/1032/2000, π.δ. 455/1995 και η τροποποίηση αυτού π.δ. 2/2006, π.δ. 212/2006, υ.α. 21017/84/2009.

5.3 Ικρίωματα και κλίμακες, Οδοί κυκλοφορίας – ζώνες κινδύνου, Εργασίες σε ύψος, Εργασίες σε στέγες:

Π.δ. 778/1980, π.δ. 1073/1981 (άρθρα 34-44), ν.1430/1984 (άρθρα 7-10), κ.υ.α. 16440/Φ.10.4/445/1993, π.δ. 396/1994 (άρθρο 9 παρ. 4 Παραρτ. ΙΙΙ), π.δ. 155/2004, π.δ. 305/1996 (άρθρο 12, Παραρτ.ΙV, Μέρος Α παρ. 1, 10 και Μέρος Β, Τμήμα ΙΙ παρ.4-6, 14).Ο

5.4 Εργασίες συγκόλλησης, οξυγονοκοπής & λοιπές θερμές εργασίες:

Π.δ. 95/1978, π.δ. 1073/1981 (άρθρα 96, 99, 104, 105), π.δ. 70/1990 (άρθρο 15), π.δ. 396/1994 (άρθρο 9 παρ. 4, Παραρτ. ΙΙΙ), Πυροσβεστική Διάταξη 7 Απόφ. 7568 Φ.700.1/1996, κ.υ.α. οικ.16289/330/1999.

5.5 Κατασκευή δομικών έργων (κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης, δεξαμενές κ.λπ.)

Π.δ. 778/1980, π.δ. 1073/1981 (άρθρα 26- 33 & 98), υ.α. 3046/304/1989, π.δ. 396/1994 (άρθρο 9 παρ.4, Παραρτ. ΙΙΙ), π.δ. 305/1996 (άρθρο 12, Παραρτ. ΙV, Μέρος Β, Τμήμα ΙΙ παρ. 12).

Άρθρο 44. Πρόληψη και αντιμετώπιση εργασιακού κινδύνου (ΣΑΥ-ΦΑΥ)

Απαραίτητο στοιχείο για την οριστική παραλαβή κάθε δημόσιου έργου είναι ο φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ). Ο ανάδοχος οφείλει να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 138 του ν. 4412/2016. Ο ανάδοχος υποχρεούται να συμπληρώσει το ΣΑΥ και ΦΑΥ κατά τα στάδια κατασκευής του έργου και να τηρεί τα οριζόμενα ή να συντάξει ΦΑΥ και ΣΑΥ αν δεν παραδοθούν από την Υπηρεσία σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο π.δ. 305/1996.

Τα ανωτέρω ΣΑΥ και ΦΑΥ θα συνταχθούν έτσι ώστε να είναι συμβατά με τα σχετικά υποδείγματα που έχουν συνταχθεί από το ΤΕΕ (ΤΕΕ/10068/22.4.19980 έγγραφο προς υπουργούς ΠΕΧΩΔΕ και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων).

Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τα έργα με ασφαλή τρόπο και σύμφωνα με τους νόμους, διατάγματα, αστυνομικές και λοιπές διατάξεις και τις οδηγίες της Υπηρεσίας, που αφορούν την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων. Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, αναφέρονται οι επόμενες διατάξεις, οι οποίες θα εφαρμόζονται όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν εκάστοτε κατά τον χρόνο της εφαρμογής τους:

- Το π.δ. 778/1980 (ΦΕΚ 193 Α) «Περί των μέτρων ασφάλειας κατά την εκτέλεσιν οικοδομικών εργασιών»
- Το π.δ. 1073/1981(ΦΕΚ 260 Α) «Περί μέτρων ασφάλειας κατά την εκτέλεσιν εργασιών εις εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού»

- Ο ν. 1430/1984 (ΦΕΚ 49 Α) «Κύρωση της 62 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας που αφορά τις διατάξεις ασφαλείας στην οικοδομική βιομηχανία και ρύθμιση θεμάτων που έχουν σχέση μ' αυτή»
- Ο ν. 1568/1985 (ΦΕΚ 177 Α) «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σε συνδυασμό με το άρθρο 39 του ν. 1836/1989 (ΦΕΚ 79 Α) «Προώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις»
- Το π.δ. 294/1988 (ΦΕΚ 138 Α) «Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα τεχνικού ασφαλείας για τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του άρθρου 1, παρ. 1 του ν. 1568/1985 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων»»
- Το π.δ. 157/1992 (ΦΕΚ 74 Α) «Επέκταση των Προεδρικών Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων που εκδόθηκαν με τις εξουσιοδοτήσεις του Ν. 1568/85 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων» στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ»
- Το π.δ. 395/1994 (ΦΕΚ 220 Α) «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζομένους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ», σε συνδυασμό με τα π.δ. 89/1999 (ΦΕΚ 94 Α), 396/1994 (ΦΕΚ 220 Α) και 304/2000 (ΦΕΚ 241 Α)
- Το π.δ. 17/1996 (ΦΕΚ 11 Α) «Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σε συνδυασμό με το π.δ. 159/1999 (ΦΕΚ 157 Α)
- Το π.δ. 305/1996 (ΦΕΚ 212 Α) «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/57/ΕΟΚ»
- Το π.δ. 105/1995 (ΦΕΚ 67 Α) «Ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφαλείας ή / και υγείας στην εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ»
- Η απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθ. 3046/304/30.1.1989 (ΦΕΚ 59 Δ) «Κτιριοδομικός κανονισμός» (ειδικά το άρθρο 5, παρ. 4.2 για τη χρήση εκρηκτικών)
- Η απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθ. 31245/οικ/22.5.1993 «Συστάσεις για κατεδαφίσεις κτιρίων», με κατ' αναλογία εφαρμογή της σε κατεδαφίσεις υπαρχόντων τεχνικών έργων κ.λπ.)
- Η απόφαση Υπουργού Δημοσίων Έργων με αριθ. ΒΜ5/30428/1980 (ΦΕΚ 589 Β) «Περί εγκρίσεως πρότυπης Τεχνικής Προδιαγραφής Σημάνσεως Εκτελουμένων Έργων σε οδούς εκτός κατοικημένων περιοχών»
- Η απόφαση Υπουργού Δημοσίων Έργων ΒΜ5/30058/1983 (ΦΕΚ 121 Β) «Έγκριση Πρότυπης Τεχνικής Προδιαγραφής Σημάνσεως Εκτελουμένων Έργων σε οδούς εντός κατοικημένων περιοχών»
- Η απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθ. ΔΙΠΑΔ/ΟΙΚ/502/1.7.2003 (ΦΕΚ 946 Β) «Έγκριση Τεχνικής Προδιαγραφής Σήμανσης Εκτελούμενων Οδικών Έργων εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών ως ελάχιστα όρια»
- Η κ.υ.α. Υπουργών ΠΕΚΑ και ΥΠΟΜΕΔΙ με αριθ. 6952/16.3.2011 (ΦΕΚ 420 Β) «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση

εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών».

Προς τούτο πρέπει ο Ανάδοχος να υποβάλει έγκαιρα προς έγκριση από την Υπηρεσία εγχειρίδιο ασφάλειας, μαζί με πίνακα διανομής και βεβαίωσης ενημέρωσης όλου του προσωπικού του εργοταξίου, αλλά και κάθε νεοπροσλαμβανομένου στο εργοτάξιο. Τέλος, πρέπει να ορίσει ένα μέλος του εργοταξίου του ως Υπεύθυνο Ασφαλείας. Το εν λόγω μέλος του εργοταξίου θα έχει υποχρέωση για ενημέρωση και παρακολούθηση τήρησης όλων των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας από όλους τους εργαζόμενους, και να τηρεί ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας όπως προβλέπεται στον ν. 1396/1983. Ο υπεύθυνος του εργοταξιακού γραφείου του αναδόχου παραμένει πάντα τελικός υπεύθυνος για την υγιεινή και ασφάλεια.

Ρητά καθορίζεται ότι ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για την ασφάλεια των εργαζομένων στα έργα και είναι δική του ευθύνη η λήψη των ενδεδειγμένων και ορθών μέτρων ασφαλείας και η τήρηση των σχετικών κανονισμών. Για θέματα πρόληψης ατυχημάτων ισχύουν όσα ορίζονται από την Ελληνική νομοθεσία, όπως εκάστοτε ισχύει κατά το χρόνο της εφαρμογής των διατάξεων.

Όλες οι δαπάνες εφαρμογής των διατάξεων υγιεινής και ασφάλειας βαρύνουν τον ανάδοχο και θα πρέπει να έχουν συνυπολογισθεί από αυτόν κατά τη διαμόρφωση της Προσφοράς του κατά ανηγμένο τρόπο στις τιμές της προσφοράς του.

Κανονιστικές απαιτήσεις

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί το έργο με τρόπο ασφαλή και σύμφωνα με τους νόμους, διατάγματα, αστυνομικές διατάξεις και οδηγίες του ΚτΕ, όπως εκφράζονται μέσω της Υπηρεσίας αναφορικά με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.

Σύστημα Οργάνωσης και Διαχείρισης Ασφάλειας Υγείας Εργασίας (ΣΟΔΑΥΕ)

Ο ανάδοχος θα πρέπει να εφαρμόσει το ΣΟΔΑΥΕ στο έργο ώστε να περιοριστεί ο εργασιακός κίνδυνος στο ελάχιστο. Ως ελάχιστες απαιτήσεις για το ΣΟΔΑΥΕ ορίζονται οι εξής:

- Δήλωση πολιτικής ασφάλειας εργασίας του Αναδόχου.
- Ορισμός τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή ασφαλείας και ιατρού Εργασίας.
Ειδικότερα και λόγω της σπουδαιότητας των θεσμών αυτών, τα προσόντα και καθήκοντα των ατόμων τα οποία θα παρέχουν τις υπηρεσίες του τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή θεμάτων ασφαλείας και υγείας, καθώς και του γιατρού εργασίας θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας (ν. 1568/1985, π.δ. 17/1996, π.δ. 305/1996, π.δ. 294/1988). Η ανάθεση των καθηκόντων του τεχνικού ασφαλείας και συντονιστή ασφαλείας και υγείας της εργασίας, καθώς και του γιατρού εργασίας γίνεται εγγράφως και κοινοποιείται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία και στο αρμόδιο ΚΕΠΕΚ του ΣΕΠΕ. Για την κάλυψη αναγκών του σε υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή ασφαλείας και γιατρού εργασίας, μετρήσεις, αναπροσαρμογή ή και εκπόνηση του ΣΑΥ και ΦΑΥ περιλαμβανομένης της εκτίμησης του εργασιακού κινδύνου, εκπαίδευση προσωπικού κ.λπ., ο ανάδοχος μπορεί να συμβάλλεται με εξωτερικούς συνεργάτες ή και ειδικά αδειοδοτημένη (π.δ. 95/1999, π.δ. 17/1996) από το Υπουργείο Εργασίας Εξωτερική Υπηρεσία Προστασίας Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου (ΕΞΥΠΠ).
- Καθορισμός αρμοδιοτήτων προσωπικού αναδόχου για θέματα ΑΥΕ

- Οργάνωση υπηρεσιών ΑΥΕ υπεργολάβων
- Εκπόνηση διαδικασιών ασφαλείας
Κατ' ελάχιστον απαιτούνται διαδικασίες για:
 - α. αναφορά ατυχήματος
 - β. διερεύνηση των ατυχημάτων και τήρηση αρχείων βάσει νομοθεσίας
 - γ. αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης
 - δ. χρήση μέσων ατομικής προστασίας
 - ε. εκπαίδευση προσωπικού
 - στ. ιατρικές εξετάσεις εργαζομένων.
- Κατάρτιση ειδικών μελετών π.χ. για βοηθητικές κατασκευές όπου τέτοια μελέτη προβλέπεται από τη νομοθεσία ή προτείνεται από το ΣΑΥ της μελέτης ή της κατασκευής.
- Διαδικασίες επιθεωρήσεων
Ο ανάδοχος θα πρέπει να προγραμματίζει την τακτική επιθεώρηση των χώρων, του εξοπλισμού, των μεθόδων και των πρακτικών εργασίας σε εβδομαδιαία βάση, εκτός αν άλλως ορίζεται στη νομοθεσία ή το απαιτούν οι συνθήκες εκτέλεσης του έργου, ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη λήψη μέτρων για την επανόρθωση των επικίνδυνων καταστάσεων που επισημαίνονται. Οι επιθεωρήσεις πρέπει να τεκμηριώνονται γραπτά.
- Άλλες προβλέψεις:
 - α. Εκ των προτέρων γνωστοποίηση της έναρξης των εργασιών στο Έργο προς το αρμόδιο ΚΕΠΕΚ του ΣΕΠΕ
 - β. Κατάρτιση προγράμματος και υλοποίηση εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα ΑΥΕ
 - γ. Οδηγίες ασφαλούς εργασίας προς εφαρμογή από όλους τους εργαζομένους στο εργοτάξιο
 - δ. Πρόβλεψη για σύγκληση μηνιαίων συσκέψεων για θέματα ΑΥΕ με τον συντονιστή ΑΥΕ και τους υπεργολάβους, παρουσία του τεχνικού ασφαλείας και του ιατρού εργασίας.

Υποχρέωση αναδόχου για αναθεώρηση ΣΑΥ και ΦΑΥ

Ο συντονιστής ασφαλείας και υγείας του έργου υποχρεούται να κάνει την αναθεώρηση του Σχεδίου και του Φακέλου Ασφαλείας και Υγείας της Μελέτης, να παρακολουθεί τις εργασίες όσον αφορά θέματα ΑΥΕ και να συντάξει τον τελικό ΦΑΥ.

Το ΣΑΥ αναπροσαρμόζεται σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών, στο δε ΦΑΥ εμπεριέχονται οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει.

Συνεπώς, ο ΦΑΥ συμπληρώνεται σταδιακά και παραδίδεται με την ολοκλήρωση του Έργου στον ΚΤΕ ενημερωμένος, ώστε να περιέχει τα πραγματικά στοιχεία του έργου, έτσι όπως αυτό κατασκευάσθηκε. Στην περίπτωση, που δεν έχει παραδοθεί από την Υπηρεσία ΣΑΥ & ΦΑΥ στον ανάδοχο μαζί με την Τεχνική μελέτη, αυτός υποχρεούται στη σύνταξη αυτών αδαπάνως για το Δημόσιο.

Το ΣΑΥ πρέπει να περιέχει τα εξής:

- Γενικά
- Είδος έργου και χρήση αυτού
- Σύνοψη περιγραφή του έργου
- Ακριβή διεύθυνση του έργου

- Στοιχεία κυρίου του έργου
- Στοιχεία του υπόχρεου για εκπόνηση του ΣΑΥ
- Πληροφορίες για τα υπάρχοντα δίκτυα υπηρεσιών κοινής ωφέλειας
- Στοιχεία για την προσπέλαση στο εργοτάξιο και την ασφαλή πρόσβαση στις θέσεις εργασίας
- Ρύθμιση της κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων εντός και πέριξ του εργοταξίου
- Καθορισμό των χώρων αποθήκευσης υλικών και τρόπου αποκομιδής ακρήστων
- Συνθήκες αποκομιδής επικινδυνών υλικών
- Διευθέτηση χώρων υγιεινής, εστίασης και πρώτων βοηθειών
- Μελέτες κατασκευής ικριωμάτων που δεν περιγράφονται στις ισχύουσες διατάξεις π.χ. ειδικοί τύποι ικριωμάτων, αντιστηρίξεις μεγάλων ορυγμάτων, ή επιχωμάτων κ.λπ., και διατάξεις για πρόσδεση κατά την εργασία σε ύψος
- Καταγραφή σε πίνακα των φάσεων και υποφάσεων εργασιών του έργου, σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου
- Την καταγραφή σε πίνακα των κινδύνων, των πηγών κινδύνων και της εκτίμησης επικινδυνότητας κάθε φάσης και υποφάσης του έργου με κλιμάκωση της εκτίμησης επικινδυνότητας π.χ.
X = Χαμηλή εκτίμηση κινδύνου
M = Μέτρια εκτίμηση κινδύνου
Y = Υψηλή εκτίμηση κινδύνου
Σε περίπτωση ταυτόχρονης εκτέλεσης φάσεων εργασιών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιπλέον απορρέοντες κίνδυνοι.
- Εναλλακτικές μέθοδοι εργασίας για κινδύνους που δεν μπορούν να αποφευχθούν
- Για τον εναπομένοντα εργασιακό κίνδυνο θα πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα μέτρα για την πρόληψή του, καθώς και ειδικά μέτρα για εργασίες που ενέχουν ειδικούς κινδύνους (Παράρτημα II του άρθρου 12 του π.δ. 305/1996).

Ο ΦΑΥ πρέπει να περιέχει τα εξής:

- Γενικά
- Είδος έργου και χρήση αυτού
- Ακριβής διεύθυνση του έργου
- Αριθμό αδείας
- Στοιχεία κυρίου του έργου
- Στοιχεία του συντονιστή ασφαλείας και υγείας που θα συντάξει τον ΦΑΥ
- Στοιχεία από το μητρώο του έργου
- Τεχνική περιγραφή του έργου
- Παραδοχές μελέτης
- Τα σχέδια «ως κατεσκευάσθη»
- Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφαλείας και υγείας, τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθόλη τη διάρκεια της ζωής του έργου, π.χ. εργασίες συντήρησης, μετατροπής, καθαρισμού κ.λπ.
Ενδεικτικά οι οδηγίες και τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στον ασφαλή τρόπο εκτέλεσης των διαφόρων εργασιών, στην αποφυγή κινδύνων από τα διάφορα δίκτυα (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, αερίων, ατμού κ.λπ.) στην πυρασφάλεια κ.λπ.

- Εγχειρίδιο Λειτουργίας και Συντήρησης του έργου, που θα περιλαμβάνει:
 - α. Τον κανονισμό λειτουργίας του έργου π.χ. όλα τα στοιχεία που θα αφορούν τη χρήση του έργου από τους χρήστες, βασικά ενημερωτικά φυλλάδια κατάλληλα και επαρκή, που θα διανεμηθούν στους χρήστες ώστε κάθε χρήστης να γνωρίζει πως θα χρησιμοποιήσει το έργο και τι θα κάνει σε περίπτωση εκτάκτων γεγονότων.
 - β. Οδηγίες λειτουργίας για το προσωπικό λειτουργίας και εκμετάλλευσης του έργου π.χ. οδηγίες χρήσης του ακίνητου και κινητού εξοπλισμού που ανήκει στη συγκεκριμένη εργολαβία σε συνθήκες κανονικής λειτουργίας και σε συνθήκες εκτάκτου περιστατικού κ.λπ.
 - γ. Οδηγίες συντήρησης του έργου. Περιλαμβάνονται συγκεκριμένες οδηγίες για την περιοδική συντήρηση του έργου. Κατά την εκτέλεση του έργου, το ΣΑΥ και ο ΦΑΥ τηρούνται στο εργοτάξιο με ευθύνη του αναδόχου και είναι στη διάθεση των ελεγκτικών Αρχών. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποχρεούται να παρακολουθεί την ύπαρξη και εφαρμογή των ΣΑΥ – ΦΑΥ.

Μετά την αποπεράτωση του έργου ο Φάκελος Ασφαλείας και Υγείας συνοδεύει το έργο καθόλη τη διάρκεια της ζωής του και φυλάσσεται με ευθύνη του ΚτΕ.

Δαπάνη σύνταξης ΣΑΥ και ΦΑΥ

Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα παραπάνω αφορούν στην οργάνωση του εργοταξίου και απαιτούνται από τον νόμο, βαρύνουν τον ανάδοχο και θα πρέπει να έχουν συνυπολογιστεί από αυτόν κατά τη διαμόρφωση της Προσφοράς του.

Ο ανάδοχος ευθύνεται για την τήρηση ΣΑΥ και ΦΑΥ στο εργοτάξιο κατά την εκτέλεση του έργου, τα οποία θα πρέπει να είναι στη διάθεση των ελεγκτικών Αρχών και φυσικά της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Σε περίπτωση ατυχήματος ο ανάδοχος του έργου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις έχει την αποκλειστική ευθύνη για την τυχόν μη λήψη των αναγκαίων μέτρων ασφάλειας και υγείας.

Άρθρο 45. Ασφαλίσεις προσωπικού - Ατυχημάτων

Ο ανάδοχος υποχρεούται με την εγκατάστασή του στο έργο να ασφαλίσει αφενός το έργο «κατά παντός κινδύνου» για το σύνολο της αξίας του και αφετέρου τα πάσης φύσεως υλικά, για το χρονικό διάστημα από την παραλαβή μέχρι την ενσωμάτωσή τους στο έργο. Ο ανάδοχος υποχρεούται με την εγκατάστασή του στο έργο να ασφαλίσει αυτό έναντι παντός κινδύνου, ζημίας και ατυχήματος που τυχόν θα προκληθεί είτε στο προσωπικό του, είτε στο προσωπικό του ΚτΕ είτε σε τρίτους για σωματικές και υλικές βλάβες. Επίσης, είναι υποχρεωμένος να ασφαλίσει τα οχήματα που θα χρησιμοποιούνται στο έργο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

45.1 Γενικές απαιτήσεις ασφάλισης

- α. Κατά τη σύναψη των ασφαλίσεων του ο ανάδοχος οφείλει να λαμβάνει υπόψη του και να συμμορφώνεται με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, όπως ισχύει κατά την ημέρα σύναψης των ασφαλιστικών συμβάσεων, όπως ενδεικτικά του ν. 4364/2016 (ΦΕΚ 13 Α). Εφόσον το έργο συγχρηματοδοτείται από πόρους της ΕΕ, ο ανάδοχος οφείλει να συμμορφώνεται με την περί ασφαλίσεων νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με τις διατάξεις των ευρωπαϊκών Οδηγιών.

- β.** Ο ανάδοχος οφείλει να συμμορφώνεται με τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.
- γ.** Ως ασφάλιση θεωρείται η πρωτασφάλιση. Οι αντασφαλίσεις δεν γίνονται δεκτές ως ασφαλιστήρια του έργου.
- δ.** Κάθε ασφάλιση, της οποίας το ασφαλιστήριο εκδίδεται στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή, θα προσυπογράφεται από τον αντιπρόσωπο στην Ελλάδα της εκδότριας και διέπεται από τον ν. 4364/2016, όπως ισχύει.
- ε.** Οι παρεχόμενες ασφαλίσεις δεν απαλλάσσουν ούτε περιορίζουν κατά οποιονδήποτε τρόπο τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες του ανάδοχου που απορρέουν από τη σύμβαση του έργου, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προβλεπόμενες από τις σχετικές ασφαλιστικές συμβάσεις απαλλαγές, εξαιρέσεις, εκπτώσεις, προνόμια, περιορισμούς κ.λπ., και ο ανάδοχος παραμένει αποκλειστικά υπεύθυνος για την αποκατάσταση ζημιών σε πρόσωπα ή/και πράγματα και πέραν από τα ποσά κάλυψης των πιο πάνω ασφαλιστηρίων.
- στ.** Όλες οι ασφαλιστικές συμβάσεις:
- θα έχουν καταρτισθεί εγγράφως
 - θα περιλαμβάνουν όρους, οι οποίοι θα ικανοποιούν πλήρως τους όρους των συμβατικών τευχών, και
 - θα τυγχάνουν της αποδοχής του ΚτΕ.
- Η αποδοχή του ΚτΕ έχει την έννοια ότι οι όροι των ασφαλιστικών συμβάσεων ανταποκρίνονται στους όρους των συμβατικών τευχών.
- ζ.** Η εκ μέρους του Αναδόχου καταβολή του πρώτου ασφαλίστρου, που αποτελεί ασφαλιστικό βάρος και που είναι απαραίτητη για την έναρξη των εννόμων αποτελεσμάτων της ασφάλισης, θα γίνεται πριν από την έναρξη ισχύος της ασφαλιστικής περιόδου.
- η.** Οι γενικοί όροι ασφάλισης και οι εξαιρέσεις που θεσπίζουν δεν θίγουν την, από τον ν. 489/1976 και το π.δ. 237/1986, ευθύνη των ασφαλιστών έναντι τρίτων, η οποία παραμένει αλώβητη από τους όρους του ασφαλιστηρίου.
- θ.** Ο Ανάδοχος οφείλει, με μέριμνα και δαπάνη του, να συνάψει ασφαλιστικές συμβάσεις που να καλύπτουν κατ' ελάχιστον τις ασφαλίσεις (πρόσωπα και αντικείμενα ασφάλισης) που αναφέρονται στις παραγράφους 45.4, 45.5 και 45.6 και σύμφωνα με τις ειδικές απαιτήσεις που ορίζονται στην παρ. 45.7 του παρόντος άρθρου.
- ι.** Οι ασφαλιστικές εταιρίες θα είναι φερέγγυες στο μέτρο των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν για το παρόν έργο και θα έχουν δόκιμη δραστηριότητα σε χώρες - μέλη της ΕΕ ή/και του ΕΟΧ.
- ια.** Όλες οι ασφαλιστικές συμβάσεις θα συνάπτονται σε Ευρώ.
- ιβ.** Ο ανάδοχος υποχρεούται να θέτει στη διάθεση των ασφαλιστών:
- κάθε στοιχείο που έθεσε ο ΚτΕ υπόψη των διαγωνιζομένων
 - κάθε στοιχείο από την Προσφορά του που υπέβαλε ως διαγωνιζόμενος
 - κάθε στοιχείο από τις έρευνες / μελέτες που τυχόν θα υποβάλει ως ανάδοχος κατά την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων
 - κάθε στοιχείο από τις μελέτες που ο ΚτΕ θέτει υπόψη του αναδόχου.
- Επίσης υποχρεούται να επιτρέπει την προσπέλαση των εργοταξίων του, αποθηκών του κ.λπ. από τους εκπροσώπους των ασφαλιστών.
- ιγ.** Ο ΚτΕ έχει το δικαίωμα:

- να επικοινωνεί απευθείας με τους ασφαλιστές
- να παρέχει στους ασφαλιστές στοιχεία που έχει υποβάλει ο ανάδοχος
- να παρέχει στους ασφαλιστές στοιχεία δικών του παρατηρήσεων και ελέγχων.

Η υπό του ΚτΕ άσκηση του δικαιώματος τούτου δεν συνεπάγεται δικαίωμα του αναδόχου για οποιασδήποτε φύσης αποζημιώσεις.

- ιδ.** Κατά την υποβολή των ασφαλιστηρίων συμβολαίων της παραγράφου 45.4, οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να συνυποβάλουν και Υπεύθυνη Δήλωση, στην οποία να αναφέρουν ότι έλαβαν γνώση του παρόντος άρθρου της ΕΣΥ και ότι με το ασφαλιστήριο καλύπτονται πλήρως και χωρίς καμία εξαίρεση όλοι οι όροι και απαιτήσεις που αναφέρονται στα υπόψη άρθρα. Όμοια, κατά την υποβολή του ασφαλιστηρίου της παραγράφου 45.6, εφόσον τούτο αναφέρεται σε ασφαλιστήριο του συγκεκριμένου έργου (Project cover) και όχι σε ασφαλιστήριο ετήσιας βάσης των μελετητών / συμβούλων (Annual open cover) με όριο κάλυψης τουλάχιστον τα ζητούμενα, οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να υποβάλουν Υπεύθυνη Δήλωση ιδίου περιεχομένου με την προηγούμενη υποπαράγραφο.
- ιε.** Εφιστάται η προσοχή του Αναδόχου στα παρακάτω:
- Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις (ελληνικές και αλλοδαπές) υπόκεινται υποχρεωτικά στην αρμοδιότητα των ελληνικών δικαστηρίων.
 - Αντίγραφα ασφαλιστηρίων συμβολαίων δεν θα γίνονται δεκτά παρά μόνο εάν έχουν επικυρωθεί από φορέα αρμόδιο για την έκδοση κυρωμένων αντιγράφων.

45.2 Ειδικές ρήτρες για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του αναδόχου στις υποχρεώσεις του

- α.** Αν απαιτείται αλλαγή ασφαλιστικής εταιρίας ή τροποποίηση των όρων της ασφαλιστικής σύμβασης ή αμφότερα, ο ανάδοχος υποχρεούται να συμμορφώνεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη σχετική ειδοποίηση. Σε αντίθετη περίπτωση μπορεί να εφαρμοστεί η διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 160 του ν. 4412/2016.
- β.** Σε περίπτωση που ο ανάδοχος παραλείψει ή αμελήσει να συμμορφωθεί με τις ασφαλιστικές του υποχρεώσεις, ο ΚτΕ δικαιούται να συνάψει στο όνομα και με δαπάνες του αναδόχου την(τις) αντίστοιχη(ες) ασφαλιστική(ές) σύμβαση(εις). Τα ασφάλιστρα και οι σχετικές δαπάνες σύναψης της(των) σύμβασης(ων) θα καταβληθούν από τον ανάδοχο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη σχετική ειδοποίηση.
- γ.** Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής, θα επιβαρύνονται με τον νόμιμο τόκο υπερημερίας. Σε περίπτωση που παρέλθει τρίμηνο χωρίς η καταβολή να έχει συντελεσθεί, ο ΚτΕ έχει το δικαίωμα:
- να συμψηφίσει το σχετικό ποσό (με τους τόκους υπερημερίας) με επόμενη καταβολή προς τον ανάδοχο, αν υπάρχει, ή
 - να εκπέσει το σχετικό ποσό (με τους τόκους υπερημερίας) από τις οποιασδήποτε φύσης εγγυήσεις που έχει στα χέρια του, ή
 - να αναζητήσει το οφειλόμενο ποσό (με τους τόκους υπερημερίας) με τις νόμιμες διαδικασίες είσπραξης οφειλής προς το Δημόσιο.

Οι τόκοι υπερημερίας θα υπολογίζονται:

- για τα ασφάλιστρα, από την ημερομηνία καταβολής τους, και

- για τα λοιπά έξοδα από την ημερομηνία κοινοποίησης προς τον ανάδοχο των οφειλομένων ποσών.
- δ. Σε περίπτωση που ο ανάδοχος αμελεί ή δυστροπεί να καταβάλει στους ασφαλιστές το οφειλόμενο ποσό των ασφαλίσεων, ο ΚΤΕ για να αποφύγει ενδεχόμενη ακύρωση των ασφαλιστηρίων, δικαιούται να καταβάλει τα ασφάλιστρα στους ασφαλιστές, με χρέωση και για λογαριασμό του αναδόχου, μετά από προηγούμενη ειδοποίηση του τελευταίου. Σε τέτοια περίπτωση, η εκ μέρους του ΚΤΕ είσπραξη των ποσών των ασφαλίσεων που κατέβαλε, προσαυξημένων με τους τόκους υπερημερίας, θα γίνεται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο του παρόντος. Οι τόκοι υπερημερίας θα προσμετρώνται από την ημερομηνία καταβολής των ασφαλίσεων.
- ε. Ο ανάδοχος υποχρεούται να καταβάλει στους δικαιούχους κάθε ποσό που δεν μπορεί να εισπραχθεί από τους ασφαλιστές λόγω εξαιρέσεων, απαλλαγών κ.λπ., σύμφωνα με τους όρους των ασφαλιστηρίων. Σε περίπτωση δυστροπίας του αναδόχου, ο ΚΤΕ έχει το δικαίωμα να εισπράξει τα οφειλόμενα από την επόμενη καταβολή προς τον ανάδοχο ή να τα εκπίπτει από τις εγγυήσεις που έχει στα χέρια του.
- στ. Σε περίπτωση που η ασφαλιστική εταιρία με την οποία ο ανάδοχος συνήψε ασφαλιστική σύμβαση, παραλείπει ή αρνηθεί να εξοφλήσει (μερικά ή ολικά) οποιαδήποτε ζημιά κ.λπ., για οποιονδήποτε λόγο ή αιτία, ο ανάδοχος έχει την αποκλειστική ευθύνη για την αποκατάσταση της μη εξοφλημένης ζημιάς ή βλάβης ή καταβολής αποζημίωσης κ.λπ., σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης. Ο ΚΤΕ, σε περίπτωση δυστροπίας του αναδόχου, θα υπολογίσει το αντίστοιχο ποσό και θα το συμψηφίσει με την προς τον ανάδοχο προσεχή καταβολή του. Εάν χρηματική καταβολή δεν προβλέπεται, ο ΚΤΕ θα το εκπέσει από τις οποιασδήποτε φύσης εγγυήσεις που έχει στα χέρια του.
- ζ. Σε περίπτωση ολικής ή μερικής διακοπής των εργασιών από υπαιτιότητα του αναδόχου, το έργο, σε οποιαδήποτε φάση και αν βρίσκεται, θα ασφαλισθεί έναντι όλων των ενδεχομένων κινδύνων από τον ΚΤΕ και τα έξοδα της ασφάλισης αυτής θα βαρύνουν τον ανάδοχο.

45.3 Διαδικασία ελέγχου από τον ΚΤΕ της επάρκειας των ασφαλιστικών συμβάσεων

- α. Ο ΚΤΕ θα ελέγχει τις ασφαλιστικές συμβάσεις όσον αφορά τη συμβατότητα των όρων της ασφαλιστικής σύμβασης με τους όρους του παρόντος άρθρου και των λοιπών όρων των συμβατικών τευχών.
- β. Ο ανάδοχος θα υποβάλει στην Υπηρεσία, κατά την υπογραφή του εργολαβικού συμφωνητικού ή το αργότερο εντός της σχετικής προθεσμίας σύμφωνα με το άρθρο 6 της παρούσας, τις ασφαλιστικές συμβάσεις των παραγράφων 45.4 και 45.6. Δεκτή γίνεται επίσης επίσημη βεβαίωση ασφάλισης της/των ασφαλιστικής/ών εταιρίας/ιών (Cover Note Policy) συνοδευόμενη από την υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 45.1.(ιδ) της παρούσας.
- γ. Τα εν λόγω ασφαλιστήρια θα υποβληθούν μαζί με την απόδειξη πληρωμής της προκαταβολής των ασφαλίσεων. Επισημαίνεται ότι στα ως άνω ασφαλιστήρια θα έχει περιληφθεί όρος ότι ο ΚΤΕ διατηρεί το δικαίωμα για την απαραίτητη εφαρμογή όλων των σχετικών απαιτήσεών του.
- δ. Σε περίπτωση αντιρρήσεων του ΚΤΕ επί της ασφαλιστικής σύμβασης ισχύουν τα επόμενα:

- Ο ανάδοχος οφείλει πλήρη συμμόρφωση προς τις παρατηρήσεις του ΚτΕ. Προς τούτο, εντός δέκα πέντε (15) ημερών από λήψεως της σχετικής ειδοποίησης του ΚτΕ, θα υποβάλει την αναμορφωμένη ασφαλιστική σύμβαση προς επανέλεγχο.
 - Αν και η νέα ασφαλιστική σύμβαση δεν πληροί τους όρους αποδοχής της από τον ΚτΕ, τότε ο ΚτΕ δύναται να εφαρμόσει τις προβλέψεις της παραγράφου 45.2.(α) της παρούσας.
- ε.** Σε περίπτωση συμφωνίας του ΚτΕ, ο ανάδοχος οφείλει να καταβάλει το πρώτο ασφάλιστρο και να υποβάλει στην Υπηρεσία την κάθε ασφαλιστική σύμβαση με τα αποδεικτικά καταβολής του πρώτου ασφαλίστρου, στην προθεσμία που ορίζεται στην παράγραφο 6 της παρούσας.
- στ.** Ο έλεγχος ή η σιωπηλή αποδοχή ασφαλιστικής σύμβασης δεν απαλλάσσει τον ανάδοχο, ούτε απομειώνει οποιαδήποτε ευθύνη του, που απορρέει από το παρόν άρθρο και γενικά τη σύμβαση του έργου.
- ζ.** Αν ο ανάδοχος δεν τηρήσει την προθεσμία των ανωτέρω παραγράφων 45.3.(δ) ή 45.3.(ε), ο ΚτΕ δύναται να κηρύξει έκπτωτο τον ανάδοχο σύμφωνα με το άρθρο 160 του ν. 4412/2016 ή να συνάψει τα ασφαλιστήρια συμβόλαια με ασφαλιστική εταιρία της επιλογής του και στο όνομα, για λογαριασμό και με δαπάνη του αναδόχου.

45.4 Ασφάλιση εργασιών και εξοπλισμού του αναδόχου

45.4.1 Ελάχιστη κάλυψη ασφάλισης του έργου «κατά παντός κινδύνου»

- α.** Ο ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει το έργο πλήρως και «κατά παντός κινδύνου» και σύμφωνα με τους όρους των συμβατικών τευχών, την Ελληνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία, για το συμβατικό τίμημα του έργου (χωρίς ΦΠΑ) συμπεριλαμβανομένων των τυχόν αναπροσαρμογών αυτού (θετικών ή αρνητικών).
- β.** Ο ανάδοχος υποχρεούται να ζητά από τους ασφαλιστές του, κατά τακτά χρονικά διαστήματα, την αναπροσαρμογή του ύψους της ασφαλιστικής κάλυψης, σύμφωνα με το πραγματικό συμβατικό τίμημα του έργου.
- γ.** Η ασφαλιστική κάλυψη παρέχεται έναντι οποιασδήποτε απώλειας, ζημίας ή καταστροφής, μερικής ή ολικής, που οφείλεται ή προκαλείται από οποιοδήποτε λόγο ή αιτία, τυχαία περιστατικά, αιφνίδια γεγονότα, φυσικά φαινόμενα, αμέλεια / σφάλμα / παράλειψη ή λάθος της μελέτης, οποθενδήποτε και αν προέρχεται ή/και κατασκευή, ελαττωματικά ενσωματωμένα υλικά, κακοτεχνία / λανθασμένη εργασία, πλημμελή / ελλιπή συντήρηση κ.λπ. Επίσης, η ασφαλιστική κάλυψη θα παρέχεται για:
- βλάβες / καταστροφές που προέρχονται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες έστω και εξαιρετικά σπάνιας εμφάνισης
 - βλάβες / καταστροφές από σεισμούς και άλλα συναφή με το έργο ατυχήματα και ζημιογόνα συμβάντα.
- Όμοια θα παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη για τα κάθε φύσης υλικά από την παραλαβή τους μέχρι την ενσωμάτωσή τους στο έργο.
- δ.** Η ασφάλιση του έργου κατά παντός κινδύνου, περιλαμβανομένων και των περιπτώσεων ζημιών από ανωτέρα βία, είναι υποχρεωτική (παρ. 4 άρθρου 144 του ν. 4412/2016).
- ε.** Στην ασφαλιστική σύμβαση θα περιλαμβάνεται όρος ότι οι ασφαλιστές παραιτούνται του δικαιώματος της υποασφάλισης.

- στ.** Επίσης με το ίδιο ασφαλιστήριο θα ασφαρίζονται «κατά παντός κινδύνου» και οι μόνιμες ή/και προσωρινές εργοταξιακές εγκαταστάσεις του αναδόχου, καθώς επίσης και ο εν γένει μηχανικός εξοπλισμός, που θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή του έργου.
- ζ.** Η διάρκεια της ασφάλισης αρχίζει με την υπογραφή της σύμβασης και λήγει με το πέρας της 15-μηνιας περιόδου υποχρεωτικής συντήρησης των εγκαταστάσεων από τον ανάδοχο. Για τους δεκαπέντε (15) μήνες της περιόδου συντήρησης θα καλύπτονται ζημιές κ.λπ. στο έργο, των οποίων το αίτιο ανάγεται είτε στην περίοδο κατασκευής είτε προκαλούνται από τον ίδιο τον ανάδοχο στα πλαίσια των συμβατικών εργασιών συντήρησης.

45.4.2 Ασφάλιση κατά σωματικών βλαβών και ζημιών ιδιοκτησίας (Ασφάλιση αστικής ευθύνης έναντι τρίτων)

- α.** Με την ασφάλιση αυτή θα καλύπτεται η «αστική ευθύνη» του αναδόχου έναντι τρίτων και οι ασφαλιστές υποχρεούνται να καταβάλουν αποζημιώσεις σε τρίτους για σωματικές βλάβες, ψυχική οδύνη, ηθική βλάβη και υλικές ζημιές σε πράγματα, ακίνητα και κινητά ή και ζώα, που προξενούνται καθόλη τη διάρκεια του έργου και εξαιτίας των εργασιών κατασκευής, συντήρησης, επισκευής, αποκατάστασης ζημιών του έργου και διαφόρων άλλων ρυθμίσεων, οποτεδήποτε γίνονται αυτές, και εφόσον εκτελούνται στα πλαίσια των συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου. Θα καλύπτονται επίσης και ζημιές σε όμορες ιδιοκτησίες / εγκαταστάσεις.
- β.** Η ευθύνη των ασφαλιστών θα αρχίζει με την υπογραφή της σύμβασης και λήγει με το πέρας της περιόδου υποχρεωτικής συντήρησης.
- γ.** Τα όρια αποζημίωσης από την ασφάλιση, σε ένα αυτοτελές ασφαλιστήριο αστικής ευθύνης έναντι τρίτων θα είναι, κατά περιστατικό, τουλάχιστον όπως ορίζεται παρακάτω:
- Για υλικές ζημιές θετικές ή αποθετικές σε πράγματα τρίτων, ανεξάρτητα από τον αριθμό των ζημιωθέντων τρίτων:
€300.000,00
 - Για σωματική βλάβη ή θάνατο τρίτων κατ' άτομο και ατύχημα:
€300.000,00
 - Για σωματική βλάβη ή θάνατο τρίτων μετά από ομαδικό ατύχημα ανεξάρτητα από τον αριθμό των παθόντων:
€1.000.000,00
- δ.** Ο ανάδοχος θα είναι ασφαλισμένος για την αστική ευθύνη έναντι τρίτων και κατά την περίοδο συντήρησης του έργου, με το ίδιο ως άνω ασφαλιστήριο ή με άλλο ανεξάρτητο, εκδιδόμενο πριν από την έναρξη της περιόδου συντήρησης και το οποίο θα υποβάλλεται εγκαίρως στον ΚτΕ για έλεγχο. Στην περίπτωση της μη υποβολής και αποδοχής του, δεν θα επιτραπεί η έναρξη της συντήρησης του έργου.
- ε.** Το ανώτατο αθροιστικό όριο ευθύνης των ασφαλιστών ορίζεται για όλη τη διάρκεια της ασφάλισης σε €3.000.000,00.
- στ.** Στο ασφαλιστήριο θα προβλέπεται και κάλυψη της αστικής ευθύνης του αναδόχου έναντι του απασχολούμενου στο έργο εργατοτεχνικού προσωπικού για την περίπτωση ατυχήματος (ευθύνη εργοδότη). Τα προβλεπόμενα ελάχιστα όρια αποζημιώσεων (πέραν των αποζημιώσεων της βασικής

ασφάλισης, π.χ. ΕΦΚΑ) θα ανέρχονται στο 25% των κατά περίπτωση ανωτέρω ορίων, για όλη τη διάρκεια ισχύος της ασφαλιστικής κάλυψης.

45.4.3 Ασφάλιση Κυρίου Μηχανικού Εξοπλισμού

- α.** Με το ίδιο ως άνω ασφαλιστήριο «κατά παντός κινδύνου» θα καλύπτεται και ο βασικός ή εξειδικευμένος μηχανικός εξοπλισμός, που θα χρησιμοποιηθεί στην κατασκευή του έργου.
- β.** Το ασφαλιστήριο θα επισυνάπτεται η σχετική κατάσταση με τα χαρακτηριστικά και την ταυτότητα των αντίστοιχων μηχανημάτων. Η συγκεκριμένη ασφαλιστική κάλυψη θα παρέχεται για αξίες αντικατάστασης των μηχανημάτων με καινούργια, αντίστοιχου τύπου ή τουλάχιστον ίδιας δυναμικότητας.
- γ.** Ο μηχανικός εξοπλισμός θα είναι ασφαλισμένος έναντι οποιασδήποτε απώλειας ή ζημιάς (εξαιρουμένων των ίδιων εσωτερικής φύσης μηχανικών / ηλεκτρολογικών / ηλεκτρονικών κ.λπ. βλαβών), που οφείλονται ή προκαλούνται από ανωτέρα βία, ανθρώπινο λάθος ή/και τυχαία περιστατικά.
- δ.** Ο ανάδοχος δεν δικαιούται, για οποιαδήποτε περίπτωση, να διεκδικήσει από τον ΚτΕ αποζημίωση για τυχόν ζημιά ή ολική απώλεια μηχανήματος κ.λπ., ακόμη και για περίπτωση ανωτέρας βίας.
- ε.** Η ασφάλιση των μηχανημάτων θα καλύπτει και τη μετακίνηση, τη μεταφορά και τους τυχαίους ελιγμούς όλων των μηχανημάτων προς και από την περιοχή του έργου.

45.5 Ασφάλιση προσωπικού του αναδόχου

- α.** Ο ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένο στον ΕΦΚΑ και στα λοιπά ταμεία όλο το προσωπικό, ημεδαπό και αλλοδαπό, που απασχολεί ο ίδιος ή οι υπεργολάβοι του, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία και τις οικείες περί ΕΦΚΑ διατάξεις.
- β.** Ο ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίζει το εργατοτεχνικό και υπαλληλικό προσωπικό του, ημεδαπό και αλλοδαπό, έναντι ατυχημάτων σε ασφαλιστικούς οργανισμούς ή εταιρίες αναγνωρισμένες από το Κράτος και που λειτουργούν νόμιμα, εφόσον το προσωπικό αυτό δεν υπάγεται σε διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας περί ΕΦΚΑ. Η υποχρέωση αυτή ισχύει και για το κάθε φύσης προσωπικό που απασχολούν, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, οι υπεργολάβοι, προμηθευτές, σύμβουλοι και κάθε φύσης συνεργάτες του αναδόχου.
- γ.** Ο ΚτΕ δικαιούται να ελέγχει την τήρηση των όρων του παρόντος άρθρου, ο δε ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει στον ΚτΕ όλα τα σχετικά στοιχεία για την πραγματοποίηση των υπόψη ελέγχων.
- δ.** Οι όροι των ανωτέρω παραγράφων ισχύουν από την υπογραφή της σύμβασης μέχρι το πέρας της περιόδου υποχρεωτικής συντήρησης.

45.6 Ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης συμβούλων μηχανικών / μελετητών

- α.** Ο ανάδοχος θα μεριμνήσει για την ασφαλιστική κάλυψη, με ανεξάρτητο ασφαλιστήριο, της επαγγελματικής αστικής ευθύνης τυχόν μελετητών και συμβούλων που θα χρησιμοποιήσει για την τυχόν εκπόνηση μελετών για το έργο έναντι κινδύνων ή συνεπειών που θα απορρέουν από σφάλματα ή παραλείψεις εκ μέρους των μελετητών / συμβούλων (Professional Indemnity Insurance - Project cover). Στην περίπτωση που ο μελετητής ή ένας ή

περισσότεροι επιμέρους μελετητές (από ομάδα μελετητών) διαθέτουν ασφαλιστήριο επαγγελματικής ευθύνης σε ετήσια βάση (Annual Open Cover), με όρια κάλυψης τουλάχιστον τα ζητούμενα, τότε είναι δυνατό αυτά να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο της ανωτέρω συγκεκριμένης απαίτησης υπό την προϋπόθεση της ετήσιας ανανέωσης.

- β. Το ασφαλιστήριο θα καλύπτει την ευθύνη των μελετητών που απορρέει από τον Αστικό Κώδικα και από τον ν. 4412/2016, όπως ισχύει. Κατ' ελάχιστο θα καλύπτει σωματικές βλάβες / θάνατο και άμεσες / έμμεσες υλικές ζημιές τρίτων που απορρέουν από αμέλεια / σφάλμα / παράλειψη σε σχέση με την εκπονηθείσα μελέτη ή τις παρεχόμενες υπηρεσίες Συμβούλου. Με το ίδιο ασφαλιστήριο θα καλύπτονται και κάθε φύσης δικαστικά έξοδα και δαπάνες, καθώς επίσης και το κόστος επανασχεδιασμού, αναθεώρησης ή διόρθωσης της μελέτης, εφόσον προκύπτει υπαιτιότητα του μελετητή.
- γ. Τα όρια αποζημίωσης για ενδεχόμενες ζημιές αποδιδόμενες σε επαγγελματική ευθύνη μελετητή / συμβούλου ορίζονται ως εξής:
 - Ανά απαίτηση τουλάχιστον €1.000.000
 - - Ανώτατο αθροιστικό όριο κατά τη διάρκεια ισχύος της ασφάλειας τουλάχιστον €2.000.000,00.
- δ. Στο ασφαλιστήριο πρέπει να αναφέρεται με σαφήνεια ότι ο έλεγχος των μελετών από τον ΚτΕ δεν περιορίζει τις ευθύνες του ασφαλιστή.
- ε. Το ασφαλιστήριο, από φερέγγυες ασφαλιστικές εταιρίες, θα προσκομίζεται στον ΚτΕ, μαζί με το βασικό ασφαλιστήριο κάλυψης της κατασκευής του έργου της παραγράφου 45.4 της παρούσας για σχετικό έλεγχο, κατά την υπογραφή της Σύμβασης του έργου ή το αργότερο εντός της σχετικής προθεσμίας σύμφωνα με το άρθρο 6 της παρούσας. Δεκτή γίνεται επίσης επίσημη βεβαίωση ασφάλισης των ασφαλιστικών εταιριών (Cover Note Policy) συνοδευμένο από την υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 45.1.(ιδ) ανωτέρω.
- στ. Ως χρόνος παραγραφής της επαγγελματικής αστικής ευθύνης μελετητών / συμβούλων θα θεωρείται η εξαετία από τον έλεγχο της μελέτης, κατ' αναλογίαν προς την παρ. 1 του άρθρου 188 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα ή τουλάχιστον η τριετία μετά την ημερομηνία της προσωρινής παραλαβής του έργου, στο οποίο αναφέρεται.

45.7 Ειδικοί όροι που πρέπει να περιλαμβάνονται στο ασφαλιστήριο του έργου

Στα ασφαλιστήρια των καλύψεων των παραγράφων 45.4 και 45.6 της παρούσας θα περιλαμβάνονται οπωσδήποτε οι ακόλουθοι ειδικοί όροι:

- α. Στην έννοια της λέξης «Ασφαλιζόμενος» περιλαμβάνεται ο ανάδοχος και το κάθε φύσης προσωπικό που απασχολεί με οποιαδήποτε συμβατική σχέση εργασίας με αυτόν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου, καθώς επίσης και ο ΚτΕ, η εκπροσωπούσα αυτόν Υπηρεσία και τα εντεταλμένα όργανά της, οι τυχόν υπεργολάβοι και οι μελετητές του έργου.
- β. Ο ΚτΕ, οι εκπροσωπούσες αυτόν Υπηρεσίες και το εν γένει προσωπικό τους, οι σύμβουλοι του ΚτΕ (ή/και των Υπηρεσιών του) και το προσωπικό τούτων θεωρούνται τρίτα πρόσωπα, σύμφωνα με τους όρους και τις εξαιρέσεις της ασφαλιστικής κάλυψης με την εφαρμογή του παραρτήματος «διασταυρούμενη ευθύνη αλληλίων» (cross liability), το οποίο καλύπτει την αστική ευθύνη ασφαλιζόμενων φορέων.

- γ. Η ασφαλιστική εταιρία θα υποχρεούται να αποκρούει οποιαδήποτε αγωγή εγείρεται τυχόν κατά:
- του αναδόχου, ή/και
 - των υπεργολάβων, μελετητών και συμβούλων του, ή/και
 - του ΚΤΕ, ή/και
 - των εκπροσωπουσών τον ΚΤΕ Υπηρεσιών ή/και των συμβούλων τους, ή/και
 - μέρους ή/και του συνόλου του προσωπικού των ανωτέρω,
- με την αιτίαση ευθύνης τους ή συνυπευθυνότητάς τους στη βλάβη ή ζημιά από πράξη ή παράλειψη των ανωτέρω, οι οποίοι καλύπτονται από το ασφαλιστήριο αστικής ευθύνης έναντι τρίτων, θα καταβάλει δε κάθε ποσό για βλάβη ή/και ζημιά που προκλήθηκε από πράξη ή παράλειψη των ανωτέρω. Ειδικότερα η ασφαλιστική εταιρία θα καταβάλει κάθε ποσό εγγύησης για άρση τυχόν κατασχέσεων κ.λπ. που σχετίζονται με την αστική ευθύνη μέσα στα όρια των ποσών που αναφέρονται εκάστοτε ως ανώτατα όρια ευθύνης των ασφαλιστών.
- δ. Σε περίπτωση ολικής ή εκτεταμένης μερικής καταστροφής ή βλάβης του έργου, προκειμένου η ασφαλιστική εταιρεία να καταβάλει στον ανάδοχο τη σχετική με τη ζημιά κ.λπ. αποζημίωση, πρέπει να έχει λάβει προηγουμένως την έγγραφη για τον σκοπό αυτό συγκατάθεση της Υπηρεσίας. Εφόσον η Υπηρεσία δεν παρέχει στην ασφαλιστική εταιρία την εν λόγω συγκατάθεση, αυτόματα και χωρίς άλλες διατυπώσεις (ειδικές ή άλλου είδους εντολή ή εξουσιοδότηση από τον ανάδοχο), η απαίτηση του αναδόχου κατά της ασφαλιστικής εταιρίας για την καταβολή της αποζημίωσης εκχωρείται στην Υπηρεσία και η ασφαλιστική εταιρία αποδέχεται από τούδε και υποχρεώνεται να καταβάλει τη σχετική αποζημίωση στην Υπηρεσία μετά από αίτηση της τελευταίας για τον σκοπό αυτό. Η εκχώρηση της απαίτησης αυτής του αναδόχου στην Υπηρεσία με κανένα τρόπο δεν τον απαλλάσσει από τις ευθύνες και υποχρεώσεις του, που απορρέουν από τη σύμβαση.
- ε. Η ασφαλιστική εταιρία παραιτείται κάθε δικαιώματος ανταγωγής κατά του ΚΤΕ, της Υπηρεσίας, των εντεταλμένων οργάνων της, των συμβούλων της, των συνεργατών της και των υπαλλήλων τους σε περίπτωση που η βλάβη ή ζημιά οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη, όχι ηθελημένη, των ανωτέρω προσώπων.
- στ. Το ασφαλιστήριο δεν μπορεί να ακυρωθεί, να τροποποιηθεί ή να λήξει χωρίς την έγγραφη, με συστημένη επιστολή, πριν από εξήντα (60) ημερολογιακές ημέρες, σχετική ειδοποίηση της ασφαλιστικής εταιρίας τόσο προς τον ανάδοχο όσο και προς την Υπηρεσία.
- ζ. Με τα ασφαλιστήρια των καλύψεων των παραγράφων 45.4 και 45.6 θα καλύπτεται και η ευθύνη της Υπηρεσίας ή/και των Συμβούλων της ή/και του προσωπικού των, που απορρέει από το άρθρο 922 του Αστικού Κώδικα (Ευθύνη Προστήσαντος).

45.8 Ασφάλιση αυτοκινήτων και αυτοκινούμενων μηχανημάτων έργων (ΜΕ)

45.8.1 Ασφάλιση αυτοκινήτων

- α. Ο ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένα σε ασφαλιστική εταιρία, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, τα αυτοκίνητα που προορίζονται για τις ανάγκες και την εξυπηρέτηση των ερευνών, κατασκευών, επίβλεψης και συντήρησης του έργου.

- β. Υπεύθυνος για την τήρηση των όρων και τη φύλαξη των ανωτέρω ασφαλιστηρίων είναι ο ανάδοχος, ο οποίος υποχρεούται να τα επιδεικνύει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία για έλεγχο, όποτε του ζητηθεί.
- γ. Η σύμβαση ασφάλισης αστικής ευθύνης από οχήματα, υποχρεωτικώς θα καταρτισθεί εγγράφως, χωρίς τα μέλη να μπορούν να συμφωνήσουν εγκύρως άλλη ρύθμιση.

45.8.2 Ασφάλιση αυτοκινούμενων μηχανημάτων (ΜΕ)

Ισχύει ο ν. 3557/2007 με τον οποίο έγινε τροποποίηση του π.δ. 237/1986 (ΦΕΚ 110 Α), με το οποίο κωδικοποιήθηκε ο ν. 489/1976 «Περί υποχρεωτικής ασφάλισης της εξ ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης» (ΦΕΚ 331 Α) και άλλες διατάξεις. Σύμφωνα με το έγγραφο Κ3/3777/22.10.1997 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γενική Γραμματεία Εμπορίου, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Εμπορίου, Διεύθυνση Ασφάλισης Επιχειρήσεως και Αναλογιστικής, Τμήμα Α) «Ο νόμος 489/1976 (ΦΕΚ 331 Α) «Περί Υποχρεωτικής Ασφάλισης των εξ ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης», όπως ισχύει, είναι το βασικό νομοθέτημα που ρυθμίζει τα θέματα της υποχρεωτικής ασφάλισης.

Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1 αυτού, υποχρέωση για ασφάλιση της αστικής ευθύνης έναντι τρίτων έχει ο κύριος ή κάτοχος αυτοκινήτου που κυκλοφορεί μέσα στην Ελλάδα επί οδού. Επίσης, στην ίδια παράγραφο του ίδιου άρθρου, αναφέρεται και ότι εξομοιώνεται με την κυκλοφορία επί οδού η κυκλοφορία επί γηπέδου προσιτού στο κοινό ή σε κάποιο αριθμό προσώπων που δικαιούνται να συχνάζουν σε αυτό.

Το εργοτάξιο, κατά τη γνώμη μας εμπίπτει σε αυτήν την περίπτωση. Κατά συνέπεια η υποχρεωτική για όλα τα οχήματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 του Ν.489/76, όπως ισχύει, ασφάλιση αφορά τις περιπτώσεις του άρθρου 2 αυτού και επομένως όλα τα οχήματα και τα μηχανήματα έργου, που έχουν άδεια κυκλοφορίας και σχετική πινακίδα ασφαρίζονται «ατομικά», δηλαδή με ξεχωριστό ασφαλιστήριο για κάθε όχημα».

Σε ότι αφορά την εντός του εργοταξίου κυκλοφορία των οχημάτων, πέρα από την υποχρεωτική ασφάλιση, η επιπλέον ασφάλιση, η οποία επιβάλλεται από την κείμενη νομοθεσία, μπορεί να γίνει και με ενιαίο ασφαλιστήριο που να αφορά όλο το μηχανικό εξοπλισμό.

45.8.3 Αυτοκινούμενα Μηχανήματα Έργων

Ως «αυτοκινούμενα μηχανήματα έργων», που εφοδιάζονται με πινακίδες ΜΕ, σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη ενημέρωση (Οκτώβριος 1997) του σχετικού πίνακα από την Αρμόδια Επιτροπή Κατάταξης, θεωρούνται τα αναφερόμενα παρακάτω:

Φορτωτής, εκσκαφέας, εκσκαφέας - φορτωτής, τρακτέρ - κομπρεσσέρ, φορτωτής-κομπρεσσέρ, προωθητής, ισοπεδωτής, γερανός, αντλία σκυροδέματος, μπετονιέρα αυτοφορτωνόμενη, οδοστρωτήρας, γεωτρύπανο, σφύρα υδραυλική, ασφαλτοδιανομέας (φέντερας), μηχανήμα επούλωσης λάκκων, διαστρωτήρας ασφαλτομίγματος (φίνισερ), σάρωτρο, αποξεστής (σκριπτερ), διαγραμμιστικό, εκχιονιστικό, γομωτής, καδοφόρο, κόσκινο μηχανικό, γερανός - εκσκαφέας, περονοφόρο, ασφαλτοκόπτης, εργοταξιακό αυτοκίνητο (ντάμπερ), ακτοκαθαριστής, χιονοδιαστρωτήρας, διαστρωτήρας σκυροδέματος, ανακυκλωτής ασφάλτου, αντλία καυσίμου (ντισπένσερ), κλιμακοφόρο, αναβατόριο, πασσαλοεμπτήκτης, διατρητικό, διατρητικό φορείο, σπαστήρας (αυτοκινούμενος) αεροσυμπιεστής, χορτοκοπτικό,

ηλεκτροπαραγωγό ζεύγος, αποφρακτικό, αλατοδιανομέας, γερανογέφυρα αυτοκινούμενη, καδοπλυντήριο, μετατοπιστικό αεροσκαφών, εκτοξευτής τσιμεντοκονιάματος, εκτοξευτής ασβεστοκονιάματος, αμμοβολιστικό, μεταφορική ταινία, μετατοπιστικό τρένων, μπετονιέρα σιηράγγων, φορτωτής ξυλείας, γερανός - αεροσυμπιεστής, φορτωτής - ακτοκαθαριστής, υγροδιασκορπιστής, παρασκευαστής αφρομπετόν, κλιματιστικό, παρασκευαστής μπετόν.

45.8.4 «Στατικά» (μη αυτοκινούμενα) μηχανήματα έργων

Όσα μηχανήματα εκτελούν την ίδια εργασία με αυτοκινούμενα ΜΕ, χωρίς να είναι τοποθετημένα επί αυτοκινούμενου πλαισίου («στατικά» μη αυτοκινούμενα μηχανήματα έργων) δεν εμπίπτουν στις υποχρεώσεις ασφάλισης της παρούσας παραγράφου.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 12-09-2022 ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, - -2022 ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ
ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΕΥΤΕΡΠΗ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΠΕ με Α' β.	